

ගම්මිරිස් වගාවේ යහපත් කෘෂිකාර්මික
පිළිවෙත් සඳහා ප්‍රමිතීන්ට
අනුකූල වූ භාවිත සංග්‍රහය
(Standardized GAP Code of
Practices for Black Pepper
Cultivation)

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති අංක : 1653 – 3 වන කොටස

අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
වැවිලි කර්මාන්ත හා අපනයන කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය

2020

උපදේශකත්වය
ආර්. එස්. විජේසේකර

වැඩසටහන සම්බන්ධීකරණය
එල්. එම්. ජේ. කේ. ලින්දර

තාක්ෂණික කමිටුව
ආචාර්ය ඒ. එල්. එස්. ධර්මපරාක්‍රම
ආචාර්ය ජේ. එම්. සෙනෙවිරත්න (සභාපති)
එරංගා වීරවර්ධන (ලේකම්)
දමයන්ති සමරසිංහ
ප්‍රසාද් ඉඩමේකෝරාල
රෝහණ විජේකෝන්
තුෂාරි ලියනගේ
වසන්ත බැබලාගම
උපාලි කොච්චාර
උපුල් විජේසූරිය
එච්. එම්. එස්. නිකතැන්න
මේනු අමරසිංහ

සංස්කරණ සභාය
අරුණ එස්. ඩී. දිසානායක
ඒ.ඒ.එම්.එස්.එස්. ගුණරත්න

ග්‍රැෆික් නිර්මාණ සහ පරිගණක පිටු සැකසීම
ප්‍රසන්න නිලකරත්න
ආශා ලක්මාලි වීරසේකර

නියාමන දායකත්වය
මහාචාර්ය සී.කේ.බෙනරගම - කෘෂිකර්ම පීඨය, ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය
කේ.ඒ.අනිල් - ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය
නිල්මිණි වනසිංහ - ශ්‍රී ලංකා අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය

ව්‍යාපෘති සභාය

SANASA International - EFEC Project

ප්‍රකාශනය

අපනයන කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

පටුන

පෙරවදන (Preface)..... 05

හැඳින්වීම (Introduction).....07

1.0 විෂයපථය (SCOPE) 09

2.0 ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ (REFERENCES)..... 10

3.0 නිර්වචන (DEFINITIONS) 11

4.0 අවශ්‍යතා (REQUIREMENTS) 14

 4.1 ලේඛන අවශ්‍යතා (Documentary requirements)..... 14

 4.2 වාර්තා පවත්වාගැනීම (Record keeping)..... 14

 4.3 අභ්‍යන්තර විගණනය (Internal audit) 15

 4.4 පැමිණිලි වාර්තා කිරීම (Record of complaints)..... 15

5.0 ප්‍රාථමික නිෂ්පාදන අවශ්‍යතා (PRIMARY PRODUCTION REQUIREMENTS) .. 16

 5.1 පාරිසරික ස්වස්ථතාව (Environmental hygiene)..... 16

 5.2 නිෂ්පාදන ස්ථානයේ පිහිටීම (Location of the production site) 16

 5.3 රෝපණ ද්‍රව්‍ය (Planting materials) 17

 5.4 භූමියේ ඉතිහාසය (Site history) 20

 5.5 GAP සහතික කිරීම සඳහා අවම සහන කාලය (Minimum grace period for GAP certification)..... 22

 5.6 භූමි කළමනාකරණය (Site management) 22

 5.7 අන්තර් වගාව (Intercropping)..... 23

 5.8 පාංශු හා උපස්ථර කළමනාකරණය (Soil and substrate management) 24

 5.9 පොහොර කළමනාකරණය (Fertilizer management)..... 25

 5.10 ජල සම්පාදනය සහ පොහොර-ජල සම්පාදනය (Irrigation & fertigation)..... 30

 5.11 බෝග ආරක්ෂාව (Crop protection) 32

 5.12 අස්වනු නෙලීම (Harvesting) 43

 5.13 අස්වනු වියළීම (Drying)..... 46

5.14 ගොවිපලෙහි ඇසුරුම් කිරීම (Packaging and storing on farm).....	47
5.15 පසු අස්වනු හැරවීම (Post -harvest handling).....	48
5.16 අපද්‍රව්‍ය හා පරිසර දූෂණය කළමනාකරණය, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය සහ නැවත භාවිතය (Waste and pollution management, recycling and re-use)	50
6.0 සේවක සෞඛ්‍යය ,සුරක්ෂිතභාවය සහ සුඛ සාධනය (WORKER HEALTH , SAFETY AND WELFARE)	52
6.1 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (Action plan)	52
6.2 පුහුණුව (Training).....	52
6.3 පහසුකම් සහ උපකරණ (Facilities and equipment)	52
6.4 පළිබෝධනාශක හැසිරවීම (Pesticide handling).....	52
6.5 සේවකයින්ගේ සෞඛ්‍යාරක්ෂාව (Workers 'hygiene).....	53
6.6 සුභසාධනය (Welfare).....	53
7.0 සමාජ සාධාරණත්වය (SOCIAL JUSTICE)	54
8.0 පාරිසරික ගැටළු (ENVIRONMENTAL ISSUES).....	55
8.1 ගොවිතැනින් පරිසරයට ඇති කරන බලපෑම (Impact of farming on the environment)	55
8.2 වනජීවී හා ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය (Wildlife and biodiversity conservation) ..	55
8.3 ඵලදායී නොවන ගොවිපොල (Unproductive sites).....	55
9.0 අවශ්‍යතා (PACKAGING REQUIREMENTS).....	56
10.0 සලකුණු කිරීම සහ / හෝ ලේබල් කිරීමේ අවශ්‍යතා (MARKING AND / OR LABELING REQUIREMENTS).....	57
ඇමුණුම I : අපනයන කෘෂි බෝග සඳහා නිර්දේශිත පළිබෝධනාශකවලට අදාළ උපරිම අවශේෂ මට්ටම් (Maximum residual limits for recomonded pesticides)	588
ඇමුණුම II: අභ්‍යන්තර විගණනය සඳහා පිරික්සුම් ලැයිස්තුව (Internal audit checklist).....	60

පෙරවදන (Preface)

ලෝකයේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු ආරම්භවීමත් සමඟ ස්වභාවික පරිසරයක් නැතහොත් අතිශයින් තිරසාර ගොවිතැන් ක්‍රමයක් පැවතුණි. මීට වසර 30-40 කට පෙර ලංකාවේ පැවති හේන් ගොවිතැන මීට ආසන්න කෘෂිකාර්මික පරිසර පද්ධතියක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැක. ඒත් කාලයත් සමඟ ජනගහනය වැඩිවීමත්, ආහාර සඳහා ඉල්ලුම වැඩිවීමත්, වගා කල හැකි ඉඩම් ප්‍රමාණය අඩුවීමත්, සමඟ ආහාර නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සඳහා නව තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතා කිරීමට සිදුවිය. එකම වගාව ඉතා විශාල බිම්වල වගා කිරීමත් සමඟ පලිබෝධ හා රෝග පැතිරයාම අප ස්වාභාවිකත්වයෙන් ඉවත්වීම නිසා අපහට ලබාදුන් දරාගත නොහැකි දඬුවමකි. මෙම හානිකර තත්ත්ව පාලනය කිරීමට විවිධ කෘමිනාශක, දිලීරනාශක ආදී කෘතීම රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීමට සිදුවිය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කාලයත් සමඟ අප ස්වභාවික පරිසර පද්ධතියෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම ඇත්වී එයින් ප්‍රතිවිරුද්ධ වූ කෘතීම කෘෂිකාර්මික පරිසර පද්ධතියක් කරා ලඟා විය. මේ සමඟ අපගේ ආහාර වලට වස විස එකතුවීම මෙන්ම පස ජලය හා වාතය දූෂණය වීමද ආරම්භ විය. අපගේ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන වල ඵලදායිතාව ප්‍රමාණාත්මකව පමණක් නොව ගුණාත්මක බවින්ද බොහෝසෙයින් වෙනස් වූනි. කෘෂිකාර්මික බෝග පමණක් නොව ඒ වටා ඇති පරිසරයත්, එහි ජීවත්වන සියලුම ජීවීන්ටත්, එම බෝග නිෂ්පාදන ආහාරයට ගන්නා අපත්, ක්‍රමයෙන් හානිදායක පරිසරයක් කරා ලඟා විය.

වර්තමානයේ අප ගන්නා සෑම ආහාර වර්ගයක් දෙසම අප බලන්නේ සැකයෙනි. පිරිසුදු ආහාරයක්, එලවුළුවක්, පළතුරක් සොයාගැනීමත් අසීරු කාර්යයකි. ගොවීන් ඔවුන්ගේ වගාවන් ආරක්ෂාකර ගැනීමට බෝග වගාව ආරම්භ කල දිනයේ පටන් විවිධ කෘෂිරසායනික ද්‍රව්‍ය නිර්දේශිත ප්‍රමාණ වලටත් වඩා භාවිතා කිරීම බොහෝවිට නිරීක්ෂණය කල හැක. කාලයත් සමඟ පස නිසරු වීම නිසා විවිධ රසායනික පොහොර වර්ග අධික ප්‍රමාණ වලින් යෙදීමට සිදුවී ඇත. මිනිසා විසින් පරිසරයට කාලයක් තිස්සේ සිදුකල හානියට තවත් දඬුවමක් ලෙස නිසි කලට වැසි ලැබීම නතර වී කාලගුණික රටාවන් සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් වී ඇත. මේ නිසාම සෑම කෘෂිකාර්මික බෝගයකම වර්ධනය, අස්වැන්න වගේම අස්වනු වල ගුණාත්මක ලක්ෂණත් සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවෙමින් පවතී. අමාරුවෙන් වගාකලත් ගොවියාට තම නිෂ්පාදන සඳහා නිසි මිලක් ලබාගැනීමටද අසීරු වී ඇත.

මේ තත්ත්වය සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් කිරීමට නොහැකි වුවද කිසියම් ප්‍රමාණයකින් හෝ ආපස්සට ගොස් පිරිසුදුවට වගේම සැකයක් නැතුව ආහාරයක් ලබාගන්නත්, පරිසරයට සිදුවන හානිය අවම කරගන්නත්, ගොවියාට සැලකිය යුතු තරමේ ලාභයක් ලබාගන්නත් කිසියම් පාලිත තත්ත්වයන් යටතේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු සිදුකිරීමට මිනිසා ටිකෙන් ටික හැරෙන ප්‍රවණතාවයක් දැකිය හැක. මේ සඳහා ආරම්භ වූ විශේෂිත කෘෂිකාර්මික පද්ධතියක් ලෙස “යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්” (Good Agricultural Practices – GAP) හඳුන්වා දිය හැක. මෙය මුලින්ම එළවලු බෝග සමඟ ආරම්භ වූවත් මේ වන විට බහුචාර්ෂික බෝග සඳහාද පහසුවෙන් යොදා ගනිමින් පවතී. ඒ නිසාම වර්තමානය වන

විට ලංකාවේ කුළුබඩු වල ගුණාත්මය තවදුරටත් ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා එම බෝග වලටත් මෙම පිළිවෙත් යෙදීම අත්‍යාවශ්‍ය බව අවබෝධ වී ඇත.

මෙම ප්‍රකාශනය යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කිරීමේ වැදගත්කම පිලිබඳ වගාකරුවන්ට, නිෂ්පාදකයින්ට හා අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන්ට අවබෝධයක් ලබාදී යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කර සෞඛ්‍යාරක්ෂිත හා ගුණාත්මක කුළුබඩු නිෂ්පාදන සකස්කිරීමට ඔවුන් යොමුකරවීම ප්‍රධාන අරමුණක් කරගෙන ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. මේ නිසා පරිසරයට සිදුවන බලපෑම අවම කරමින්, සමාජමය වටිනාකම් ආරක්ෂා කරගනිමින්, ආර්ථික ලාභයක් සහිතව, වැඩි ගුණාත්මයකින් යුත් නිෂ්පාදනයන් සිදුකිරීමට අනුගමනය කළයුතු යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්වල සම්මත ප්‍රමිතීන් මෙම ප්‍රකාශනය මගින් හැකි තරම් සවිස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කර ඇත. ලෝකයේ ගුණාත්මයෙන් උසස්ම යැයි සැලකෙන කුළුබඩු වල ගුණාත්මයන් අනාගත පරම්පරා වලට උරුමකරදී තිරසාර කුළුබඩු කර්මාන්තයක් අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම අපගේ උත්සාහයයි.

DRAFT DOCUMENT | කෙටුම්පත

හැඳින්වීම (Introduction)

මෙම ප්‍රමිතිය කෘෂිකාර්මික ආංශික කමිටුව විසින් අනුමත කරන ලද අතර ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනයේ මහා මණ්ඩලය විසින් 2020.11.20 දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිතියක් ලෙස අනුමත කර ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට බලය ලබා දී ඇත .

යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් (GAPs) ගොවීන්ට සහ අනෙකුත් අදාළ පාර්ශවයන්ට මූල-පාදක භාවිතයන් මඟින් පූර්ව-රෝපණ මෙහෙයුම්වල සිට පසු අස්වනු හසුරුවීම දක්වා මග පෙන්වීම සපයයි. මෙම පිළිවෙත් ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීම, ගුණාත්මක නිෂ්පාදන, සේවක සුභසාධනය සහ පාරිසරික කළමනාකරණය කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇත. කුරුඳු, ගම්මිරිස් සහ කෝපි ඇසුරුම් කිරීම සඳහා ප්‍රාථමික නිෂ්පාදනයට විශේෂිත වූ නිෂ්පාදන හා නිෂ්පාදිතවල නිෂ්පාදනයේ සියලු අදියරයන් හා සම්බන්ධ ක්ෂුද්‍රජීවී, රසායනික හා භෞතික උපද්‍රව පාලනය කිරීමට උපකාරී වන යහපත් නිෂ්පාදන පිළිවෙත් (GMPs) හි අදාළ විධිවිධාන එයට ඇතුළත් වේ. හොඳ කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අස්වැන්න සහ / හෝ පිරිසැකසුම් කරන ලද නිෂ්පාදිතවල පලදාව සහ ගුණාත්මකභාවය සහතික කිරීම පිණිස බෝග නිෂ්පාදකයාට සහායවේ. මීට අමතරව එලදායිතාව ඉහළ නැංවීම, ස්වාභාවික සම්පත් වල ගුණාත්මකභාවය සහ භාවිතය වැඩිදියුණු කිරීම සහ අඩු වශයෙන් අවම තිරසාරභාවයට අනුකූල වීම, ගොවි ආදායම වැඩිදියුණු කිරීම සහ ගොවිතැන අනාගත පරපුරට ආකර්ශනීය කිරීම සඳහා සුදුසු ආධාර හා තාක්ෂණික සහාය ලබා දීම සඳහා ද එය භාවිතා කිරීමට අපේක්ෂා කරයි

මෙම ප්‍රමිතිය 1980 අංක 26 දරණ ආහාර පනත, 1980 අංක 47 දරණ පාරිසරික පනත, 1996 අංක 24 දරණ පාංශු සංරක්ෂණ පනත, 1964 අංක 44 දරණ සත්ත්ව හා ශාක ආරක්ෂණ පනත, 1885 අංක 10 දරණ වන පනත, 1980 අංක 33 දරණ පළිබෝධනාශක පාලන පනත, 1956 අංක 47 දරණ කාන්තාවන්, තරුණයින් හා ළමුන් සේවයේ යෙදවීමේ පනත යන පනත්වල සීමාවන්ට යටත් වන අතර සහ ඒ අනුව සකස් කරන ලද රෙගුලාසි සහ වෙනත් ඕනෑම නියාමන හා ව්‍යවස්ථාපිත අවශ්‍යතා වලට අදාළ ඕනෑම අවස්ථාවක දී එකඟ වේ.

මෙම ප්‍රමිතිය සකස් කිරීමේදී ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිති සංවිධානය, කෝඩෙක්සි ඇලිමෙන්ටේරියස් කොමිෂන් සභාව, මැලේසියාවේ ප්‍රමිති ආයතනය, ජාත්‍යන්තර ගම්මිරිස් ප්‍රජාව (IPC) සහ කුළුබඩු වෙළඳ සංගම් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සංවිධානවල (IOSTA) යන ප්‍රකාශනවලින් ලබාගත් අගනා සහය කෘතඥතා පූර්වකව සිහිපත් කෙරේ.

මිනිසා විසින් හඳුනාගත් ප්‍රධානම කුළුබඩු වර්ගයක් වන ගම්මිරිස් මේ වන විට ජාත්‍යන්තර කුළුබඩු වෙළඳාමේ ප්‍රමාණාත්මකව සහ ගුණාත්මකව ඉහළ වටිනාකමක් ඇති, ලෝකයේ බහුලවම ප්‍රයෝජනයට ගන්නා කුළු බඩු වර්ගය වේ. ශ්‍රී ලංකාව ද ගුණාත්මක ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය අතින් ලොව ඉදිරියෙන් සිටින අතර, ගම්මිරිස් අපනයනය තුළින් ශ්‍රී ලාංකික ආර්ථිකයට ලැබෙන මූල්‍යමය දායකත්වය ඉතා ඉහළය.

ගම්මිරිස් ශාකය බහුවාර්ෂික සදාහරිත ආරෝහකයකි. එය උද්භිද විද්‍යාත්මකව පයිපර් නිග්‍රම් (*Piper nigrum* L.) ලෙස හැඳින්වේ. ගම්මිරිස් බෝගය ඉන්දියාවේ බටහිර වෙරලබඩ කඳුකරයේ තෙත් වනාන්තර වල සම්භවය වූයේ යැයි සලකන අතර ශ්‍රී ලංකාවද උප නිජ බිමක් ලෙස සැලකේ. වාර්ෂිකව මි.මී. 1750 කට නොඅඩු වර්ෂාපතනයක් ලැබෙන මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 900 ක් පමණ දක්වා උස් භූමි ගම්මිරිස් වගාවට යෝග්‍යය. ගම්මිරිස් තනි වගාවක් ලෙස මෙන්ම පොල් හා තේ වගා අතර සහ ගෙවතු තුළ මිශ්‍ර වගාවක් වශයෙන් ද වගා කෙරේ. ගම්මිරිස් ශාකය ආරෝහකයක් නිසා එහි වර්ධනය සඳහා ජීවී හෝ අජීවී ආධාරකයක් අත්‍යවශ්‍ය වේ. ගම්මිරිස් වැල ආධාරකයට සවිච්ඡේදන ගැට වලින් ඇති වන ආගන්තුක මුල් මගිනි. ගම්මිරිස් ප්‍රධාන කඳ මුලින්ම ආධාරකය දිගේ අඛණ්ඩව ඉහළට වර්ධනය වී පසුව කරල් හට ගන්නා හරස් අතු හට ගන්නා අතර, හරස් අතු වල ඇති අංකුර මගින් පුෂ්ප මංජරී සාදයි. ගම්මිරිස් කරල බවට පත්වන්නේ පහළට එල්ලී වර්ධනය වන පුෂ්ප මංජරියයි. ආර්ථිකව වැදගත් අංගය වන ගම්මිරිස් එලය තනි බීජයක් සහිත බදුරියකි. හොදින් මේරූ එල භාවිතාකර වෙළඳපොල සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් කලු සහ සුදු ගම්මිරිස් සකස් කරන අතර වෙනත් අගය එකතු කළ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයද ගණනාවක් ඇත.

ගම්මිරිස් නිෂ්පාදන සඳහා දේශීය සහ විදේශීය වෙළඳපොල තුළ ඉහල මිලක් ලබා ගැනීමට නම් වැඩි ගුණාත්මයකින් යුතු ඉහල අස්වැන්නක් සේම අවසාන නිෂ්පාදනයේ සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බව සුරැකිය යුතුය. පරිසර හිතකාමී ගම්මිරිස් වගාවක් තුළින්, වස විසෙන් තොර ගම්මිරිස් නිෂ්පාදන සඳහා ඇති පාරිභෝගික ඉල්ලුම සපුරාලිය හැකිය. ගම්මිරිස් වගාව යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් යටතේ සිදුකිරීම තුළින් ගුණාත්මයෙන් ඉහල සෞඛ්‍යාරක්ෂිත ගම්මිරිස් අපනයනය දිරිමත් කිරීමටත්, එමගින් ගම්මිරිස් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සඳහා වැඩි මිලක් ලබා ගැනීමටත් පුළුවන. මේ අනුව, යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් යටතේ ගම්මිරිස් වගාව සිදුකිරීමට වගාකරුවන් යොමු කරවීම යුගයේ අවශ්‍යතාවයකි.

ගම්මිරිස් වගාවේදී යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ වගාකරුවන්ට, නිෂ්පාදකයන්ට සහ අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන්ට අවබෝධයක් ලබාදී, යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කර සෞඛ්‍යාරක්ෂිත හා ගුණාත්මක ගම්මිරිස් නිෂ්පාදන සකස් කිරීමට වගාකරුවන් යොමු කරවීම මෙම ග්‍රන්ථයේ අරමුණ වේ. එනිසා පරිසරයට සිදු වන බලපෑම අවම කරමින්, සමාජමය වටිනාකම් ආරක්ෂා කර ගනිමින්, ආර්ථික ලාභයක් සහිතව, වැඩි ගුණාත්මයකින් යුත් ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කිරීමට අනුගමනය කළ යුතු යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්වල සම්මත ප්‍රමිතීන් මෙම ප්‍රකාශනය මගින් සවිස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කෙරේ.

1.0 විෂයපථය (SCOPE)

මෙම ප්‍රමිතිය මහින් ගම්මිරිස් බෝගය, ගොවිපල භූමිය තුළ නිෂ්පාදනය හා පිරිසැකසුම් සඳහා යෙදවිය යුතු යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් (GAPS) නියම කර ඇති අතර ඒවායේ තිරසාර නිෂ්පාදනය සඳහා නීත්‍යානුකූලව අනුකූල, පාරිසරික වශයෙන් ශක්තිමත්, සමාජීය වශයෙන් පිළිගත හැකි සහ ආර්ථික වශයෙන් සහතික වන අතර ඒවා භාවිතයට සුදුසු ගුණාත්මක නිෂ්පාදන සහතික කිරීම සඳහා සහ / හෝ පරිභෝජනය සුදුසු ගුණාත්මක නිෂ්පාදන බව සහතික කරයි.

ප්‍රමිති සහතික ලාංඡන (SLS) සලකුණ භාවිතා කරන නිෂ්පාදන සඳහා ප්‍රමිතිවල දක්වා ඇති නිර්ණායක සපුරා ගැනීමෙන් මෙම ප්‍රමිතිය කිසිදු නිෂ්පාදනයක්, පුද්ගලයෙක්, ආයතනික ආයතන සහ සංවිධානවලින් නිදහස් නොවේ.

ජානමය වශයෙන් විකරණය කරන ලද ජීවී ද්‍රව්‍ය අඩංගු (GMOs) හෝ එම ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදන මෙම ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවේ.

DRAFT DOCUMENT | කෙටුම්පතකි

2.0 ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ (REFERENCES)

- ගම්මිරිස් තාක්ෂණික ප්‍රකාශනය (2015), අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
- ආහාර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානය විසින් සැකසූ GAP සම්මත ප්‍රමිතීන්
- ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති කෙටුම් පත (කුරුඳු,ගම්මිරිස්,කෝපි)1653, 2020 සහ යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්- 3 වන කොටස කුරුඳු, ගම්මිරිස් සහ කෝපි 2019, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය
- ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය මගින් ඉදිරිපත් කළ සම්මත ප්‍රමිතීන්
- SLS 143 ආහාර ස්වස්ථතාව පිළිබඳ පොදු මූලධර්ම සඳහා වන භාවිත සංග්‍රහය
- SLS 614 පානීය ජලය සඳහා පිරිවිතර
- SLS 1465 පළිබෝධනාශක යෙදීම සඳහා වූ භාවිත සංග්‍රහය
- SLS ISO 19932-1 බෝග ආරක්ෂාව සඳහා වූ උපකරණ - නැප්සැක් ඉසිනය -
1 කොටස: සුරක්ෂිතතාව සහ පාරිසරික අවශ්‍යතා
- SLS ISO 27065 ආරක්ෂිත ඇඳුම් - පළිබෝධනාශක යෙදෙන ක්‍රියාකරුවන් විසින් පැළඳ
සිටින ආරක්ෂිත ඇඳුම් සඳහා සහ නැවත ඇතුළු වන සේවකයින් සඳහා කාර්ය සාධන
අවශ්‍යතා
- ආහාර පනත
- ශාක නිරෝධායන පනත
- පළිබෝධනාශක පනත
- පාංශු සංරක්ෂණ පනත
- බීජ පනත
- <http://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/codex-texts/dbs/pestres/pesticides/en/>
- <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=pesticide.residue.displayMRL&language=EN>

3.0 නිර්වචන (DEFINITIONS)

මෙම ප්‍රමිතිය සඳහා පහත දැක්වෙන නිර්වචන අදාළ වේ.

3.1 බෝග නිෂ්පාදකයින් (Crop producers): පුද්ගලයන්, කණ්ඩායම් සහ සමාගම් ඇතුළු බෝග වාණිජ නිෂ්පාදනයට සම්බන්ධ ආයතන.

3.2 ආර්ථික වශයෙන් ශක්‍ය නිෂ්පාදනය (Economically viable production): තිරසාර පදනමක් මත ධනාත්මක ප්‍රතිලාභ ලබා දෙන නිෂ්පාදනය.

3.3 පාරිසරික වශයෙන් යහපත් (Environmentally sound): පරිසරයට අහිතකර බලපෑම් ඇති නොකරන ගොවිපල භාවිතයන්, උදා. ජල මාර්ගවල රසායනික දූෂණය හා අපජලය බැහැර කිරීම.

3.4 අත්‍යවශ්‍ය අංගය (Essentials): උග්‍ර, ප්‍රධාන හෝ ප්‍රධාන සාධකය.

3.5 උපද්‍රව (Hazards): ආහාරවල හෝ ආහාරවල තත්වයෙන් සෞඛ්‍යයට අහිතකර බලපෑමක් ඇති කළ හැකි ජෛව, රසායනික හෝ භෞතික කාරකය.

3.6 යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් (Good Agricultural Practices - GAP): ආර්ථික, සමාජීය හා පාරිසරික තිරසාර බව සැලකිල්ලට ගනිමින් ගොවිපල නිෂ්පාදන හා පශ්චාත් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලීන් සඳහා යෙදිය යුතු මූලධර්ම එකතු කර, එහි ප්‍රතිපලයක් ලෙස සුරක්ෂිත හා ගුණාත්මක ආහාර, කුළුබඩු, බීම සහ ආහාර නොවන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයට ගන්නා පියවර එනම් නිෂ්පාදනවල සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බවට හෝ ගුණාත්මක බව කෙරෙහි ඇතිවන අන්තරායකාරී බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා යම් බෝගයක් නිෂ්පාදනය කිරීමේදී, ගොවිපල තුළදී සිදුකරනු ලබන ඊට අදාළ වන සියලුම ක්‍රියාකාරකම් යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් ලෙස හඳුන්වයි .

3.7 අන්තරායකාරී ද්‍රව්‍ය (Hazardous Substances): මිනිස්, සත්ව හෝ ශාක සෞඛ්‍යයට හානියක් විය හැකි සන, ද්‍රව, හෝ වායුමය ඕනෑම ද්‍රව්‍යයක් එනම් පරිසරයට හානිකර රසායනික ද්‍රව්‍ය හෝ සංයෝග, අහිතකර ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් හෝ ඔහුන්ගේ විෂ ද්‍රව්‍ය අන්තරාය කාරී ද්‍රව්‍ය ලෙස හැඳින්වේ.

3.8 ඒකාබද්ධ පළිබෝධ කළමනාකරණය (Integrated Pest Management- IPM): පළිබෝධකයන්ගේ ගහනය ආර්ථික හානියක් සිදුකරන මට්ටමට වඩා අඩු මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සඳහා හැකි තරම් අනුකූල වන පරිදි සුදුසු සියලු ශිල්පීය තාක්ෂණයන් සහ ක්‍රම භාවිතා කරන කළමනාකරණ පද්ධතියකි.

3.9 නීත්‍යානුකූලව අනුකූල වීම (Legally compliant): පවත්නා සියලුම ජාතික නීති පිළිපැදීම.

3.10 පළිබෝධකයන් (Pests): බෝග වලට හානියක් හා ආර්ථික / වාණිජමය අලාභයක් කළ හැකි ජීවීන්. කෘමීන් හෝ වෙනත් අපෘෂ්ඨ වංශීන්, දිලීර, බැක්ටීරියා, වෛරස්, මයිකොප්ලාස්මා, වල් පැලෑටි සහ පෘෂ්ඨ වංශීන් මෙම ජීවීන්ට ඇතුළත් වේ.

3.11 පෙර අස්වනු අන්තරය (Pre-harvest interval): බෝගයකට පළිබෝධනාශක යෙදීම සහ එම බෝගයේ අස්වැන්න අතර ගත විය යුතු කාලය.

3.12 නිෂ්පාදන (Produce): සාමූහිකව, කුරුඳු, ගම්මිරිස් සහ කෝපි යන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන මෙම ප්‍රමිතියට අනුව නිෂ්පාදනය කිරීම.

3.13 නිෂ්පාදනය (Product): මෙම ප්‍රමිතියට අනුකූලව නිෂ්පාදනය කරන ලද, පිරිසැකසුම් කරන ලද සහ / හෝ හසුරුවන ලද නිෂ්පාදන.

3.14 ගුණාත්මක නිෂ්පාදන (Quality Produce): පරිභෝජනයට ආරක්ෂිත සහ / හෝ භාවිතයට සුදුසු නිෂ්පාදන.

3.15 සමාජමය වශයෙන් පිළිගත හැකි (Socially acceptable): ගොවිපල අවට හා ගොවිපල තුළ වැඩ කරන හෝ ජීවත්වන පුද්ගලයන්ගේ සුභසාධනය සහ සුරක්ෂිතභාවය පිළිබඳ කරුණු සපුරාලීම.

3.16 තිරසාර බෝග නිෂ්පාදනය (Sustainable Production): සම්පත් කළමනාකරණයෙහි කාර්යක්ෂම වන අතර සමාජ, ආර්ථික හා පාරිසරික ක්‍රියාවලීන් අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ගොවිතැන සඳහා පරිපූර්ණ, පද්ධති-නැඹුරු ප්‍රවේශයකි. මෙම ප්‍රවේශය පදනම් වී ඇත්තේ පාරිසරික වශයෙන් යහපත්, සමාජීය වශයෙන් වගකිවයුතු සහ ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී පිළිවෙත් මත ය.

3.17 අනුරේඛියතාව (Traceability): වාර්තා කරන ලද හඳුනාගැනීමේ දත්ත හරහා අයිතමයක ඉතිහාසය, යෙදුම, භාවිතය සහ පිහිටීම හෝ එහි ලාක්ෂණික සොයා ගැනීමේ හැකියාව එනම් ගොවිපළ නිෂ්පාදනයක නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ ආසන්න ඉතිහාසය වගාව ආරම්භයේ සිට නිෂ්පාදනය හැසිරවීම, නිෂ්පාදන සකස් කිරීම, වෙළඳපළට ඉදිරිපත් කිරීම දක්වා වූ සියළුම ක්‍රියාවලීන් නැවත සොයාබැලීමට ඇති හැකියාව අනුරේඛණයයි.

3.18 භෞතික හා රසායනික දූෂණය (Physical & Chemical Contamination):

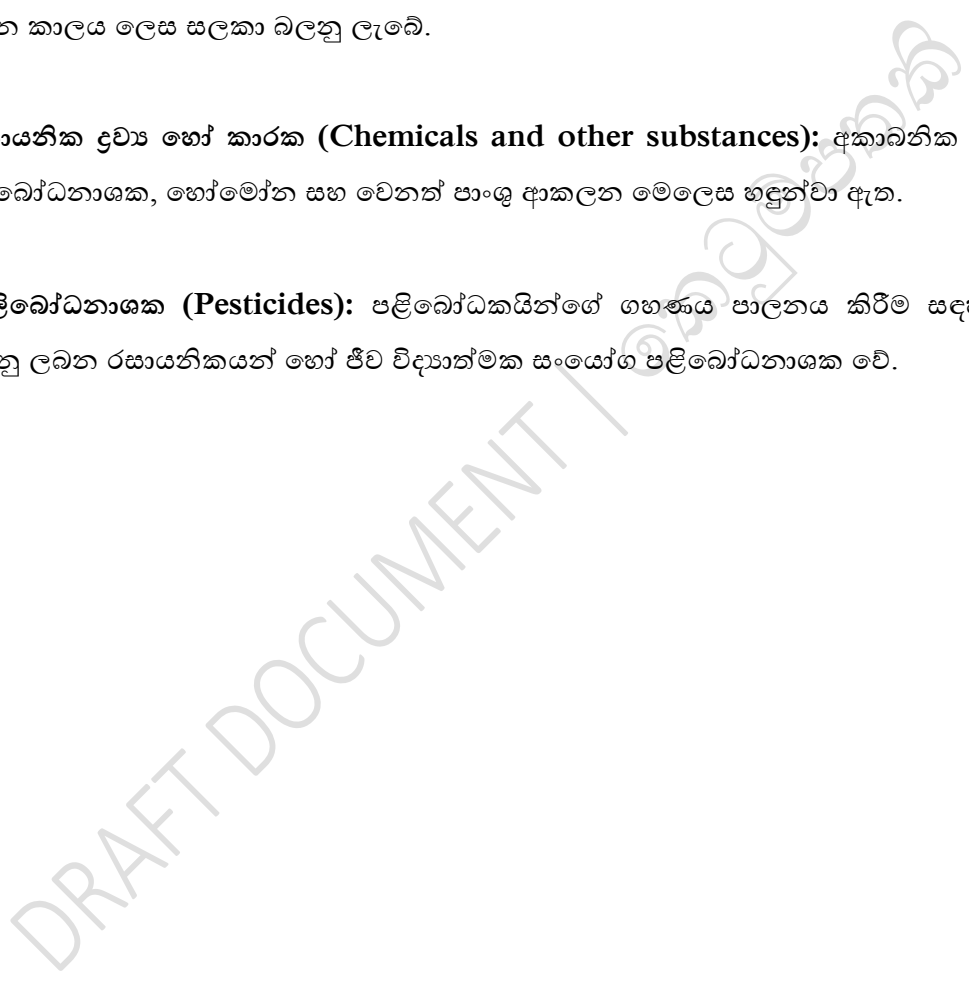
අහිතකර ද්‍රව්‍ය හෝ සංයෝග මගින් හෝ වෙනත් ආගන්තුක ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් බෝගයක නිෂ්පාදන වලට හෝ ඒ අවට පරිසරයට කරනු ලබන බලපෑමෙන් නිෂ්පාදනයේ සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බවට හෝ ගුණාත්මයට ඇතිවන අහිතකර බලපෑම දූෂණයවීමක් ලෙස හඳුන්වයි.

3.19 GAP සහතිකකරණය සඳහා අවම සහන කාලය (Minimum grace period for GAP):

වගාවේ GAP සහතිකකරණය ලබා ගැනීම සඳහා නව වගාවක් නම් මූලාරම්භයේ සිට මාස 6ක් ද පවතින සාම්ප්‍රදායික වගාවක නම් වාර්ෂික ප්‍රධාන අස්වැන්නෙන් පසුව මාස 6ක කාලයක් ද සහන කාලය ලෙස සලකා බලනු ලැබේ.

3.20 රසායනික ද්‍රව්‍ය හෝ කාරක (Chemicals and other substances): අකාබනික පොහොර, පලිබෝධනාශක, හෝමෝන සහ වෙනත් පාංශු ආකලන මෙලෙස හඳුන්වා ඇත.

3.21 පලිබෝධනාශක (Pesticides): පලිබෝධකයින්ගේ ගහණය පාලනය කිරීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන රසායනිකයන් හෝ ජීව විද්‍යාත්මක සංයෝග පලිබෝධනාශක වේ.

4. 0 අවශ්‍යතා (REQUIREMENTS)

4.1 ලේඛන අවශ්‍යතා (Documentary requirements)

4.1.1 අනුරේඛියතාව (Traceability)

නිෂ්පාදන මූලික නිපදවා ඇති ගොවිපල දක්වා අනුරේඛනය කළ හැකි විය යුතුය.

4.1.2 භූමි සිතියම (Site map)

ගොවියා විසින් ඉඩමේ පිහිටීම, ගොවිපලට ප්‍රවේශය, ගොවිපල පසුතලය, ගොවිපලෙහි ඉඩම් ප්‍රමාණය සහ යාබද ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළුව වගා භූමියේ සිතියමක් පවත්වාගෙන යා යුතුය.

4.1.3 ගොවිපල භූමියේදී (At the farm site)

ගොවිපල භූමියේ අනුරේඛියතාව (Traceability) සහතික කිරීම සඳහා ලේඛන අවශ්‍ය වේ.

4.1.4 අවසාන නිෂ්පාදිතය (Final product)

බෝගයේ නිම් භාණ්ඩය ගොවිපල දක්වා ඇති අනුරේඛනය සඳහා නිෂ්පාදිතය තීරු, කාන්ඩය, කේත හෝ ඕනෑම විශ්වාසදායක ක්‍රමයක් භාවිතයෙන් ලේබල් කළ යුතුය.

4.1.5 ප්‍රවාහනය අතරතුර (During the transportation)

ගොවිපල, අස්වැන්න නෙළන දිනය සහ ශ්‍රේණිය සහ නිෂ්පාදනයේ වර්ගය සොයා ගැනීමට හැකිවන පරිදි ප්‍රවාහනයේදී අනුරේඛන ක්‍රමයක් පවත්වා ගත යුතුය.

4.1.6 සිල්ලර වෙළඳපොළේ (At the retail market)

අවශ්‍ය විටෙක ගොවිපල වෙත අනුරේඛනය වීමට (දක්වා යාමට) හැකි වන පරිදි නිෂ්පාදනයේ හඳුනාගැනීමේ අංකය අඩංගු විය යුතුය.

4.2 වාර්තා පවත්වාගැනීම (Record keeping)

4.2.1. ගොවිපල තුළ යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් වලට අදාළ සියලු වාර්තා යාවත්කාලීන කර පවත්වා ගත යුතුය.

- a) විශ්ලේෂණයන්ගේ වාර්තා ගොනුකර තැබිය යුතුයි.
- b) ගොවිපලින් අලෙවිය සඳහා බෙදාහැරීම සිදු කරන සෑම නිෂ්පාදන තොගයක්ම පහසුවෙන් හඳුනාගැනීමට හැකි පරිදි ලේබල හා වාර්තා තබාගැනීම සිදු කිරීම කළ යුතුයි.
- c) වගාව අයිතිකරුවන්ට හා ශ්‍රමිකයන්ට තම තමන්ගේ කාර්යයන්ට අදාළව යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් වලට සම්බන්ධ වගකීම් පිළිබඳව පුහුණු වරින් වර ලබාදිය යුතු අතර ඊට අදාළව වාර්තා තබා ගැනීම කළ යුතුයි.
- d) සියලු යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් නිවැරදිව ඉටුවන්නේදැයි වාර්ෂිකව නැවත පරීක්ෂා කිරීමකට ලක් කළයුතුය. යම් පිළිවෙතක් එසේ නොවන බවට නිරීක්ෂණය කළහොත් එය නිවැරදි කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුය. නැවත පරීක්ෂා කිරීමට භාජනය කළ යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් පිළිබඳ හා ඒවා නිවැරදි කිරීමට ගත් ක්‍රියා මාර්ග සම්බන්ධයෙන් වාර්තා තබා ගත යුතුය.

e) වගාවේ නිෂ්පාදන වල සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බව සම්බන්ධයෙන් ලැබෙන පැමිණිලි විසඳීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් වාර්තා තබාගත යුතුය

4.2.2 කිසියම් විශේෂිත නීති මගින් නියම කර නොමැති නම් සියලුම වාර්තා අවම වශයෙන් අවුරුදු 2 ක් වත් පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

4.2.3 ගොවිපල වාර්තා ප්‍රවේශ විය හැකි හා විගණනය කළ හැකි විය යුතුය. ඒවා රහස්‍ය ලේඛන ලෙස සැලකිය යුතුය.

4.2.4 සියලුම අත්‍යාවශ්‍ය අංග ග්‍රහණය කර ගන්නා පරිදි වාර්තා පවත්වා ගැනීමේ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කළ යුතුය. ගොවිපල වාර්තාවේ පහත සඳහන් විස්තර අඩංගු විය යුතුය;

- a) ගොවියාගේ නම;
- b) ගොවිපල භූමියේ ලිපිනය;
- c) අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරියාගේ නම;
- d) වර්ෂය සහ වගා කන්නය;
- e) බෝගය, විවිධත්වය, රෝපණ ද්‍රව්‍යවල ආරම්භය සහ සිටුවීමේ දිනය;
- f) පොහොර වර්ගය, ප්‍රමාණය, යොදන ආකාරය සහ යෙදූ දිනය;
- g) පළිබෝධනාශකයේ පොදු නම, වාණිජ හෝ වෙළඳ නාමය, ප්‍රමාණය හෝ මාත්‍රාව, ක්‍රියාකරුගේ නම, යොදන ආකාරය සහ පළිබෝධනාශක යොදන දිනය;
- h) අස්වැන්න නෙළන දිනය, ප්‍රමාණය සහ ගුණාත්මකභාවය; සහ
- j) ඉඩමේ ප්‍රමාණය

4.3 අභ්‍යන්තර විගණනය (Internal audit)

4.3.1 මෙම ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතා මත පදනම්ව අවම වශයෙන් මාස 06 කට වරක් අභ්‍යන්තර විගණනය සිදු කළ යුතුය. එය සම්පූර්ණ කර ලේඛනගත කළ යුතුය.

4.3.2 නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ලේඛනගත කිරීම අවශ්‍ය වේ.

4.4 පැමිණිලි වාර්තා කිරීම (Record of complaints)

මෙම ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල නොවන සියලුම නිෂ්පාදන පිළිබඳ පැමිණිලි වාර්තා සහ ඒවාට පිළියම් යෙදීම ගොවිපල තුළ තිබිය යුතුය.

5.0 ප්‍රාථමික නිෂ්පාදන අවශ්‍යතා

(PRIMARY PRODUCTION REQUIREMENTS)

5.1 පාරිසරික ස්වස්ථතාව (Environmental hygiene)

- 5.1.1 ප්‍රභව ශාක (ගම්මිරිස්) සෞඛ්‍යයට අවදානමක් විය හැකි මට්ටම්වල නිබිය හැකි මානව, සත්ව, ගෘහස්ථ, කාර්මික හා කෘෂිකාර්මික අපද්‍රව්‍ය වලින් දූෂණය වීමෙන් ප්‍රායෝගිකව ආරක්ෂා කළ යුතුය.
- 5.1.2 මෙම අපද්‍රව්‍ය, බෝග ශාක දූහනය නොවන අයුරින් බැහැර කිරීම හා අවසාන නිෂ්පාදිතය පාරිභෝගිකයින්ට සෞඛ්‍යයට තර්ජනයක් නොවන පරිදි ප්‍රමාණවත් පුර්වෝපායන් අනුගමනය කළ යුතුය.

5.2 නිෂ්පාදන ස්ථානයේ පිහිටීම (Location of the production site)

- 5.2.1 සත්ව නිෂ්පාදනය සිදුකෙරෙන, අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය පිහිටි ස්ථාන සහ අපද්‍රව්‍ය පිරිපහදු ස්ථාන සහ නිෂ්පාදන ප්‍රභවයන් දූහනය වීම සඳහා වැඩි අවදානමක් ඇති වෙනත් නිෂ්පාදන ස්ථානවල සම්පත්වය, ක්ෂුද්‍රජීවී හෝ වෙනත් පාරිසරික උපද්‍රව්‍යන්ගෙන් නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍ර දූෂණය කිරීමේ හැකියාව ආදිය ඇගයීමට ලක් කළ යුතුය.
- 5.2.2 ජීව විද්‍යාත්මක සහ රසායනිකව වගාව හා එහි නිෂ්පාදන දූහනය වීමට ඇති ඉඩකඩ පිළිබඳව සොයා බැලීම සඳහා ඉඩම අතීතයේ භාවිතා කළේ කුමන කටයුතු සඳහාද, වර්තමානයේ භාවිතා කරන්නේ කුමන කටයුතු සඳහාද යන්න විමසා බැලිය යුතුය. එසේම අදාළ ඉඩම අවට ඇති අනෙක් ඉඩම් වල සිදු කරන කටයුතු පිළිබඳවද පරීක්ෂා කිරීම අවශ්‍ය වේ. මෙලෙස දූහනය වීමේ අවදානමක් හඳුනා ගතහොත් ඒ පිළිබඳව වාර්තාවක් තබා ගත යුතුය.
- 5.2.3 සංවර්ධන කටයුතු සඳහා පුරවන ලද ඉඩම් මෙන්ම විෂ අපද්‍රව්‍ය, කැනීම් කටයුතු වලදී ඉවත්කළ අපද්‍රව්‍ය, ඛනිජ අපද්‍රව්‍ය, ආරෝග්‍ය ශාලා අපද්‍රව්‍ය, පිළිස්සු ද්‍රව්‍ය සහ කාර්මික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කළ ඉඩම් ආහාර බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා සුදුසු නොවේ.
- 5.2.4 නිෂ්පාදනයට යොදා ගැනීමට යෝජිත භූමිය අවට ඇති ඉඩම් සත්ත්ව පාලනයට හෝ පොහොර ගබඩා කිරීමට භාවිතා කරන්නේ නම් හෝ අවට ඉඩම් වලින් ගලා එන ජලය නිසා නිෂ්පාදන භූමිය යට වන්නේ නම් එවැනි භූමි වල වගාකරන බෝග ආහාරයට ගැනීමෙන් මිනිසාගේ සෞඛ්‍යයට අවදානමක් ඇතිවීමේ හැකියාවක් පවතී.
- 5.2.5 නිෂ්පාදන ස්ථාන පිහිටීම සලකා බැලීමේදී බැවුම ඇගයීම සහ අවට ඇති ක්ෂේත්‍ර වලින් ගලායාමේ විභවය, ගංවතුර අවදානම සහ නිෂ්පාදන භූමියට සාපේක්ෂව අවට ස්ථානවල ජල විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ ඇතුළත් විය යුතුය.
- 5.2.6 පරිසරයෙන් දූෂණය වීමේ විභව ප්‍රභවයන් හඳුනාගත යුතුය.

5.2.6.1 ජීව විද්‍යාත්මක හෝ රසායනික හානියක් පිළිබඳ සැලකිය යුතු අවදානමක් හමු වුවහොත් ඒ සඳහා ප්‍රතිකර්ම යෙදිය යුතු අතර එම ප්‍රතිකර්ම පිළිබඳව වාර්තා තබා ගත යුතුය.

5.2.6.2 ගම්මිරිස් වගා භූමියේ නිෂ්පාදනයට නුසුදුසු දුහනය වූ ස්ථාන වල පිහිටීම පිළිබඳ වාර්තා තබාගත යුතුය.

5.2.6.3 යෝජිත ඉඩම් වල සිදුවිය හැකි පරිසර හා අනෙකුත් භෞතික හානි පිළිබඳව ඇගයීමක් කළ යුතුය. ඒ පිළිබඳව වාර්තා තබාගත යුතුය.

5.2.6.4 නිෂ්පාදන භූමියේ ප්‍රභව පැලෑටි දූෂණය වීම වැළැක්වීම හෝ අවම කිරීම සඳහා බෝග නිෂ්පාදකයා විසින් ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

5.2.6.5 නිෂ්පාදන හා නිෂ්පාදන දූෂණය වීමේ විභව ප්‍රභවයන් අවම කිරීම සඳහා සනීපාරක්ෂක තත්වයන් යටතේ ප්‍රාථමික නිෂ්පාදනයට සම්බන්ධ ක්‍රියා පිළිවෙත් සිදු කළ යුතුය.

5.3 රෝපණ ද්‍රව්‍ය (Planting materials)

5.3.1 වගාවක් ස්ථාපිත කිරීමට පෙර අදාළ ප්‍රදේශයට සුදුසු ප්‍රභේදයක් තෝරාගැනීම ඉතාමත් වැදගත් වේ. එසේම ගුණාත්මය, වෙළඳපොල ඉල්ලුම, රෝග පලිබෝධ, අහිතකර පාරිසරික තත්වයන්ට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව හා දේශගුණික අනුවර්තනය වීම යනාදී කරුණු පිළිබඳ විශේෂයෙන් සලකා බැලිය යුතුවේ. මේ සඳහා අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් නිර්දේශිත ප්‍රභේදයක් තෝරා ගත යුතුය. රෝපණ ද්‍රව්‍ය සඳහා අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සහතික කරන ලද පැළ දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි පැළ තවානකින් පමණක් ලබාගත යුතුය. ගොවිපල තුළ දීම රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය සිදුකරන්නේ නම් එම රෝපණ ද්‍රව්‍ය ද දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අනිවාර්යයෙන්ම සහතික කරවා ගත යුතුය.

5.3.2 ගම්මිරිස් නිෂ්පාදකයින් සහ ගනුදෙනුකරුවන් අතර එකඟ වූ පරිදි රෝපණ ද්‍රව්‍ය තෝරා ගත යුතු අතර හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිර්දේශ කිරීම සහ සහතික කිරීම සිදු කළ යුතුය.

5.3.3 ගම්මිරිස් රෝපණ ද්‍රව්‍යවල ගුණාත්මකභාවය භාවිතයට පෙර දැනගත යුතු අතර, අදාළ වර්ගයේ නම, සංගුද්ධතාවය සහ වෙළෙඳාම පිළිබඳ වාර්තාවක් තබා ගත යුතුය. ලබා ගත හැකි ස්ථානවල, රෝපණ ද්‍රව්‍ය සහතික කිරීමේ වාර්තා රඳවා ගත යුතුය.

5.3.4 ගම්මිරිස් රෝපණ ද්‍රව්‍ය පලිබෝධ සහ රෝග වලින් තොර විය යුතුය

5.3.5 වර්ධක ප්‍රචාරණය මගින් ගම්මිරිස් රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනයේදී මව් ශාක වල තොරතුරු, රෝග හා පලිබෝධ හානිවලට ප්‍රතිකාර සිදු කළේනම් එම ප්‍රතිකාර කිරීමට හේතු, එම ප්‍රතිකාර පිළිබඳවද වාර්තා තබා ගත යුතුය.

5.3.6 ගොවිපල තුළ නිපදවන ප්‍රචාරක ද්‍රව්‍ය, මව් පැල පිළිබඳ වාර්තා, මව් ශාක ස්ථාපිත දිනය, ප්‍රචාරණය කිරීමේ ක්‍රමය, රෝපණ මාධ්‍ය/ බඳුන් මිශ්‍රණය, භාවිතා කළ කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය, භාවිතා කළ ක්ෂේත්‍ර කටයුතු, සහ කෘෂි විද්‍යාත්මක වගා කළමනාකරණ පිළිවෙත් ආදිය වාර්තා කළ යුතුය.

5.3.7 ආරක්ෂිත ප්‍රභේද භාවිතා කරන විට, ගොවිපල ශාක විවිධත්වය ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ බුද්ධිමය දේපල අයිතිය පිළිබඳ නීතිවලට ගරු කර එම කරුණු පිළිබඳ සලකා බැලිය යුතුය.

5.3.8 පළිබෝධ නාශක භාවිතය අවම කිරීම සඳහා ගොවිපලෙහි සිටුවීම සඳහා භාවිතා කරන ප්‍රභේදවලට ප්‍රධාන පළිබෝධ සහ රෝග වලට ප්‍රතිරෝධය හෝ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව තිබිය යුතු බැවින් එවැනි ගම්මිරිස් ප්‍රභේද තෝරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

5.3.9 ගම්මිරිස් රෝපණ ද්‍රව්‍යවලට විවිධ ප්‍රතිකාර සිදු කරන්නේ නම්, මෙම ප්‍රතිකාර භාවිතය සාධාරණීකරණය කළ යුතු අතර ඒවා සටහන් කළ යුතුය.

5.3.10 ක්ෂේත්‍රයේ සිටුවීමට පෙර පිටතින් ලබා ගත් හෝ ගොවිපල තුළ නිෂ්පාදනය කළ ගම්මිරිස් රෝපණ ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණවත් ලෙස දැඩි කිරීම සිදු කර තිබිය යුතුය.

5.3.11. ගම්මිරිස් ක්ෂේත්‍රයේ සිටුවීම හා බෝග කළමනාකරණය නිසිලෙස සිදුකළ යුතුය.

5.3.11.1. ගම්මිරිස් වගාව සඳහා ක්ෂේත්‍රය සකස් කිරීමේදී වැලෙහි වර්ධනය සඳහා ආධාරක සැපයීම සිදු කළ යුතුය.

- a) මේ සඳහා ජීවි මෙන්ම අජීවි ආධාරකද යොදා ගත හැක.
- b) ජීව ආධාරක ලෙස ෆ්ලිරිසිඩියා සිටුවීම ගම්මිරිස් පැළ සිටුවීමට මාස 6 කට පමණ පෙර සිදුකළ යුතුය.
- c) පැළ සිටුවීම සඳහා සකස්කර ඇති ක්ෂේත්‍රයේ මීටර් 2.4 x 2.4 පරතරයට සලකුණු කර ආධාරක සිටුවිය යුතුයි.
- d) විකල්ප ජීව ආධාරක ලෙස එරබ්ලු, සබුක්කු, කොට්ට වැනි ශාක ද යොදා ගත හැකිය.

5.3.11.2. ජීවි ආධාරක වශයෙන් ෆ්ලිරිසිඩියා සිටුවන විට ගතයුතු පියවර මෙසේය.

- a) ෆ්ලිරිසිඩියා දඩු මී. 2.5 දිග, හා ආධාරකයේ මැද කොටස විෂ්කම්භය අඩු වශයෙන් සෙ.මී. 3 ක් වත් විය යුතුය.
- b) විශේෂයෙන් පොත්තට හානියක් සිදු නොවන ආකාරයට මව් ගසින් කපා ගැනීම වැදගත් වේ. ආධාරක කපාගැනීම සහ සිටුවීම අතර කාලය හැකි තරම් අඩු කළ යුතුය.
- c) ක්ෂේත්‍රයේ ස්ථාපනය කිරීමට පෙර ආධාරකයේ පහළ කෙළවර ඇලයට හා ඉහළ කෙළවර තියුනුව හරස් අතට කපා ගත යුතුය.
- d) සෑම වලකම එක් පැත්තකටම සිටින සේ සිටුවිය යුතුය.
- e) ආධාරකයේ පහළ කෙළවර කැපුම් මුහුනතට හානියක් නොවන ලෙසත් පස තුළදී ආධාරකය සහ පස අතර වායු අවකාශ නොපිහිටන ලෙසත් සිටුවිය යුතුය.
- f) සිටුවීමෙන් පසුව කැපු උඩ කොටසට හානි සිදුවීමෙන් වැලැක්වීම සඳහා පොලිතින් කැබැල්ලක් මගින් ආවරණය කළ යුතුය.

5.3.11.3. ගම්මිරිස් සාර්ථකව වගා කිරීම පිණිස පැළ සිටුවීම සඳහා නිර්දේශිත ආකාරයෙන් සෙ.මී. 45 x 45 x 45 ප්‍රමාණයට වළවල් සකසා ගත යුතුය.

5.3.11.4. වල පිරවීමේදී පසට පෝෂක එකතු කිරීම කළ යුතුය.

- a) සති දෙකකට පමණ පෙර හොඳින් දිරාපත් වූ කාබනික පොහොර, මතුපිට පස් සමඟ හොඳින් මිශ්‍ර කර එයින් වළ පුරවිය යුතුය.
- b) කාබනික පොහොර වශයෙන් ගොම පොහොර හෝ කොම්පෝස්ට් පොහොර කුඩා එකහමාරක් (දළ වශයෙන් කිලෝ ග්‍රෑම් 10-12) භාවිත කළ හැකිය.
- c) තවද පැළ සිටුවීමට පෙර රොක් පොස්පේට් ග්‍රෑම් 100 ක් කපා ගත් වළවල්වලට දමා හොඳින් මිශ්‍ර කර ගත යුතුය.

5.3.11.4 පසේ තෙතමනය රැක ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

- a) වගා ප්‍රදේශයේ ඇති වර්ෂාපතන රටාව අනුව වර්ෂා කාලය ආරම්භයේදී පැළ සිටුවිය යුතුය.
- b) මැද රට තෙත් කලාපයේ බැවුම් ඉඩම්වල ගම්මිරිස් වගා කිරීමේදී එක් එක් පැළයට අදාළව සකස් කර ගනු ලබන බේසම්, ඉඩමේ බැවුමට විරුද්ධව අඩ කවයකට සිටිනසේ පොල්ලෙලි ඇල්ලීමෙන් තෙතමනය ආරක්ෂා කර ගත හැකිය.
- c) වර්ෂා සමය ආරම්භයත් සමග සිටුවීම සිදුකළද ඇතැම් විට දැඩි සූර්යාලෝකයට ලක්විය හැකි නිසා තාවකාලිකව සෙවන සැපයීම මෙන් ම අවශ්‍ය පරිදි වසුන් යෙදීමෙන් පාංශු තෙතමනය ආරක්ෂා කරගැනීමටද අවශ්‍ය පියවර ගතයුතුය.

5.3.11.5 ගම්මිරිස් ස්ථාපනය කිරීමේදී මුල් වසර තුළ සෙවණ සැපයීමට නිසි පියවර ගත යුතුය

5.3.11.6 නිවැරදිව පැලය සිටුවා මුල් මාස කිහිපය නිරන්තරව පරීක්ෂා කරමින් ක්ෂේත්‍ර කටයුතු නිසි කලට ඉටුකළ යුතුය.

- a) ආධාරකයක් සහිත එක් වළකට සිටුවිය යුත්තේ එක් ගම්මිරිස් පැළයක් පමණි.
- b) පැළ සිටුවීමේදී පැළය ආධාරක දෙසට හරවා මඳක් ආනතව පවතින පරිදි සිටුවිය යුතුය.
- c) මෙහිදී බඳුන් මිශ්‍රණය විසිරී මූල පද්ධතිය බාහිරයට විවෘත නොවන ලෙස මනා සැලකිල්ලෙන් යුතුව බඳුනේ පොලිතින් ආවරණය ඉවත් කළ යුතුය.
- d) ගම්මිරිස් පැලය ආධාරකය දෙසට යොමුකළ යුතුය.
- e) ගම්මිරිස් පැලය ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වීමත් සමග මුල් ආධාරකයට අල්ලා ගැනීමට ඉඩ සැලසීම සඳහා වැල ආධාරකය මත තබා ගැට හොඳින් ආධාරකය හා ස්පර්ශ වන සේ සෑම ගැටයක් අසලින්ම බැඳිය යුතුය. අවශ්‍ය විට ජල සම්පාදනය කළයුතුය.

5.3.11.7 රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් තොරව වල් පැලෑටි පාලනය කළයුතුය.

- a) ගම්මිරිස් වගාවේදී සාමාන්‍යයෙන් ක්ෂේත්‍රයේ වල්පැලෑටි සම්පූර්ණයෙන් ඉවත්කිරීමක් සිදුනොකරයි. ගම්මිරිස් පැළ වටා සෙ.මී. 45ක් පමණ වට ප්‍රමාණයක අතින් උදුරා ඉවත් කිරීම නිර්දේශිය.

b) සෙසු ප්‍රදේශවල විසි කැනි ගැසීම මගින් වල් පැලෑටි පාලනය සිදු කිරීම නිර්දේශිතය.

5.3.11.8 අවශ්‍යවිට ගම්මිරිස් වැල් කප්පාදු කළයුතුය

- a) මූල සිටම ඉහලට වැඩෙන අතු 3- 4 සහිතව සිලින්ඩරාකාර හැඩයකට ආධාරකය දිගේ වැල වර්ධනය වෙමින් හරස් අතු රාශියක් ඇතිකර ගැනීමට කටයුතු කළයුතුය.
- b) පුරුක් 8-10ක් සහිතව ගම්මිරිස් වැල වර්ධනය වීමේදී හරස් අතු ඇති නොවන්නේ නම් මුල් අවස්ථාවේදී වැල කප්පාදු කළයුතුය. සාමාන්‍යයෙන් අළුත සිටුවනු ලබන වැල් බොහෝමයක් පුරුක් 8-10 සහිතව වර්ධනය වන විට හරස් අතු අතු කීපයක් ඇති කළ හැක.
- c) ගම්මිරිස් වැල් ක්‍රමයෙන් පරිනත වීමත් සමග ඒවායේ ක්‍රමයෙන් පාවැල් සහ ගැරඩ් වැල් ඇතිවීම ආරම්භ වේ. එවිට ඒවා කපා ඉවත්කිරීම කළයුතුය.

5.3.11.9 නියමිත කාල වකවානු තුළ ආධාරක ශාකයද කප්පාදු කළයුතුය

- a) තෙත් කලාපයේදී වසරකට සිව් වරක් ද, අතරමැදි කලාපයේ නම් වසරකට තුන්වරක් ද බැගින් සෙවන ශාක කප්පාදු කළයුතුය.
- b) එමඟින් ලැබෙන කොළ පොහොර වසුනක් ලෙස ගම්මිරිස් පැළ වටා යෙදිය යුතුය. කප්පාදු කිරීමේදී ග්ලෑසිපියා ආධාරකයේ උස අඩි 12-15 ප්‍රමාණයට පවත්වා ගත යුතුවේ.

5.3.11.10 ගම්මිරිස් වැලේ පාමුල සිට අඩියක පමණ උසක සිට මුළු ගම්මිරිස් වැල පුරාම ඒකාකාරී ලෙස හරස් අතු පිහිටන සේ ගම්මිරිස් වැල් පුහුණු කිරීම කළයුතුය (පෙප්පිකා ක්‍රමය)

- a) හරස් අතු නැතිව ප්‍රධාන කඳ පමණක් වැඩෙන විට ගම්මිරිස් ප්‍රධාන කඳ ආධාරකයෙන් ප්‍රවේශමෙන් ගලවා ආධාරකයේ පාමුල වටා අඩියක් පමණ ඇතින් අගල් 6 ක් පමණ පසට යටවන ලෙස දරනුවක් ආකාරයට තබා පසෙන් යට කළයුතුය.
- b) හරස් අතු සහිත ගම්මිරිස් වැලේ ඉතිරි කොටස නැවත ආධාරකයට තබා ගැට ගැසිය යුතුය.

5.4 භූමියේ ඉතිහාසය (Site history)

5.4.1 ගම්මිරිස් වගා කරන භූමියේ ඉතිහාසය සහ ඒවායේ බෝග ඉතිහාසයේ ක්ෂේත්‍ර සැකැස්ම සඳහා වාර්තා ගත කිරීමේ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කළ යුතුය.

- a) ඉඩමේ ඉතිහාසගත කරුණු පිළිබඳ මනාව දැනුවත් විය යුතුය
- b) වගා කල බෝග සහ ඒවායේ කළමනාකරණය පිළිබඳ සියලුම දත්ත වාර්තාගත කළ යුතුය.

5.4.2 සියළුම නව කෘෂිකාර්මික භූමි සඳහා, පහත සඳහන් කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් අවදානම ඇගයීමක් සිදු කළ යුතුය:

- a) ඉඩමේ පෙර භාවිතය;
- b) යාබද බෝග වගාවන් සහ ප්‍රදේශ කෙරෙහි නිෂ්පාදනයේ විභව බලපෑම්; සහ
- c) යාබද ප්‍රදේශවල සිදු කරනු ලබන ක්‍රියාකාරකම්වල , පරිසරයෙන් සිදුවියහැකි විභව බලපෑම.

5.4.3 අවදානම් ඇගයීමේ තොරතුරු සටහන් කළ යුතුය.

5.4.4 වගාකරුවන් විසින් ඉඩමේ නීත්‍යානුකූල හිමිකාරිත්වය පැහැදිලිව සනාථ කළ යුතු අතර එය වාර්තාවට ඇතුළත් කළ යුතුය.

5.4.5. යම් ඉඩමක සැලකිය යුතු පාරිසරික හා භෞතික හානි පිළිබඳ අවදානමක් නිරීක්ෂණය කලහොත් එම ඉඩම සහ අවට වගා කිරීම සඳහා භාවිතයට නොගන්න. එසේ නොමැති නම් විය හැකි හානි වැළැක්වීමට හෝ අවම කර ගැනීමට සුදුසු පරිදි අස්වනු නෙලීමෙන් පසු හැසිරවීමේ කටයුතු භාවිතා කළයුතුය.

ගම්මිරිස් වගාව සඳහා ඉතාමත්ම සුදුසු ඉඩම් හඳුනාගැනීමට ගොවිපල සඳහා ඉඩම් වලයෝග්‍යතාවය තක්සේරු කළ යුතුය. මෙම ඉඩම් ගම්මිරිස් වගා කිරීම සඳහා පමණක් වෙන්කර තැබිය යුතු අතර ගොවිපලේ අනෙකුත් ඉඩම් කොටස් ගොඩනැගිලි, ගබඩා, වැඩපොලවල්, කොම්පෝස්ට් සකස් කරන ස්ථාන ආදිය පිහිටුවීමට භාවිතා කළයුතුය.

නිසරු ඉඩම් කොටස් ගොවිපලේ පවතී නම් ඒවා තවදුරටත් පරිහානිය කරා යාම වළක්වා ගැනීම හෝ අඩු කිරීම සඳහා ක්‍රියා කළයුතුය.

5.4.6. මහා පරිමාණ ඉඩමක් (හෙක්ටයාර 02 ට වැඩි) නම් එහි පහත සඳහන් කොටස් පෙන්වීම සඳහා පිහිටීමේ සිතියමක් පිළියෙල කළයුතුය.

- බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා යොදා ගන්නා ඉඩම් කොටස්
- පාරිසරික හානි වලට පාත්‍රී ප්‍රදේශ,
- අධික ලෙස නිසරු බිම් කොටස්,
- රසායනික ද්‍රව්‍ය ගබඩා කරන ප්‍රදේශ,
- යන්ත්‍රෝපකරණ පිරිසිදු කරන ප්‍රදේශ,
- කොම්පෝස්ට් සකස් කරන ප්‍රදේශ,
- ජල ප්‍රභවයන්,
- ජල සම්පාදන පද්ධති,
- ජලපවාහන පද්ධති,
- ගොඩනැගිලි, පාරවල් ආදිය එහි සලකුණු කළයුතුය.

5.4.7 ගම්මිරිස් වගා කිරීමට යොදා ගන්නා ඉඩම් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ රෙගුලාසි වලට අනුකූල වන ලෙස පිහිටි ඉඩම් විය යුතුය. මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර 900 දක්වා ප්‍රදේශ වල කෘෂි පාරිසරික පිහිටීමට අනුව සාර්ථකව ගම්මිරිස් වගා කළ හැකිය.

ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා සුදුසු පාරිසරික තත්වයන් පහත පරිදි තිබීම වඩා හිතකර වේ.

- a) වර්ෂය පුරා හොඳින් ව්‍යාප්ත වූ වර්ෂාපතනයක් හෝ වර්ෂාපතනය අඩු ප්‍රදේශ වල ජල සම්පාදනය කිරීමට ඇති හැකියාව.
- b) පාරිසරික උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 22-30 අතර වීම.
- c) පසේ හොඳ ජලවහනයක් සහිත කාබනික ද්‍රව්‍ය මැනවින් අඩංගු සාරවත් පසක් තිබීම.

- d) ගම්මිරිස් වැල පාමුල දිග කාලයක් ජලය රඳා පැවතීමෙන් මුල් කුණුවීම සිදු වන බැවින් පස සෙ.මී. 90ට වැඩි ගැඹුරකින් පැවතීම.
- e) පසේ පී.එච්. අගය 5.5-6.5 දක්වා පැවතීම.

ගම්මිරිස් වගාව සඳහා යෝග්‍යතාවය පරීක්ෂා කිරීමේදී භූමියේ ඇති පසේ හා ජල ප්‍රභවයන්ගේ බැර ලෝහ හා හානිකර ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් අවම මට්ටමක පැවතීම යෝග්‍ය වේ. ඒ පිළිබඳව වාර්තා තබා ගත යුතුය.

5.5 GAP සහතික කිරීම සඳහා අවම සහන කාලය (Minimum grace period for GAP certification)

- 5.5.1 සාම්ප්‍රදායික ගොවිතැනේ සිට GAP දක්වා අවම සහන කාලය කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය මාස 06 ක් හෝ අවසාන වාර්ෂික අස්වැන්න ලබාගත් දින සිට මාස 6ක් විය යුතුය.
- 5.5.2 දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ (වසර 1 කට වඩා වැඩි කාලයක්) කෘෂිකාර්මික හෝ කාර්මික අරමුණු සඳහා භාවිතා නොකළ ප්‍රදේශයක ගම්මිරිස් බෝගය ස්ථාපිත කළ විට සහන කාලය අදාළ නොවේ.

5.6 භූමි කළමනාකරණය (Site management)

- 5.6.1 ගම්මිරිස් ඉඩම්, වගාව සඳහා නෛතික අයිතිවාසිකම් සහ අවශ්‍ය සියලු නියාමන අනුමත කිරීම් ගොවිපල කළමනාකාරිත්වය විසින් පෙන්නුම් කළ යුතුය.
- 5.6.2 ගම්මිරිස් ගොවිපලවල් පරිසරයට අහිතකර විය හැකි බැවූවිල පිහිටා නොතිබිය යුතුය.
 - a) වගා කිරීමට යෝජිත ඉඩම පාංශු සංරක්ෂණ පනතේ රෙගුලාසිවලට අනුකූල විය යුතුය.
 - b) බැවූම 60% ඉක්මවූ බැවූම් ඉඩම් වගාවන් සඳහා යොදාගත යුතු නොවේ.
 - c) පවතින වගාවන් සඳහා සම්මත බැවූම් ප්‍රතිශතය ඉක්මවා ඇති අවස්ථාවලදී පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීම අනිවාර්ය වේ.
- 5.6.3 බැවූම් සහිත භූමියක ගොවිපලවල් පිහිටා ඇති විට (අවසර ලත් මට්ටමින්), පාංශු බාදනය සහ වෙනත් ජල මාර්ගවලට රොන්මඩ තැන්පත් වීම වැළැක්වීම සඳහා සුදුසු පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
- 5.6.4 ගම්මිරිස් වගාව සඳහා ගොවිපලවල් පිහිටුවීමේදී වන රක්ෂිතයන්ට සහ ස්වභාවික ජල ප්‍රවාහයන් සැලකිල්ලට ගතයුතුය
 - a) වන රක්ෂිතයන්ට සහ ස්වභාවික ජල ප්‍රවාහයන්ට ආසන්න නොවිය යුතු අතර වන ආඥා පනතේ ප්‍රකාරව අදාළ දුර සීමාවන් පවත්වා ගත යුතුය.
 - b) ජල පෝෂක ප්‍රදේශ සහ ස්වභාවික ජල ප්‍රභව ආරක්ෂා වන පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

- c) උක්ත කරුණු ගොවිපලේ අදාල සීමාවන් හි දැන්වීම් පුවරු මගින් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතුය
- 5.6.5 ගොවිපල ජලාශයට හෝ ස්වාභාවික ජල ධාරාව ආසන්නව පිහිටා ඇති විට අවශ්‍ය ජල පෝෂක ප්‍රදේශය ආරක්ෂා කළ යුතුය.
- 5.6.6 සෑම ගම්මිරිස් ක්ෂේත්‍රයක් සඳහාම දෘශ්‍ය හඳුනාගැනීමක් හෝ යොමු පද්ධතියක් (Reference systems) ස්ථාපිත කළ යුතුය.
- 5.6.7 අවශ්‍ය විට සුදුසු හිරු එළිය අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා සෙවණ (Shade trees) ගස් සිටුවිය යුතුය.

5.7 අන්තර් වගාව (Intercropping)

ගම්මිරිස් බෝගය තනි වගාවක් හෝ වෙනත් ප්‍රධාන බෝගයක් සමග අතුරු වගාවක් හෝ මිශ්‍ර වගාවක් ලෙස පවත්වා ගෙන යා හැක. අතුරු වගාවක් හෝ මිශ්‍ර වගාවක් ලෙස ගම්මිරිස් වගා කිරීමේදී සීමිත භූමියකින් උපරිම ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකි අතර, මේ මගින් ස්වභාවික සම්පත් ප්‍රශස්ථ මට්ටමින් භාවිතා කිරීමට හැකිය.

- 5.7.1 අන්තර් බෝග වගාව සම්බන්ධයෙන් සැලකිලිමත් වන විට අනෙකුත් බෝග සඳහා වූ නිර්දේශ රෙගුලාසි ගම්මිරිස් සඳහා ද අනුගමනය කළ යුතුය.
- 5.7.2 වගා කිරීමේ පරතරයන් හා හෙක්ටයාරයට අවශ්‍ය පැළ ගණන පහත පරිදි වේ.

වගුව 01: ගම්මිරිස් තනි සහ අතුරු වගාවන් සඳහා නිර්දේශිත පරතරයන්

	පරතරය (මීටර්)	හෙක්ටයාරයට අවශ්‍ය පැළ ගණන
a. තනි වගාවක් ලෙස	2.4 x 2.4	1680
a) අතුරු වගාවක් ලෙස		
පොල් යටතේ- තනි ජේලි	2.4	420
දෙජේලි	2.4 x 2.4	840
තේ යටතේ-තේ බීජ පැළ සමඟ	6 x 6	270
රිකිලි පැළ සමඟ	6 x 6	270

- 5.7.3 විභව පැළ සංඛ්‍යාවක් සහිතව මිශ්‍ර බෝග හා අතුරු බෝග වගාව ආදී ක්‍රම යටතේ වගා කිරීම යහපත් කෘෂි කාර්මික ක්‍රම ලෙස සැලකේ.
- 5.7.4 අතුරු වගාවක් ලෙස ගම්මිරිස් වගා කිරීමේදී ප්‍රධාන බෝගයේ ගොවිපළ හා බෝග කළමනාකරණ කටයුතු ඒ ඒ බෝග වල නිර්දේශිත ආකාරයෙන් පමණක් ඉටුකල යුතුවිය යුතු අතර , නඩත්තු කටයුතු පිළිබඳව වාර්තා තබා ගත යුතුය.

5.8 පාංශු හා උපස්ථර කළමනාකරණය (Soil and substrate management)

5.8.1 පාංශු වර්ග සිතියම්ගත කිරීම

ගොවිපල තුළ පිහිටි විවිධ පාංශු ලක්ෂණ එක් එක් ප්‍රදේශය අනුව හඳුනාගෙන සිතියමක වාර්තා ගත කළ යුතු අතර, එමඟින් ඉඩම් සකස් කිරීම, බෝග මාරුව සැලසුම් කිරීම, අන්තර් බෝග වගා කිරීම නැවත සිටුවීමේ වැඩසටහන් වලදී සහ සහ වෙනත් අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී භාවිතා කළ හැකිය.

5.8.2 පාංශු ව්‍යුහය

ගම්මිරිස් වගා ක්‍රම තෝරා ගත යුත්තේ පසේ තද බව ඇතිනොවීමට සහ පසේ ව්‍යුහය වැඩි දියුණු කිරීම සහ පවත්වා ගැනීම සඳහාය.

5.8.3 පාංශු සංරක්ෂණය

පාංශු බාදනය අවම කරන නිර්දේශිත ක්ෂේත්‍ර ක්‍රම සහ පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කළ යුතුය.

- a) තනි වගාව සඳහා ක්ෂේත්‍රය පිළියෙල කිරීමේදී අනවශ්‍ය ගස් පමණක් ඉවත් කිරීම සහ පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා මූලිකත්වය දී කටයුතු කළ යුතුය.
- b) බැවුම් සහිත ඉඩමක නම් වලවල් ලකුණු කිරීම සමෝච්ච රේඛා ඔස්සේ සිදුකළ යුතු අතර, ගල්වැටි හෝ කාණු යෙදීම මගින් හෝ ජීව වැටි යොදා ගැනීමෙන් පාංශු සහ ජල සංරක්ෂණය වැඩි දියුණු කරගත යුතුය.
- c) තැනිතලා ඉඩම්වල ජලය රඳා පවති නම් කානු කැපීම මගින් මනා ජලවහනයක් පවත්වා ගත යුතුවේ.
- d) ගල් සහිත ඉඩම්වල වලවල් කැපීමේදී වලේ ප්‍රමාණය පිළිබඳව නොසිතා ගල් වැනි දෑ ඉවත් කර වැටියක් ලෙස යොදා ගත යුතුය.

5.8.4 පාංශු දූමකරණය

ගම්මිරිස් පාංශු උපස්ථර හෝ පෝච්චි මාධ්‍යවල රසායනික දූමකරණය සිදු කරන විට, එය සාධාරණීකරණය කර වාර්තාගත කළ යුතුය.

5.8.5 බඳුන් මාධ්‍ය, වසුන් සහ සෙවන ද්‍රව්‍ය (Potting media, mulch and shading material)

5.8.5.1 ස්වාභාවික උපස්ථර භාවිතා කිරීමට වඩා කැමැත්ත දැක්විය යුතුය.

5.8.5.2 ස්වාභාවික වන රක්ෂිතයෙන් රැකවරණ, වසුන්, පස හෝ කිසිම උපස්ථරයක් ලබා නොගත යුතුය.

5.8.5.3 නිර්දේශිත පරිදි ගම්මිරිස් බඳුන් මාධ්‍ය සැකසීම සඳහා වැලි, මතුපිට පස්, කොහුබත් ගොම සහ කොම්පෝස්ට් ආදිය භාවිතය දිරිමත් කළ යුතුය.

5.8.5.4 බඳුන් මාධ්‍ය භාවිතා කිරීමට පෙර නිර්දේශිත ජීවාණුහරණය කිරීමේ ක්‍රමය අනුගමනය කළ යුතුය.

5.8.5.5 බඳුන් මාධ්‍ය ජීවාණුහරණය කිරීම සඳහා රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන විට ඒවා

ජීවාණුභරණය කරන ස්ථානය ද ඇතුළත්ව වාර්තා පවත්වා ගත යුතුය. ජීවාණුභරණය වඩාත් සුදුසු විකල්පය සුර්යකරණ ජීවාණුභරණය විය යුතුය.

5.9 පොහොර කළමනාකරණය (Fertilizer management)

5.9.1 පෝෂණ අවශ්‍යතාවය

5.9.1.1 කාන්දු වීමෙන් හා සෝදා යාම මගින් පෝෂක අපතේ යාම අවම කිරීම සඳහා ගම්මිරිස් ක්ෂේත්‍රයේ සුදුසු පාංශු සංරක්ෂණ සැලැස්මක් සකස් කළ යුතුය

5.9.1.2 පොහොර යෙදීම, හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම පසෙහි හෝ උපස්ථර වල පෝෂක මට්ටම් සහ බෝගයේ අවශ්‍යතා මත පදනම් විය යුතුය.

5.9.1.3 අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශයන්ට අනුව පාංශු පරීක්ෂණ සහ ප්‍රතිකාර අනුගමනය කළ යුතුය.

5.9.2 පොහොර භාවිතය

5.9.2.1. පොහොර භාවිතය අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශයන්ට අනුකූල විය යුතුය.

- a) ගම්මිරිස් වගාව සඳහා පෝෂක ලබාදීමේදී, රසායනික පොහොර හා කාබනික පොහොර දෙවර්ගයම නියමිත ප්‍රමාණ වලින්, නියමිත කාලයේදී, නියමිත ක්‍රමයට අනුව ලබාදිය යුතුය. හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම, මෙම සමෝධානික ශාක පෝෂක කළමනාකරණ ක්‍රම (Integrated Plant Nutrient Management - IPNM) භාවිතා කිරීමට වගා කරුවන් කටයුතු කළ යුතුය.
- b) පාංශු පෝෂක සඳහා පස් පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව, අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශයට අනුකූලව පාංශු පෝෂක යෙදීම කළ යුතුය.
- c) පොහොර වර්ගය, ප්‍රමාණය, යෙදීමේ ක්‍රමය, යොදන වේලාව සහ යොදන කාලාන්තර යන කරුණු පිළිබඳව ඉතාමත් හොඳින් විමර්ශනය කර පෝෂක හානි අවම වන පරිදි භාවිතා කළ යුතුය.
- d) සියලුම කාබනික හා අකාබනික පොහොර යෙදීම නිවැරදි හා උපරිම අස්වැන්නක් ලැබෙන පරිදි මනුෂ්‍ය සෞඛ්‍යයට, පරිසරයට හා නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මයට හානි අවම වන පරිදි සිදුකළ යුතුය.
- e) පොහොර හෝ පසට එකතු කරන වෙනත් ද්‍රව්‍ය නිසා ගම්මිරිස් ශාකය රසායනිකව හෝ ජීව විද්‍යාත්මකව දූහනය වීමට ඇති ඉඩකඩ ගැන පරීක්ෂා කර බැලිය යුතු අතර සැලකිය යුතු අනතුරක් හඳුනා ගතහොත් ඒ සම්බන්ධයෙන් වාර්තා තබා ගැනීම කළ යුතුය.
- f) පොහොර හෝ පසට එකතු කරන වෙනත් ද්‍රව්‍ය නිසා නිෂ්පාදනය දූහනය විය හැකි බවට හඳුනා ගතහොත් එම අවදානම අවම කිරීම සඳහා ක්‍රියා කළ යුතුය.
- g) බැර ලෝහ මගින් නිෂ්පාදනය දූහනය වීමේ අවධානම අවම වන පරිදි පොහොර හා පසට එකතු කරන වෙනත් ද්‍රව්‍ය තෝරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

h) ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රදේශ හා ජල ප්‍රභව දූෂණය වීමට ඇති ඉඩකඩ අවම කිරීම සඳහා පොහොර හෝ පසට එකතු කරන වෙනත් ද්‍රව්‍ය, ගබඩා කිරීම, මිශ්‍ර කිරීම හා පැටවීම සඳහා භාවිතා කරන පහසුකම් ස්ථානගත කිරීම, ඉදි කිරීම හා නඩත්තු කිරීම විධිමත් පරිදි කලයුතුවේ.

5.9.2.2 ප්‍රතිලාභ උපරිම කිරීම සහ පාඩු අවම කර ගැනීම සඳහා පොහොර යෙදුමේ වර්ගය, ප්‍රමාණය, ක්‍රමය, වේලාව සහ සංඛ්‍යාතය (වාර ගණන) හොඳින් නිරීක්ෂණය කළ යුතුය.

5.9.2.3 ගම්මිරිස් නිෂ්පාදකයින් විසින් ප්‍රතිකාර නොකරන ලද සහ හෝ දියර පොහොරවල රෝගී කාරක ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් පැවැතිය හැකි බැවින් ප්‍රතිකාර නොකරන ලද සහ හෝ දියර පොහොර වගාවට භාවිතා නොකළ යුතුය. මන්ද ව්‍යාධිජනක ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ට පසෙහි දීර්ඝ කාලයක් පැවතිය හැකිය.

5.9.2.4 ගොවිපල තමන්ගේම කාබනික යෙදවුම් (උදා: කොම්පෝස්ට්) නිපදවන විට,

- a) අමුද්‍රව්‍යවල ඇති රෝගකාරක බීජ අඩු කිරීම හෝ තුරන් කිරීම එනම් රෝගකාරක ඇතුළු නොවීමට අදාළ ප්‍රතිකර්මයන් ඒ සඳහා සිදුකල යුතුය .
- b) කාබනික පොහොර සෑදීමට භාවිත කල අමු ද්‍රව්‍ය හා ඇතුළු ප්‍රතිකාර ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳ වාර්තාවක් තබා ගත යුතුය.
- c) නිෂ්පාදනය දූෂණය වීමේ සම්භාවිතාව අවම කිරීම සඳහා නිසි ප්‍රතිකාර ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කළ යුතුය. හරස් දූෂණය, පිටවීම හෝ කාන්දු වීම වැළැක්වීම සඳහා කොම්පෝස්ට් සාදන ස්ථානය පිහිටුවීමේදී බැවුම සහ නිෂ්පාදන ප්‍රදේශවලට එහි ඇති සම්පත්වය ද සලකා බැලිය යුතුය. සෝදා යන ජලය එකතු වීම වැළැක්වීමේ උපක්‍රම, පිළිබඳව සැලකිලිමත් විය යුතුය. කොම්පෝස්ට් ප්‍රදේශය නිෂ්පාදන ප්‍රදේශයේ පහළම ස්ථානයේ පිහිටුවිය යුතුය

5.9.2.5 අස්වැන්න ප්‍රශස්ත කිරීම සහ මිනිස් සෞඛ්‍ය, පරිසරය සහ නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මකභාවය කෙරෙහි අහිතකර බලපෑම් අවම වන පරිදි සියළුම කාබනික හා අකාබනික පොහොර නිසි පරිදි භාවිතා කළ යුතුය.

5.9.3 යොදා ගැනීමේ වාර්තා ලේඛන

පාංශු හා පත්‍ර පොහොරවල සියලුම යෙදුම් වාර්තාගත කළ යුතුය. පසට එකතු කරන වෙනත් ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ තොරතුරු වාර්තා කර තබා ගත යුතුය. වාර්තා වල පහත කරුණු ඇතුළත් විය යුතුය.

- a. පොහොර වර්ගය
- b. පොහොර යෙදූ ස්ථාන
- c. පොහොර ලබාගත් ස්ථානය / මූලාරම්භය හා එහි සංයුතිය
- d. පොහොර යෙදූ දිනය
- e. යෙදූ පොහොර ප්‍රමාණය සහ වාර ගණන
- f. පොහොර යෙදූ ආකාරය / ක්‍රමය

g. යෙදූ පුද්ගලයාගේ විස්තර

5.9.4 යෙදුම් යන්ත්‍රෝපකරණ

පොහොර යෙදුම් යන්ත්‍රෝපකරණ හොඳ ක්‍රියාකාරී තත්වයක තබා ගත යුතු අතර නිවැරදි ප්‍රමාණය යෙදීම සහතික කිරීම සඳහා ක්‍රමාංකනය කළ යුතුය.

5.9.5 පොහොර ප්‍රභවය සහ ගබඩා කිරීම

5.9.5.1 පොහොර තොග වාර්තා යාවත්කාලීනව තබා පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ලබා දිය යුතුය.

5.9.5.2 පොහොර පැහැදිලිව ලේබල් කළ යුතු අතර පරිසරය දූෂණය නොවන ආකාරයෙන් ගබඩා කළ යුතුය.

5.9.5.3 පොහොර පළිබෝධනාශක සහිත එකම කාමරයේ ගබඩා නොකළ යුතුය. මෙය කළ නොහැකි නම්, පොහොර සහ පළිබෝධනාශක භෞතිකව වෙන් කොට ඒ අනුව ලේබල් කළ යුතුය.

5.9.5.4 පොහොර ජල මූලාශ්‍ර දූෂණය වීමේ අවදානමක් නොමැති ආවරණයක් සහිත පිරිසිදු වියළි ස්ථානයක ගබඩා කළ යුතුය. පොහොර බීම සමඟ සෘජුව ගැටෙන පරිදි නොතිබිය යුතුය.

5.9.5.5 පොහොර, තවාන් තොග සමඟ ගබඩා නොකළ යුතුය.

5.9.5.6. පොහොර, නිෂ්පාදන හා නිෂ්පාදිත සමඟ ගබඩා නොකළ යුතුය.

5.9.5.7 භාවිතා කළ පොහොරවල ප්‍රභව හා රසායනික අන්තර්ගතයන් පිළිබඳ වාර්තා ලබා දිය යුතුය.

5.9.6 කාබනික පොහොර

5.9.6.1 පරිසරය දූෂණය වීමේ අවදානම අවම කිරීම සඳහා කාබනික පොහොර ගබඩා කර සුදුසු පරිදි හසුරු යුතුය.

5.9.6.2 මිනිස් අපද්‍රව්‍ය, රොන් මඩ භාවිතා කිරීමට අවසර නැත.

5.9.6.3 බැර ලෝහ මගින් හෝ නයිට්‍රේට් කාන්දු වීමෙන් සිදුවන දූෂණය වළක්වා ගැනීම සඳහා, කාබනික පොහොරවල ඇති පෝෂ්‍ය පදාර්ථ, බැර ලෝහ සහ වෙනත් විභව දූෂක ද්‍රව්‍ය යොදා ගැනීමට පෙර තහවුරු කළ යුතුය. කාබනික පොහොරවල පෝෂක දායකත්වය පිළිබඳව ද නිසි සැලකිල්ලක් දැක්විය යුතුය.

5.9.6.4 ගම්මිරිස් වගාවේදී කාබනික පොහොර යෙදිය යුත්තේ පෝෂක කළමනාකරණ සැලසුම් මත ය.

5.9.6.5 භාවිතා කළ කාබනික පොහොර ප්‍රභවය සටහන් කළ යුතුය.

5.9.6.6 ගම්මිරිස් සඳහා ඩොලමයිට්, කාබනික සහ රසායනික පොහොර යෙදීම

5.9.6.6.1. පසට ඩොලමයිට් යෙදීම

a) සෑම වසරකටම වරක් පසේ පී.එච්. අගය පරීක්ෂා කර අවශ්‍ය නම් පමණක් පසේ පී.එච්. අගයට අනුව පහත පරිදි ඩොලමයිට් යොදා පස සකස් කළ යුතුය.

වගුව 2: පසේ පී.එච්. අගයට අනුව හෙක්ටෙයාරයකට අවශ්‍ය ඩොලමයිට් ප්‍රමාණයන්

පසේපී.එච්. අගය	ඩොලමයිට් (හෙක්ටයාරයකට කිලෝග්‍රෑම්)
4.0 ට අඩු	1000
4.0-4.5	750
4.5-5.0	500
5.0-5.8	300

b) ඩොලමයිට් යොදන විට රසායනික පොහොර යෙදීමට සති 4කට පෙර ඩොලමයිට් යෙදිය යුතුය.

5.9.6.6.2 කාබනික පොහොර යෙදීම

- ක්ෂේත්‍රයේ පැළ සිටුවීමේදී එක් පැළයකට ගොම පොහොර හෝ කොම්පෝස්ට් කුඩා 1 1/2 ක් (කි.ග්‍රෑ. 10-12) යෙදිය යුතුය. මෙමඟින් මුල් මාස 06 තුළ ගම්මිරිස් වැලේ ප්‍රශස්ත වර්ධනයක් ලබා ගැනීමට උපකාරී වේ.
- ගම්මිරිස් වගාවකදී කප්පාදු කළ ග්ලිරිසිඩියා කොල හා ලපටි පත්‍ර වර්ෂයකට කිලෝ ග්‍රෑම් 10 ක් (කි.ග්‍රෑම් 2.5 බැගින් 04 වරක්) වැල වටා වසුනක් ලෙස යෙදිය යුතුය.
- ග්ලිරිසිඩියා කොල පොහොර යෙදීම අපහසු අවස්ථා වලදී කාබනික පොහොර වශයෙන් වැඩුණු ගම්මිරිස් වැලකට වසරකට 50% තෙතමනය සහිත ගොම පොහොර කි.ග්‍රෑ 16ක් (කුඩා දෙකක්) හෝ කොම්පෝස්ට් පොහොර කි.ග්‍රෑ 12ක් (කුඩා 1 1/2) යෙදිය යුතුය.

5.9.6.6.3. රසායනික පොහොර යෙදීම

- පැළ සිටුවීමට සති දෙකකට පමණ පෙර එක් වලකට රොක් පොස්පේට් ග්‍රෑම් 100 ක් බැගින් යෙදිය යුතුය.
- රසායනික පොහොර යෙදීමේදී පොහොර අතුරිකිලිවලට නොවැටීමට වගබලා ගත යුතුය. ඒවා අතුරිකිලි මත වැටීමෙන් හානි සිදුවන බැවිනි.
- සෙ.මී.15 පමණ ඇතින් පැළය වටා පොහොර යොදා හොඳින් පසට මිශ්‍ර කළයුතු වේ.
- ඉක්මනින් හා වැඩි අස්වැන්නක් තහවුරු කිරීම සඳහා ගම්මිරිස් වැල්වලට පැළ සිටුවා මාස 06 න් පසු පහත වගුවලට අනුව ප්‍රමාණවත් ලෙස පොහොර යෙදීම කළ යුතුය.

වගුව 3: ගම්මිරිස් පොහොර මිශ්‍රණයක අඩංගු විය යුතු පොහොර අනුපාතයන්

මිශ්‍රණයේ අඩංගු ද්‍රව්‍ය	බර අනුව කොටස්
යූරියා (46%N)	4
රොක් පොස්පේට් (28% P ₂ O ₅)	5
මියුරියේට් ඔෆ් පොටෑෂ් (60%K ₂ O)	3
කිසරයිට් (24% M _g O)	1

වගුව 4: එක් එක් පොහොර වර්ගය මගින් වැලකට යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය

පොහොර	වැලකට ග්‍රෑම්
යූරියා	215
රොක් පොස්පේට්	269
මියුරියේට් ඔෆ් පොටෑෂ්	162
කීසරයිට්	54
එකතුව	700

වගුව 5: පැළයේ වර්ධන අවධිය අනුව වසරකට රසායනික පොහොර යෙදිය යුතු ප්‍රමාණයන්

	පළමු මෝසම් වර්ෂාව ආරම්භයේදී (යල) (වැලකට / ග්‍රෑම්)	දෙවන මෝසම් වර්ෂාව ආරම්භයේදී (මහ) (වැලකට / ග්‍රෑම්)
ප්‍රථම වර්ෂය (පැළ සිටුවා මාස 6 කට පසු)	125	125
දෙවන වර්ෂය	250	250
තෙවන වර්ෂය හා ඉන්පසුව	350	350

- e) තෙත් කලාපයේදී කීසරයිට් සපයා ගැනීම අපහසු අවස්ථා වලදී ගම්මිරිස් වැඩුණු වැලකට කීසරයිට් වෙනුවට ඩොලමයිට් වර්ෂයකට ග්‍රෑම් 100 ක් යෙදිය යුතුවේ.
- f) නමුත් ඩොලමයිට් යෙදීමේදී යූරියා පෙහොර සමග මිශ්‍ර කිරීම සුදුසු නොවන බැවින් යූරියා ඇතුළු අනෙකුත් පොහොර යෙදීමට සති 06 ට පමණ පෙර ඩොලමයිට් යෙදීම සිදුකළයුතුය
- g) රසායනික පොහොර යොදන විට පසේ තෙතමනය තිබිය යුතු ය. ගසේ පාමුල සිට සෙ.මී. 30 – 45 අතර රවුමක ආකාරයට පොහොර විසුරුවා හැර මුල් වලට හානි නොවන ආකාරයට පස මුල්ලු කළයුතුවේ.
- h) වගා කරන ක්ෂේත්‍ර වල පස සෑම වසර දෙකකටම වරක් බැර ලෝහ මගින් දූෂණය වීමට ඉඩකඩක් තිබේදැයි පරීක්ෂා කර බැලිය යුතුය.

5.9.6.6.4. ගම්මිරිස් පත්‍ර පිරික්සීමෙන් වගාවේ පෝෂණ උනන්දුවක් වේදැයි මූලික අවබෝධයක් ලබා ගත හැකිය.

- පැළ වල පත්‍ර කහ පැහැ වීම නයිට්‍රජන් උනන්දුව නිසා සිදුවිය හැක. මේ සඳහා නයිට්‍රජන් අඩංගු නිර්දේශිත පොහොර යෙදිය යුතුවේ.
- වැඩුණු ශාක වල පත්‍ර අග සිට V හැඩයට පත්‍ර පිලිස්සී ඇතිනම් පොටෑසියම් උනන්දුවයකි. ඒ සඳහා නිර්දේශිත රසායනික පොහොර යෙදිය යුතුවේ
- පත්‍ර වල නාරටි අතර කහපැහැ ගැන්වීම මැග්නීසියම් උනන්දුව නිසා සිදුවේ. ඒ සඳහා නිර්දේශිත රසායනික පොහොර යෙදිය යුතුවේ.

5.10 ජල සම්පාදනය සහ පොහොර-ජල සම්පාදනය (Irrigation & fertigation)

5.10.1 සැලසුම් කිරීම

- a) ඓතිහාසික හා විද්‍යාත්මක දත්ත මත පදනම්ව තම වාරිමාර්ග හෝ පොහොර ක්‍රමය සැලසුම් කිරීම ගොවීන් විසින් සිදු ගත යුතුය.
- b) ගොවිපල තුළ ක්‍රමවත් ජලසම්පාදන ක්‍රම ඇතිකර ගත යුතු අතර පරිසර දූෂණය අවම වන ලෙසත් හා කාර්යක්ෂමතාව උපරිම වන ලෙසත් ජල ප්‍රභවයන් හා ජල සම්පාදන ක්‍රම සැලසුම් කරගත යුතුය.
- c) ජල සම්පාදනය කළ වගාව ගැන විස්තර, දිනය, ප්‍රමාණය, සම්පාදනය කළ ජල පරිමාව, ජලසම්පාදනය කළ කාලය, ක්‍රියාකරුගේ විස්තර ආදී ජල සම්පාදන භාවිතයට අදාළ විස්තර පිළිබඳ වාර්තාවක් නඩත්තු කළ යුතුය

5.10.2 ක්‍රමය

5.10.2.1 පෝෂක හා ජල සම්පත් උපරිම ලෙස භාවිතා කිරීම සහතික කිරීම සඳහා මෙන්ම ජල ප්‍රභවයන් ආරක්ෂා කිරීම සහ දූෂණය වළක්වා ගැනීම සඳහා වඩාත් කාර්යක්ෂම හා වාණිජමය වශයෙන් ප්‍රායෝගික ජල සැපයුම් පද්ධතිය භාවිතා කළ යුතුය.

5.10.2.2 ජලය හා පෝෂක භාවිතය වාසිදායක (Optimize) කිරීම සහ නාස්තිය අවම කිරීම සඳහා ජල කළමනාකරණ සැලැස්මක් පිළිබඳව සලකා බැලිය යුතුය (උදා: නැවත භාවිතා කිරීම සඳහා පද්ධති, රාත්‍රියේ යෙදීම, කාන්දු වීම අවම කිරීම සඳහා උපකරණ නඩත්තු කිරීම, වැසි ජලය එකතු කිරීම)

5.10.2.3 බෝග නිෂ්පාදකයින් වාරිමාර්ග හා පොහොර ජලය භාවිතය පිළිබඳ වාර්තා පවත්වා ගත යුතුය.

5.10.2.4 ගම්මිරිස් සඳහා මතුපිට ජල සම්පාදන ක්‍රම, බෙසම් ජල සම්පාදනය භාවිතා කළ හැකිය. හැකි නම් ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදන ක්‍රමයන් (බිංදු ජල සම්පාදන ක්‍රමය) යොදා ගැනීමට හැකිය.

a) බිංදු ජල සම්පාදනය යටතේ ගම්මිරිස් වගාව සඳහා ජල අවශ්‍යතාවය ඇස්තමේන්තු ගත කිරීමේදී වගා කරන ප්‍රදේශය හා එහි දේශගුණික කරුණු, වාෂ්පීකරණ උත්ස්වේදන අගය, පාංශු බාණ්ඩය හා ආවේණික පාංශු ලක්ෂණ සලකා බලා අවශ්‍ය ජල ප්‍රමාණය තීරණය කළ යුතුය.

b) පහත පරිදි ගම්මිරිස් සඳහා ජලය සම්පාදනය කරන කාලය සහ ආකාරය තීරණය කළ යුතුය.

වගුව 6: වාර්ෂිකව ජලය ලබාදිය යුතු කාලය සහ අනුමත ජල ප්‍රමාණයන්

කාලය	ජනවාරි	පෙබරවාරි	මාර්තු	අප්‍රේල්	මැයි	ජූනි	ජූලි	අගෝස්තු	සැප්තැම්බර්	ඔක්තෝබර්	නොවැම්බර්	දෙසැම්බර්
ප්‍රදේශය												
1. තෙත් සහ අතරමැදි කලාප (පුෂ්ප හටගන්නා කන්න දෙකකි)	FAL	*	*	*	*	HAR	FAL	*	*	*	*	HAR
2. අතරමැදි හා වියලි කලාප (පුෂ්ප හට ගන්නා කන්න එකකි)	*	*	*	*	*	HAR	HAR	FAL	#	#	#	#

- * දිනකට ලබාදිය යුතු ජල ප්‍රමාණය: දින දෙකකට වතාවක් පැලයකට ලීටර් 16 ක්
- # දිනකට ලබාදිය යුතු ජල ප්‍රමාණය: දින දෙකකට වතාවක් පැලයකට ලීටර් 08
- HAR අස්වනු නෙළන කාලය (Harvesting season)
- FAL පුරන් කාලය (ජල සැපයුමක් නොකෙරේ) (Fallow period)

5.10.3 ජලයේ ගුණාත්මකභාවය

5.10.3.1 ගම්මිරිස් සඳහා ජල සම්පාදනය කරනු ලබන්නේ නම් ඒ සඳහා යොදා ගන්නා ජලය දූෂක කාරක වලින් තොර විය යුතුය. පිරිපහදු නොකරන ලද අපජලය භාවිතා නොකළ යුතුය.

5.10.3.2 අවදානම ඇගයීම මත පදනම්ව, ක්ෂුද්‍රජීවී, රසායනික හා ඛනිජ දූෂක සඳහා අවම වශයෙන් වසරකට වරක්වත් ජල ප්‍රභව විශ්ලේෂණය කළ යුතුය. විශ්ලේෂණ ප්‍රතිඵල SLS 614 හි ක්ෂුද්‍රජීව විද්‍යාත්මක අවශ්‍යතා සහ රසායනික අවශේෂ සීමාවන්ට අනුකූල විය යුතුය.

5.10.4 ජල සැපයුම

5.10.4.1 ජලය තිරසාර ප්‍රභවයන්ගෙන් ලබා ගත යුතුය.

5.10.4.2 ගම්මිරිස් නිෂ්පාදකයින් ජල මූලාශ්‍රය පිළිබඳ අදාළ බලධාරීන්ගෙන් උපදෙස් ලබා ගත යුතුය.

5.10.4.3 තිරසාර බව සහතික කිරීම සඳහා ජල භාවිතය කළමනාකරණය කළ යුතුය.

- i. ජල සම්පාදන පද්ධතියක් භාවිතා කරන විට නිෂ්පාදකයාගේ උපදෙස් මත හෝ වෙනත් යෝග්‍ය ක්‍රමයක් භාවිතා කර සෑම ජල සම්පාදනයකදීම ක්‍රියා කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය පරීක්ෂා කර බැලිය යුතු අතර එමගින් කාර්යක්ෂම ජලය බෙදා හැරීමක් සහතික කර ගත යුතුය.
- ii. ජල සම්පාදනය කළ වගාව ගැන විස්තර, දිනය, ප්‍රමාණය, සම්පාදනය කළ ජල පරිමාව, ජලසම්පාදනය කළ කාලය, ක්‍රියාකරුගේ විස්තර ආදී ජල සම්පාදන භාවිතයට අදාළ විස්තර පිළිබඳ වාර්තාවක් නඩත්තු කළ යුතුය.
- iii. නීතිමය අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව ජලය එකතු කිරීම, ගබඩා කිරීම හා භාවිතය කළ යුතු වේ.
- iv. ඉඩමට හා පසට පරිසර හානියක් විය හැකි ජල ප්‍රභවයකින් ජල සම්පාදනය සඳහා ජලය භාවිතා කරන විට සිදු විය හැකි පරිසර හානිය අවම වන ලෙස කළමනාකරණය කිරීම හා ප්‍රතිකර්ම කිරීම කළ යුතුය.
- v. ගොවිපළ භූමිය තුළ හා ඉන් පිටතදී පරිසර හානිය සිදු වීමට ඇති ඉඩකඩ අවම වන ආකාරයට වැසිකිලි හා ජලාපවහන පද්ධති වල ජලය බැහැර කිරීම කළ යුතුය.
- vi. භූමියෙන් පිටතට යන ජලය පරිසර හානිය අවම වන ආකාරයට කළමනාකරණය කිරීම හෝ ප්‍රතිකාර කිරීම කළ යුතු වේ.

- vii. වගාව සඳහා ජල සම්පාදනය කිරීමට භාවිතා කරන ජලයේ ගුණාත්මය සෑම කන්නයක් පාසාම පරීක්ෂා කර බැලිය යුතුය.

5.11 බෝග ආරක්ෂාව (Crop protection)

යම් පළිබෝධ - බෝග සුසංයෝගයකට ඉතාම කල්පනාකාරීව පළිබෝධනාශක භාවිතා කිරීම පළිබෝධනාශක කළමනාකරණය ලෙස හැඳින්වේ. මෙහිදී පළිබෝධනාශක වල අනතුරුදායක බලපෑම අවම කර ගන්නා අතර එයින් උපරිම ප්‍රයෝජන ලබා ගැනීම කෙරෙහි සැලකිලිමත් වේ. පළිබෝධනාශක භාවිතය අවම කිරීම සඳහා ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලන ක්‍රම සහ ස්වභාවික පළිබෝධනාශක භාවිතයට නැඹුරු විය යුතුය. රසායනික නොවන පළිබෝධ පාලන ක්‍රම භාවිතය කෙරෙහි සෑම අවස්ථාවකම වගාකරුවන් උනන්දු විය යුතුය. (උදා: ශෂ්‍ය විද්‍යාත්මක ක්‍රම, ජෛව පාලන ක්‍රම, යාන්ත්‍රික ක්‍රම ආදිය). අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී පමණක් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශිත පළිබෝධනාශක නිර්දේශිත කාලාන්තර වලින්, නිර්දේශිත ප්‍රමාණ වලින්, නිර්දේශිත කාර්යයන් සඳහා භාවිතා කළ යුතුය.

5.11.1 ගම්මිරිස් බෝගය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා පළිබෝධනාශක භාවිතය අවම කළ යුතුය. රසායනික ප්‍රතිකාරවලට වඩා රසායනික නොවන පාලන පියවරයන් වඩාත් සුදුසු වේ.

5.11.2 හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම ගම්මිරිස් නිෂ්පාදකයා විසින් පිළිගත් ඒකාබද්ධ පළිබෝධ කළමනාකරණ ශිල්පීය ක්‍රම භාවිතා කළ යුතුය. ගම්මිරිස් නිෂ්පාදකයින් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව වෙතින් IPM පිළිබඳ උපදෙස් ලබා ගත යුතුය.

5.11.3 රසායනික ද්‍රව්‍ය තේරීම

5.11.3.1 යොදා ගත් බෝග ආරක්ෂණ නිෂ්පාදිතය (පළිබෝධනාශක) ඉලක්කගත පළිබෝධ හෝ රෝග පාලනය සඳහා සුදුසු විය යුතුය.

5.11.3.2. අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී පමණක් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශිත පළිබෝධනාශක නිර්දේශිත කාලාන්තර වලින්, නිර්දේශිත ප්‍රමාණ වලින්, නිර්දේශිත කාර්යයන් සඳහා භාවිතා කළ යුතුය.

5.11.3.3 ගම්මිරිස් නිෂ්පාදකයින් භාවිතා කළ යුත්තේ ජාතික නීති යටතේ නිල වශයෙන් ලියාපදිංචි කර ඇති හා ආරක්ෂා කළ යුතු ගම්මිරිස් සඳහා නිර්දේශිත රසායනික ද්‍රව්‍ය පමණි.

5.11.3.4 ගම්මිරිස් නිෂ්පාදකයින් විසින් නිර්දේශිත ලැයිස්තුවෙන් අවම වශයෙන් දිගටම පවතින (persistent) රසායනික ද්‍රව්‍යයක් තෝරා ගත යුතු අතර නිර්දේශ ඉක්මවා යන මාත්‍රාව භාවිතා නොකළ යුතුය.

- 5.11.3.5 බෝග නිෂ්පාදනයක තිබිය හැකි උපරිම පළිබෝධනාශක අවශේෂ ප්‍රමාණය (MRL) ට වඩා අඩු මට්ටමකින් පැවතිය යුතුය. පළිබෝධනාශක අවශේෂ අවම කර ගැනීම සඳහා පළිබෝධනාශක භාවිතයට අදාළව යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කළ යුතුය. (MRL අගයයන් සඳහා ඇමුණුම 01 බලන්න)
- 5.11.3.6 ඵලදායී යෙදුමක් සහතික කිරීම සහ ක්‍රියාකරුවන්ට, පාරිභෝගිකයින්ට සහ පරිසරයට ඇති අවදානම වළක්වා ගැනීම සඳහා ලේබලයේ උපදෙස් අනුගමනය කළ යුතුය.
- 5.11.3.7 ඕනෑම පළිබෝධනාශකයක් , ඉලක්ක ගත පළිබෝධකයින්ට ප්‍රතිරෝධී නොවන ලෙස භාවිතා කිරීමට වග බලා ගත යුතුය.
- 5.11.3.8 බෝග අපනයනය කිරීම සඳහා, බෝග නිෂ්පාදකයින් ආනයනය කරන රටවල තහනම් හෝ තහනම් කර ඇති රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකළ යුතුය. (අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී EU/ASDA/CODEX නිර්දේශයන්ට අනුකූලවිය යුතුය.)
- 5.11.3.9. අපනයනයේදී අදාළ බෝගයට නියමිත ශාක නිරෝධායන ක්‍රියාදාමයන් අනුගමනය කළ යුතුය.
- 5.11.3.10 සමෝධානික ගොවිපොල වලද ඉලක්ක ගත බෝගයට හැර වෙනත් බෝග සඳහා පළිබෝධනාශක යොදන්නේ නම්, අදාළ බෝගයට සෘජුවම විසිරීම හැකි තරම් වළක්වා ගත යුතුය.
- 5.11.3.11. ගම්මිරිස් සඳහා නිර්දේශිත පළිබෝධ කළමනාකරණ ක්‍රම (Pest Management) ගම්මිරිස් බෝගයට වැළඳෙන ප්‍රධාන රෝග සහ පළිබෝධ තත්වයන්ගේ ලක්ෂණ සහ එක් එක් රෝග සහ පළිබෝධයට අදාළ රෝග පාලන ක්‍රම පහත දක්වා ඇත.

- **ඉක්මන් මැලවීම (Quick Wilt)** - “පයිටොප්තරා කැප්සිසි” (*Phytophthora capsici*) නැමැති දිලීරය මෙහි රෝග කාරකයාය. මෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණය වන්නේ වැල හදිසියෙන් මැලවී පත්‍ර හා පර්ව හැලී යාමයි. මෙය බොහෝ සෙයින් දැකිය හැකි වන්නේ තද වැසි කාල වලට පසුව එළඹෙන වියළි කාලයේය. රෝග කාරකයා පොළවට කිට්ටුව ඇති කඳ කොටස ආසාදනය කරයි. ආසාදනය වූ කඳේ පටක දුඹුරු පැහැය වී ක්‍රමයෙන් තද දුඹුරු පැහැයක් ගනී. ආසාදනය වූ කොටස වතුරට කුණු වූ පැල්ලම් ලෙස දිස්වී ක්‍රමයෙන් කුණුවීම පහළට පැතිරී මුල් වලටද හානි කරයි. රෝගය වැළඳීමෙන් පසු සති 2ක් 3ක් අතර කාලය තුළ වැල මැරී යයි.

රෝගය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් රෝග පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය.

- a) ක්ෂේත්‍රයේ හොඳින් ජලය බැස යාමට සැලැස්වීම.
- b) වැසි කාලයේදී සෙවන අඩු කිරීම.
- c) වැසි කාලයේදී වැල් වටා ඇති වසුන් ඉවත් කිරීම.
- d) වැසි කාලයේදී වැල් වටා ඇති වල් මර්ධනය කිරීම.
- e) පොළව මට්ටමේ සිටි අඩි 1 ½ ක් පමණ උසට ඇති හරස් අතු ඉවත් කිරීම.

f) ආසාදනය වූ අතු හා මුල් කොටස් ඉවත් කර පුළුස්සා දැමීම.

g) වගුව 08 පරිදි නිර්දේශිත පලිබෝධනාශක යොදන්න.

- හෙමිනිට මැලවීම (කහ පැහැගැන්වීම) (Slow wilt / Yellowing)-මෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණය වන්නේ වියළි කාලවලදී පත්‍ර කහ පැහැගැන්වීමත් වැසි කාලයේදී තත්ත්වය සාමාන්‍ය වීමත්ය. වැල මිය යාමට කලින් මෙසේ කහ පැහැය ඇතිවීමත් එම තත්ත්වය නැතිවීමත් වරින් වර අවුරුදු ගණනක් තුළ සිදුවේ. මෙම රෝගය නිසා ගම්මිරිස් අස්වැන්න 20% -30% ක් අතර ප්‍රතිශතයක් අඩුවේ. මෙම රෝග ලක්ෂණ ඇති වීම ජෛවීය සහ ජෛවීය නොවන හේතූන් නිසා මූල මණ්ඩලයට හානි සිදුවීමේ ප්‍රතිපලයක් ලෙස ශාකයට ජලය සහ පෝෂණ ද්‍රව්‍ය අවශෝෂණය කිරීමට අපහසුවීමෙන් මෙම තත්ත්වය ඇති වේ.

රෝගය පාලනය සඳහා රෝග කාරකයා නිවැරදිව හඳුනා ගැනීම සහ ඒ අනුව පිළියම් යෙදීම මෙම රෝගී තත්ත්වය පාලනය කිරීම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය වන අතර රෝග කාරකයා ආසාදිත මූල පද්ධතිය පරීක්ෂා කිරීමෙන් හඳුනාගත හැකිය. ඒ අනුව වගුව 07 හි සඳහන් කර රෝග පාලන ප්‍රතිකාරක අනුගමනය කළයුතුය.

වගුව 7: හෙමිනිට මැලවීම සඳහා පාලන ක්‍රම

රෝග කාරකයා	රෝග කාරකයා හඳුනාගැනීම	ප්‍රතිකාරකය
<ul style="list-style-type: none"> • මුල් වලට සිදුවන පිටි මකුණාගේ හානිය 	<ul style="list-style-type: none"> • ආසාදිත වැල් පාමුල කුඹින් දැකිය හැකිවීම, මුල්වල් සුදු පැහැති පිටිමකුණු ජනාවාස දැකිය හැකිවීම. 	<ul style="list-style-type: none"> • පිටි මකුණන් රහිත රෝපණ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම. • ගම්මිරිස් වැල් වල මූල පද්ධතිය පරීක්ෂා කර පිටි මකුණාගේ හානිය ඇත්නම් වගුව 01 පරිදි පලිබෝධ නාශක යොදන්න.
<ul style="list-style-type: none"> • වටපණුවන් නිසා ඇති වන හානිය. 	<ul style="list-style-type: none"> • ආසාදිත මුල්වල මූලගැටිති දක්නට ලැබීම, මුල් කුණුවීම සහ දිරාගිය මුල් දක්නට ලැබීම. 	<ul style="list-style-type: none"> • වටපණුවන් රහිත පිරිසිදු රෝපණ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම. • ආසාදිත පස් කේෂත්‍රයට ඇතුළුවීම වලක්වාගැනීම, • වෙළඳපලේ පවතින නිර්දේශිත වටපණුනාශක භාවිත කිරීම.
<ul style="list-style-type: none"> • දිලීර මහින් ඇති වන හානි 	<ul style="list-style-type: none"> • මුල් කුණුවීම සහ දිරාගිය මුල් දක්නට ලැබීම. 	<ul style="list-style-type: none"> • ව්‍යාධිජනක දිලීර රහිත පිරිසිදු රෝපණ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම. • ව්‍යාධිජනක දිලීර සහිත පස් කේෂත්‍රය තුළට ගෙන ඒමෙන් වැලකීම. • වගාව නිරන්තර පරීක්ෂා කර දිලීර හානි සහිත වැල් වලට වගුව 01 පරිදි නිර්දේශිත දිලීරනාශක වැල පාමුල හොඳින් තෙමෙන සේ යෙදීම.

- ජලය උණකාවය
 - වැල් අසල පස් වියලි ස්වභාවයක් පෙන්නුම් කරයි, මූල පද්ධතියේ හානියක් දක්නට නොලැබේ.
 - නිර්දේශිත ජල සම්පාදන ක්‍රම භාවිත කිරීම.
 - වැල් පාමුල කොටස ආවරණය වන ලෙස වසුන් යෙදීම. මෙමගින් ජලය වාෂ්ප වී ඉවත් වීම පාලනය කළ හැක.
- පෝෂණ උනතාවයන්
 - මේරු පත්‍රවල කහපැහැයක් දක්නට ලැබේ.
 - මූල පද්ධතියේ හානියක් දක්නට නොලැබේ.
 - පසේ පී එච් අගය ප්‍රශස්ත මට්ටමේ පවත්වාගෙන යාම.
 - නිර්දේශිත පොහොර භාවිතය.

- කොළ කුඩා වීමේ රෝගය (Little leaf Disease)-මෙම රෝගය පයිපර් යෙලෝ මොට්ල් බැඩ්නා වෙරස් (PYMV) නැමති වෙරස්ස ආසාදනය වීම මගින් ඇතිවේ. මෙම රෝගයට ආවේනික ලක්ෂණ වන්නේ හැඩය අක්‍රමවත් කුඩා වූ පත්‍ර, හරිතක්ෂය, පත්‍ර විචිත්‍රය, සන වූ අංකුර පත්‍ර, කෙටි පර්වයන් සහිත කුඩා අතු , දුර්වල ලෙස පිරි ඇති කරල් සහිතවීම සහ කරල් කෙටිවීම, වැලේ වර්ධනය බාල වී කුරුවීම සහ අස්වනු අඩුවීමයි. මෙම රෝගය වාහකයන් ලෙස සිටුස් පිටි මකුණා (*Planococcus citri* Risso) සහ ගම්මිරිස් රේන්ද මකුණාගේ (*Diconocoris distanti* Drake) හඳුනා ගෙන ඇති අතර මෙම රෝගය පැතිරීම වාහකයින් මාර්ගයෙන් සහ ආසාදිත රෝපන ද්‍රව්‍ය මගින් පමණක් සිදුවේ.

රෝගය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් රෝග පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය.

- a) සහතික කරන ලද නිරෝගී රෝපණ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම සහ ලෙඩ රෝග වලින් තොර මව් ශාක උද්‍යාන පිහිටවීම සහ එමගින් අවශ්‍ය රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම .
- b) රෝග ලක්ෂණ එකක් හෝ පෙන්නුම් කරන ආසාදිත ශාක ගලවා ක්ෂේත්‍රයෙන් ඉවත් කොට පුලුස්සා දැමීම.
- c) ගම්මිරිස් ක්ෂේත්‍රය තුළ පාංශු ආවරණ වගාවක් පවත්වා ගෙන යාම.
- d) එකම ක්ෂේත්‍රය තුළ ගම්මිරිස් වගා දර්ශයන් කිහිපයක් වගා කිරීම මගින් රෝග ව්‍යාප්තිය අඩුකර ගත හැකි වීම.
- e) රෝග වාහකයන් පාලනය කිරීම මේ සඳහා සෙවන පාලනය සහ වාහකයින්ගේ ගහනය ඉහල නම් පමණක් රසායනික ද්‍රව්‍ය යෙදීම.

- කොළ අංගමාරය-මෙම රෝගයේ රෝග කාරකයා කොලොටොට්‍රිකම් විශේෂයේ දිලීරයකි. මෙම රෝගයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණය වන්නේ පත්‍රයේ පහළ කෙළවරට වන්නට දුඹුරු පැල්ලම් ඇති වීමයි. මෙම පැල්ලම් ක්‍රමයෙන් විශාල වී පත්‍රයේ භාගයක් පමණ වසා සිටී. වියළි කාලගුණික තත්ව යටතේදී සහ ක්ෂේත්‍රයේ නඩත්තුව දුර්වල අවස්ථාවල මේ රෝගය සෑදීමට ඇති ඉඩ කඩ බොහෝය.

රෝගය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් රෝග පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය.

- a) වියළි කාල වලදී හොදින් සෙවන සපයන්න.
- b) පසේ තෙතමනය ආරක්ෂා කරන්න.
- c) පාංශු පෝෂණ කළමනාකරනය.
- d) රෝගය උත්සන්න අවස්ථාවලදී 1% බෝබෝ මිශ්‍රණය ඉසීම.

- ගම්මිරිස් පැලමැක්කන් - *Gynaikothrips karny Bagn.*-ශීඝ්‍රව සහ වැඩුන කෘමියා පත්‍රවල යට පැත්තේ සිට යුෂ උරා බොයි. පැලමැක්කන්ගේ හානියට ලක්වූ පත්‍රවල දාර ඇතුළට හැකිලේ. තවත් පැල හානියට ලක්වූ විට පත්‍ර කුඩා වී හැඩය වෙනස් වේ.

හානිය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය

1. හානියට ලක් වූ පත්‍ර කුඩා ඉවත් කරන්න.
2. හානිය අධික නම් පමණක් වගුව 08 පරිදි කෘමිනාශක යොදන්න

- රේන්ද මකුණා - (*Diconocoris distanti Drake*)-වැඩුන සතා සහ ශීඝ්‍රව ගම්මිරිස් වැල්වල පත්‍ර වලින් හා ලපටි කරල් වලින් යුෂ උරා බොති. යුෂ උරා බිඳු පත්‍රවල දුඹුරු පැහැති ලප ඇතිවෙනොමේරු කරල් වල හානි කළ ස්ථාන වල බීජ හට නොගන්නා අතර බොහෝ විට කරල් වියළි වැටී යයි. කරල් හට ගන්නා අවස්ථාවේදී මෙම හානිය නිසා අස්වැන්න ද ඉතා අඩුවේ.

හානිය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය

1. සෙවන ඉතා අඩු වූ විට රේන්ද මකුණාගේ හානිය වැඩිය. එනිසා සෙවන ශාක ක්‍රමානුකූලව නඩත්තු කළ යුතුය.
2. මෙම සතුන් පහසුවෙන් අතින් අල්ලා විනාශ කළ හැක .
3. කොහොඹ නිස්සාරක යෙදීම මගින් ද මෙම කෘමීන් මර්ධනය කළ හැක.
4. හානිය ඉතා අධික ක්ෂේත්‍රවලට පමණක් කරල් හට ගැනීම ආරම්භයත් සමඟ නිර්දේශිත කෘමිනාශක වගුව 08 පරිදි යොදන්න.

- කඳන් විදින කුරුමිණියන් - *Pterolphia annualata*- කුරුමිණියාගේ ගැහැණු සතා ගම්මිරිස් වැලේ කඳන් මත බිත්තර තැන්පත් කරයි. බිත්තර වලින් පිට වන කීටයා ගම්මිරිස් වැලෙහි කඳ සිදුරු කර කඳ තුළට ඇතුල්වී කඳේ අභ්‍යන්තර කොටස් ආහාරයට ගනී. කීටයා වැලෙහි අභ්‍යන්තර කොටස් ආහාරයට ගැනීම නිසා ගම්මිරිස් වැල් වියළී මැරී යයි. ගම්මිරිස් පත්‍ර වියළී යන අතර පත්‍ර ගම්මිරිස් වැලෙන් වෙන් නොවී පවතී. වෙනත් රෝග තත්ත්ව වලදී එම පත්‍ර වැලෙන් වෙන්වේ. වැලෙහි කෘමියා විසින් හානි කළ කොටස සම්පූර්ණයෙන් මැරීයයි. හරස් අතු වලට හානි වූ විට හරස් අතු ද ප්‍රධාන කඳට හානිවූ විට සම්පූර්ණ වැලද මැරී යයි. කඳේ පැහැදිලිව සිදුරු දැකිය හැකිය. කඳ පලා බැඳූ විට කඳේ ඇතුළත කොටස් කා දමා ඇති ආකාරය දක්නට ලැබේ.

හානිය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය

- a) ක්ෂේත්‍රය නිතර හොදින් පරීක්ෂා කර බලන්න.

b) වියළි ගිය හෝ මැලවී ගිය අතු හෝ වැල් දක්නට ලැබේ නම් කුරුමිණියාගේ කීටයා වැලට ඇතුල්වූ සිදුරු ඇත්දැයි හොඳින් පරීක්ෂා කර බලන්න.

c) එසේ සිදුරු ඇත්නම් එම වැල් කොටස් හානි වූ සිදුරට අඬි එකක් පමණ පහලින් කපා දමා ඒවා එකතු කර වහාම පුලුස්සා දමන්න.

d) වගුව 08 පරිදි කෘමිනාශක යොදන්න

- **කඳ විදින්නා - *Lesperyesia hemidoxa* Meyr.**-වැඩුන සලබයා වර්ධනය වන අතුවල පතු මත බිත්තර දමයි. ඉන් පිටවන කීටයන් වැඩෙන දල්ල හා ලපටි කඳ විදගෙන එහි අභ්‍යන්තරයට ගමන් කරති. මෙසේ හානි සිදුවන විට එම සිදුරට ඉහලින් ඇති වැලේ කොටස වියළී යනු දක්නට ලැබේ.

හානිය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය

a) හානියකට ලක් වූ අතු කොටස් කපා දමා පහලින් අළුත් අතු 2-3ක් වැඩෙන්නට හරින්න.

- **කොළ කන කුරුමිණියන් - අවුලකපෝරා විශේෂයට *Aulacophora spp*** අයත් කෘමියන් මෙහිලා ප්‍රධාන තැනක් ගනී. අවරුදු 2 කට අඩු ලපටි වැල් වලට තදින් හානි කරනු ලබයි. හානිය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය.

a) කුරුමිණියන් අල්ලා විනාශ කිරීම

b) නිර්දේශිත ස්පර්ශ කෘමිනාශකයක් යෙදීම. උදා: එල්සාන්

- **මුල් ආශ්‍රිත පිටි මකුණා (Root mealy bug) *Planococcus cittri* Risso** -ගම්මිරිස් වැලේ පසට යටවූ කොටසේ කඳෙහි හා මුල් වල පිටි මකුණන් සමූහ වශයෙන් ජීවත් වේ. මොවුන් මුල් වලින් ජලය සහ පෝෂණය උරාබීම නිසා ගම්මිරිස් වැලට ජලය හා පෝෂණ ඌණතා ඇතිවී වැල් කහ පැහැ ගැන්වී පසුව එම වැල් මැරී යයි.

හානිය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය.

a) වැලේ පාදස්ථ කොටස සහ පස මතුපිට පිරිසිදුව තබා ගන්න.

b) පිටි මකුණන් ප්‍රචාරණය වනු ලබන්නේ කුඹින් මගිනි.

c) එම නිසා ගම්මිරිස් වැල් ආශ්‍රිතව කුඹින් සිටි නම් ඔවුන් මර්ධනය කළ යුතු වේ.

පිටි මකුණන් සහ කුඹින් හානිය අධික නම් පමණක් වගුව 08 පරිදි කෘමිනාශක යොදන්න

වගුව 08: ගම්මිරිස් වගාවේ රෝග හා පලිබෝධ සඳහා රසායනික පාලන ක්‍රම

රෝගය/පලිබෝධ හානිය	නිර්දේශිත නාශක	පලිබෝධ	මාත්‍රාව	පෙර අස්වනු කාලය
ඉක්මන් මැලවීම	මැන්කෝසෙබ් 64% + මෙටලැක්සිල් 8%	64% + 8%	ආසාදිතමුල් හොඳින් පිරිසිදු කර මුණතෙහි බෝබෝ පාප්පය ආලේප කිරීම හෝ වැල පාමුල සහ අවට පස ග්‍රෑම් 25 ක් වතුර ලීටර් 10 ක දියකර ලැබෙන මිශ්‍රණයෙන් එක් වැලකට ලීටර් 3-4 ක් පමණ හොඳින් තෙමෙන සේ යොදන්න.	දින 14 ක්

හෙමිනිටමැලවීම (කහ පැහැගැන්වීම) දිලීර නිසා	1% බෝධෝ මිශ්‍රණය	ලීටර 3-4 ක් පමණ වැල පාමුල හොඳින් තෙමෙනසේ යෙදීම	දින 14 ක්
	තයෝෆානෙට් මෙතිල් 70 % WP	ග්‍රෑම් 30 ක් වතුර ලීටර 50 ක දිය කර ලීටර 3-4 ක් පමණ වැල පාමුල හොඳින් තෙමෙනසේ යෙදීම	දින 14 ක්
	නිරාම් 80% WP	ග්‍රෑම් 70 ක් වතුර ලීටර 50 ක දිය කර ලීටර 3-4 ක් පමණ වැල පාමුල හොඳින් තෙමෙනසේ යෙදීම	දින 14 ක්
හෙමිනිට මැලවීම (කහ පැහැගැන්වීම) පිටි මකුණන් නිසා	හිප්‍රොනිල් 50 SC	මි.ලී. 5 ක් වතුර ලීටර 10 ක දියකර වැල පාමුල හොඳින් තෙමෙනසේ යෙදීම (එක වැලකට ලීටර 3 ක් 4 ක්)	දින 21ක්
හෙමිනිට මැලවීම (කහ පැහැගැන්වීම) වටපනුවන් නිසා	ක්ලෝරැන්ට්‍රැනිලිප්රෝල්+ තයෝමෙනොක්සාන් 20% WG	ග්‍රෑම් 4 ක් වතුර ලීටර 16 ක් දිය කර වැල පාමුල හොඳින් තෙමෙනසේ යෙදීම (එක වැලකට ලීටර 3 ක් 4 ක්)	දින 21 ක්
ගම්මිරිස් අංගමාරය	පත්‍ර 1% බෝධෝ මිශ්‍රණය	ලීටර 3-4 ක් පමණ වැල පාමුල හොඳින් තෙමෙනසේ යෙදීම	දින 14 ක්
ගම්මිරිස් පැලමැක්කන් -	තයෝමෙනොක්සාම් අඩංගු කාමිනාශක.	මි. ලී. 7ක් ජලය ලීටර 10ක දියකර වැල හොඳින් තෙමෙනසේ ඉසින්න.	දින 21
රේන්ද මකුණා	මොස්පිලාන්	මි.ලී.25ක් ජලය ලී 10 ක දියකර වැල හොඳින් තෙමෙනසේ ඉසින්න.	දින 21
කඳන් කුරුමිණියන්	විදින හිප්‍රොනිල් 50 SC	මි.ලී. 5 ක් ජලය ලීටර 10 ක දිය කර වැල් හොඳින් තෙමෙනසේ ඉසින්න.	දින 21
පිටි මකුණන් කුහුඹුවන්	සහ හිප්‍රොනිල් 50 SC	මි.ලී.5 ක් ජලය ලීටර 10 ක දිය කර වැල පාමුල හොඳින් තෙමෙනසේ යෙදීම (එක වැලකට ලීටර 3 ක් 4 ක්)	දින 21

මෙම දිනට නිර්දේශිත කෘමිනාශක දක්වා ඇති අතර කාලීනව සිදුවන වෙනස්කම් දක්වා සිටිනු ලැබේ.

5.11.4 පළිබෝධනාශක යෙදීම පිළිබඳ වාර්තා

පළිබෝධනාශක යෙදීම පිළිබඳ පහත කරුණු වාර්ථා ගත කළ යුතුය.

- බෝගයේ නම
- ස්ථානය හා දිනය
- යෙදීමට හේතුව
- යෙදූ පළිබෝධනාශකයේ වෙළඳ නාමය
- මාත්‍රාව

- යෙදීමේ ක්‍රමය
- යෙදූ පුද්ගලයා යනාදිය

5.11.5 ආරක්ෂාව, පුහුණුව සහ උපදෙස්

5.11.5.1 ප්‍රමිති අංක SLS 1465 ට අනුකූලව සේවක සේව්‍ය දෙපක්ෂයටම අයත් සෑම

පුද්ගලයකුටම කෘෂි රසායනික භාවිතයට අදාලව ආරක්ෂක පියවරයන් සහ පළිබෝධනාශක නිසි ලෙස භාවිතා කිරීම පිළිබඳව සහ තම තමන්ගේ වගකීම් සම්බන්ධයෙන් හොඳ පුහුණුවක් ලබා දිය යුතු අතර ආරක්ෂාකාරී විධිමත් යෙදීමේ ක්‍රම අනුගමනය කළ යුතුය

5.11.5.2 නැවත ඇතුළත් වීමේ කාල සීමාව සඳහා යෙදුමේ සෑම ප්‍රදේශයක්ම සුදුසු අනතුරු ඇඟවීමේ ලකුණකින් සලකුණු කළ යුතුය. එනම් පළිබෝධනාශක යෙදූ ප්‍රදේශ වල ඒවා යෙදූ බවට සලකුණු කර, නැවතත් එම ප්‍රදේශ වලට ඇතුළු විය හැකි දිනය ප්‍රදර්ශනය කළ යුතුය.

5.11.6 පුද්ගලික ඇඳුම් සහ උපකරණ

උරහිස් හා බෙල්ලද ඇතුළු මුහුණ ප්‍රදේශයේ සම මතුපිටින් පළිබෝධනාශක ශරීරයට අවශෝෂණය වීමේ සීග්‍රතාවය ඉතාමත් අධිකය. අධික ලෙස පළිබෝධනාශක තැවරීමට හා අවශෝෂණය වීමට ඇති හැකියාව ගැන සලකා පුද්ගල ආරක්ෂිත ඇඳුම් කට්ටලය පැලඳිය යුතුය.

5.11.6.1 SLS/ISO 27065 යටතේ දක්වා ඇති කරුණු අනුව ක්‍රියාකරුවන් ඇඳුම සකස් කරගත යුතුය. සෞඛ්‍යදායී සහ ආරක්ෂාකාරී පුද්ගල ආරක්ෂිත උපකරණ පැළඳීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

5.11.6.1.1 පළිබෝධනාශක ජලය සමඟ මිශ්‍ර කරන අතරතුරදී

- a) සාන්ද්‍ර පළිබෝධනාශක විසිරීම හෝ අත් වල තැවරීම වැළැක්වීම සඳහා අත් වැසුම් භාවිතය හා ඒවා මැනීම සඳහා මිනුම් කෝප්පයක් හෝ සිලින්ඩරයක් භාවිතා කරන්න.
- b) රෝගකාරක ක්ෂුද්‍ර ජීවින්ගෙන් දූෂණය වීම වැළැක්වීම සඳහා සහ නියමිත ක්‍රියාකාරීත්වය පවත්වා ගැනීම සඳහා පළිබෝධනාශක මිශ්‍ර කිරීම සඳහා පිරිසිදු ජලය භාවිතා කළ යුතුය.
- c) පළිබෝධනාශක බෝතලයේ / භාජනයේ අඩංගු පළිබෝධනාශකය සම්පූර්ණයෙන්ම භාවිතා කොට අවසන් වූ පසු බෝතලය/භාජනය තුන් වරක් ජලයෙන් සෝදා සේද ජලය ඉසින මිශ්‍ර ණයටම එකතු කළ යුතුය.
- d) පළිබෝධනාශක වලට සම නිරාවරණය වීම අවම කිරීම සඳහා සුදුසු අත්වැසුම්, සම්පූර්ණ ශරීරය ආවරණය වන ලෙස අත් දිග කම්සයක්, දිගු කලිසමක් සහ සුදුසු මුහුණු ආවරණයක් පැළඳගෙන මිශ්‍ර කිරීම කළ යුතුය.

5.11.6.1.2 පළිබෝධනාශක යෙදීමේදී

- a) පළිබෝධනාශක අත්‍යවශ්‍යනම් පමණක් යෙදිය යුතුය
- b) අවශ්‍ය පළිබෝධනාශකය බලයලත් සැපයුම්කරුවන්/ වෙළඳ මහතන්ගෙන් මිලදී ගත යුතුය.

- c) කෘෂි රසායන භාවිතා කිරීමට පෙර එහි ලේබලයේ ඇති උපදෙස් හොඳින් කියවා ඒ අනුව කෘෂි රසායන යෙදීමට කටයුතු කළ යුතුය. නිෂ්පාදනය පිළිබඳ විස්තර (සක්‍රීය ද්‍රව්‍ය, අලෙවි සමාගම හා ලිපිනය) හා භාවිතා කිරීම සඳහා උපදෙස් (බෝගය, ඉලක්ක පළිබෝධකයින්, යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය, කාලාන්තරය, යෙදිය යුතු අවස්ථා, පෙර අස්වනු කාලය, නැවත ඇතුළු වීමේ කාල පරාසය) සාමාන්‍යයෙන් අදාල ලේබලයේ අන්තර්ගත කර ඇත.
- d) සුළං හමන දිශාවට විරුද්ධ දිශාවට පළිබෝධනාශක ඉසීමින් ගමන් නොකරන්න. පළිබෝධනාශක ඉසීමේදී සුළං හමන දිශාවට ලම්බක දිශාවට ගමන් කරන්න.
- e) බෝගයේ ශාකයක තුරු වියනේ ඇතුලත කොටසට පළමුව පළිබෝධනාශක ඉස ඉන්පසු තුරු වියනේ පිටතට ඉසන්න.
- f) යෙදූ පළිබෝධනාශකය, යොදන පළිබෝධනාශක ප්‍රමාණය, යොදන ලද වගා වපසරිය, යොදන අවස්ථාවේ පැවති කාලගුණික තත්ත්වය (සුළඟේ වේගය ආදී) සහ ක්‍රියාකරුගේ නම ආදී පළිබෝධනාශක යෙදීමට අදාල විස්තර පිළිබඳ වාර්තාවක් තබා ගන්න.
- g) පළිබෝධනාශක ඉසින අතරතුර ආහාර ගැනීම, දුම්බීම හෝ බුලත් සැපීම ආදිය නොකළ යුතුය.

5.11.6.2 පුද්ගලික ඇඳුම් හා උපකරණ භාවිතයෙන් පසු පිරිසිදු කර පාරිසරික දූෂණය අවම වන පරිදි පළිබෝධනාශක වලින් වෙන් වෙන් වශයෙන් ගබඩා කළ යුතුය.

- a) පළිබෝධනාශක යොදන්නන් පළිබෝධනාශක ඉසීම අවසන් වූ වහාම ඉසීමේදී පැළඳ සිටි ඇඳුම් මාරු කළයුතුය.
- b) අත් සබන් දමා ජලයෙන් සෝදා ගත යුතුය . (ස්නානය කිරීම වඩා සුදුසුයි).
- c) ඉසීම සඳහා භාවිතා කළ ඇඳුම් සේදුම්කාරක අඩංගු ජලය තුළ ගිල්වා තබා සෝදා ගන්න. අනෙක් සාමාන්‍ය ඇඳුම් සමඟ මිශ්‍ර කර මෙම ඇඳුම් සේදීමෙන් වළකින්න.
- d) තුන් වරක් පිරිසිදු ජලයෙන් සේදීමෙන් ස්ප්‍රේ යන්ත්‍ර හොඳින් පිරිසිදු කළ යුතුය .
- e) ස්ප්‍රේ යන්ත්‍ර සේදූ ජලය ජල මාර්ග වලට දැමීම නොකළ යුතුය.
- f) පළිබෝධනාශක යෙදූ උපකරණ හා යොදන්නන්ගේ ඇඳුම් පිරිසිදු කර වෙනම ස්ථානයක තැබිය යුතුය.

5.11.7 අස්වැන්න නෙළීමට පෙර කාල පරතරය

බෝග නිෂ්පාදකයින් පළිබෝධ නාශක රෙජිස්ට්‍රාර් (ROP) විසින් නිර්දේශ කරනු ලබන අස්වැන්න නෙළීමට පෙර කාල පරතරය දැඩි ලෙස පිළිපැදිය යුතුය. එබැවින් බෝග අස්වනු නෙළීමේදී ඒ ඒ පළිබෝධනාශකයට අදාල පෙර අස්වනු කාලය පසු කර අස්වනු නෙළීම අනිවාර්යයෙන්ම සිදු කළ යුතුය. අපනයන කෘෂිකර්ම බෝගවල පෙර අස්වනු කාලය ඇමුණුම 01 හි දක්වා ඇත.

5.11.8 ඉසින උපකරණ

5.11.8.1 ඉසින උපකරණ SLS ISO 19932-1 ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල විය යුතු අතර ඒවා හොඳ සේවා තත්ත්වයේ තබා ගත යුතුය.

- a) පළිබෝධනාශක ඉසින උපකරණය හොඳ තත්ත්වයෙන් පවත්වා ගැනීම සඳහා ඒවා හොඳින් නඩත්තු කළ යුතුය.
- b) ඉසින යන්ත්‍ර (ස්ප්‍රේ යන්ත්‍ර) වල යම් දෝෂයක් තිබේදැයි පරීක්ෂා කර එවැන්නක් ඇත්නම් නිවැරදි කර ගැනීමත් ඒ සම්බන්ධයෙන් වාර්තා තබා ගැනීමත් සිදුකළ යුතුය.
- c) ස්ප්‍රේ යන්ත්‍රයෙන් පළිබෝධනාශක වැස්සීමක් සිදු වේ නම් වහාම අළුත්වැඩියා කළ යුතුය.
- d) පළිබෝධනාශක දියර වැස්සෙන ස්ප්‍රේ යන්ත්‍රය භාවිතා කිරීම නිසා පළිබෝධනාශක අපතේ යන අතර ක්‍රියාකරුට මහත් අවදානමක් ද ඇති කරන හෙයින් දෝෂ සහිත හෝ වැස්සීම් සහිත ස්ප්‍රේ යන්ත්‍ර භාවිතා නොකළ යුතුය.
- e) ඉසීමට භාවිතා කරන පළිබෝධනාශක අනුව සුදුසු නොසලය / නොසල භාවිතා කළ යුතුය .
- f) නොසල පිරිසිදු කිරීම සඳහා ජලය හෝ මෘදු කරක් වැනි දෙයක් භාවිතා කරන්න. කිසිම විටක අවහිර වී ඇති නොසලයක් පිරිසිදු කිරීම සඳහා කටින් පිඹීම නොකළ යුත්තක් වේ.

5.11.8.2 අවශ්‍ය ඉසින ප්‍රමාණය නිවැරදිව ලබා දීම සහතික කිරීම සඳහා ක්‍රමාංකනය සිදු කළ යුතුය.

5.11.9 අතිරික්ත ඉසින මිශ්‍රණය බැහැර කිරීම.

නිර්දේශිත මාත්‍රාව ඉක්මවා නොමැති තාක් කල් හෝ නියම කරන ලද පුරන් වූ ඉඩමක අතිරික්ත ඉසින මිශ්‍රණය සහ වැංකි සේදීමට ගත ජලය බැහැර කළ හැකිය . බෝගයේ ප්‍රතිකාර නොකළ කොටසකට ඉසිය යුතුය. එවැනි ඉසීම පිළිබඳ වාර්තා තබා ගත යුතුය.

5.11.10 පළිබෝධනාශක ගබඩා කිරීම

5.11.10.1 පළිබෝධනාශක ජාතික රෙගුලාසි වලට අනුකූලව ගබඩා කළ යුතුය.

5.11.10.2 පළිබෝධනාශක වෙනත් ද්‍රව්‍ය වලින් වෙන්කර යහපත් තත්වයේ පවතින, ආරක්ෂිත, ජලයට ඔරොත්තු දෙන, හොඳින් වාතාශ්‍රය සහ හොඳින් ආලෝකමත් ස්ථානයක ගබඩා කළ යුතුය.

- a) පළිබෝධනාශක ගබඩා කිරීමේදී ආරක්ෂාකාරී හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබෙන වැස්සට හෝ ජලයට පාත්‍ර නොවන ස්ථානයක් විය යුතුය.
- b) අගුල් දැමිය හැකි කාමරයක් හෝ කබඩ එකක පළිබෝධනාශක ගබඩා කර තැබිය යුතුය.
- c) කුඩා ළමයින්ට ළඟා විය නොහැකි තැනක පළිබෝධනාශක ගබඩා කළ යුතුය
- d) තෙල් බෝතල්, විනාකිරි බෝතල්, සෝයා සෝස් බෝතල් වැනි ආහාර හෝ/හා ආහාර ද්‍රව්‍ය අඩංගු බෝතල් සමඟ එකට පළිබෝධනාශක බෝතල් නොතැබිය යුතුය. පළිබෝධනාශක කුඩු වර්ග ලුණු , සීනි වැනි දේවල් ළඟ නොතබන්න.

e) ලාම්පු, ගිනිදැල් හා ගිනිදර වලින් ඇත්තර පළිබෝධනාශක තබන්න. දියර පළිබෝධනාශක වල ගිනි ඇවිලිය හැකි ද්‍රාවක අඩංගු විය හැකි නිසා ගිනිදර ළඟ තැබීමෙන් අනතුරු සිදුවීමට ඉඩ ඇත.

5.11.10.3 සියලුම රාක්ක අවශෝෂක නොවන ද්‍රව්‍ය වලින් නිමවූ ඒවා විය යුතුය.

පළිබෝධනාශක අවශෝෂණය නොවන ආකාරයේ බහාලුම් පෙට්ටි භාවිතා කළ යුතුය.

5.11.10.4 පළිබෝධනාශක ගබඩාවට කාන්දු වීම රඳවා ගැනීමට හැකි විය යුතුය (උදා: ජල ප්‍රභව දූෂණය වීම වැළැක්වීම සඳහා).

5.11.10.5 පළිබෝධනාශක මැනීමට හා මිශ්‍ර කිරීමට ප්‍රමාණවත් පහසුකම් තිබිය යුතුය.

5.11.10.6 දූෂණය හා අහම්බෙන් පිටවීම වැළැක්වීම සඳහා හදිසි පහසුකම් (උදා: පිරිසිදු ජලය සහ වැලි බාල්දිය) තිබිය යුතුය.

5.11.10.7 පළිබෝධනාශක හසුරුවීම පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් පුහුණුවක් ඇති කම්කරුවන්ට යතුරු සහ ගබඩාවට ප්‍රවේශ වීම සීමා කළ යුතුය. එනම් පළිබෝධනාශක ගබඩාවන්හි යතුරු ආරක්ෂාකාරීව තැබිය යුතුය.

5.11.10.8 හදිසි අනතුරු හසුරුවීමේ ක්‍රියා පිළිවෙතක්, පරිහරණයේදී සිදුවිය හැකි හදිසි අවස්ථාවන් දැනුම් දීම සඳහා ආසන්න ස්ථානයක සම්බන්ධතා දුරකථන අංක ලැයිස්තුවක් සහ ළඟම ඇති දුරකථනයේ පිහිටීම ගබඩාව ආසන්නයේම තිබිය යුතුය. නම් කරන ලද දුරකථනය අසල ද ඒ හා සමාන තොරතුරු ලබා ගත හැකි විය යුතුය.

5.11.10.9 පළිබෝධනාශක ගබඩාවේ තොග ලේඛනය, පළිබෝධනාශක පිළිබඳ සියලු වාර්තා ඒවා ඕනෑම අවස්ථාවක පරීක්ෂා කළ හැකි පරිදි පහසුවෙන් ලබා ගත හැකි පරිදි තැබිය යුතුය.

5.11.10.10 සියලුම පළිබෝධනාශක ඒවායේ මුල් ඇසුරුමේම ගබඩා කළ යුතුය.

5.11.10.11 ගොවිපලෙහි බෝග සඳහා භාවිතා කිරීම පිණිස ලියාපදිංචි කර ඇති රසායනික ද්‍රව්‍ය එනම් නිර්දේශිත පළිබෝධනාශක පමණක් පමණක් ගබඩා කළ යුතුය.

5.11.10.12 කුඩු ආකාරයේ පළිබෝධනාශක දියර පළිබෝධනාශක වලට ඉහළින් හෝ වෙන වෙනම රාක්කවල ගබඩා කළ යුතුය.

5.11.10.13 අනතුරුදායක බව ඇඟවීමේ සංඥා පුවරු ගබඩා ස්ථාන වල ප්‍රවේශ දොරවල් වල ප්‍රදර්ශණය කළ යුතුය.

5.11.11 හිස් පළිබෝධනාශක බහාලුම

5.11.11.1 හිස් පළිබෝධනාශක බහාලුම නැවත භාවිතා නොකළ යුතු අතර හිස් පළිබෝධනාශක බහාලුම බැහැර කිරීම මිනිසුන්ට නිරාවරණය වීම හා පරිසරය දූෂණය වීම වළක්වන අයුරින් විය යුතුය.

a) හිස් පළිබෝධනාශක භාජන ,හිස් පළිබෝධනාශක කඩදාසි පෙට්ටි ඒවා බැහැර කිරීමේ වළ වල් වලට දමන්න.

- b) බැහැර කිරීමේ වලවල් සැකසිය යුත්තේ ජල ප්‍රභව, මිනිසුන් හා සතුන්ට ඇතින් තිබෙන තැනකය. හිස් පළිබෝධනාශක බෝතල් හා කැන් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය සඳහා අදාළ ස්ථානයට භාර දෙන්න.
- c) හිස් පළිබෝධනාශක භාජන ගිනි තැබීමෙන් වළකින්න.
- d) පළිබෝධනාශක දැමූ බෝතල් කිසිම කටයුත්තක් සඳහා (විශේෂයෙන් ආහාර හෝ ආහාර ද්‍රව්‍ය දැමීම සඳහා) නැවත පාවිච්චි නොකරන්න
- e) අත් වල තැවරීම වැළැක්වීම සඳහා පාවිච්චි කළ පළිබෝධනාශක බෝතල් සහ ජලාස්ටික් බෑග් එකක දමා තබන්න.

5.11.11.2 බැහැර කළ යුතු පළිබෝධනාශක අසුරුම් හෝ වෙනත් බහාලුම් නම් කරන ලද එක් රැස් කරන ස්ථාන තිබේ නම් ඒවාට භාර දිය යුතුය.

5.11.11.3 හිස් බහාලුම අවම වශයෙන් තුන් වතාවක් වතුරෙන් සේදිය යුතු අතර සේදීම බැහැර කිරීමට පෙර ඉසින ටැංකියට ආපසු එවිය යුතුය.

5.11.11.4 ස්ථාපිත ප්‍රතිවක්‍රීකරණ වැඩසටහන් වලට සහභාගී නොවන්නේ නම් හෝ බලධාරීන්ගේ ප්‍රකාශිත අවසරය ඇතිව, නැවත භාවිතා කිරීම වැළැක්වීම සඳහා සේදුම් කළ බහාලුම සිදුරු කළ යුතුය.

5.11.11.5 බැහැර කළ හැකි වන තෙක් හිස් බහාලුම සුරක්ෂිතව තබා ගත යුතුය.

5.11.11.6 බහාලු බැහැර කිරීම හෝ විනාශ කිරීම ජාතික නීතිවලට අනුකූල පරිදි සිදු කළ යුතුය.

5.11.11.7 කල් ඉකුත්වූ පළිබෝධනාශක භාවිතයෙන් වැලකිය යුතුය.

5.12 අස්වනු නෙලීම (Harvesting)

නෙලාගත් ගම්මිරිස් වලින් කළු ගම්මිරිස් හෝ සුදු ගම්මිරිස් සකසා ගත හැකිය .

හොඳින් මේරූ අමු ගම්මිරිස් වලින් කළු ගම්මිරිස් සකසන අතර ඒ සඳහා නෙලා සෝදා ගත් අමු ගම්මිරිස් උණු වතුර ප්‍රතිකාරකයට ලක්කර , එනම් 80°C - 85°C උෂ්ණත්වයට පත්වූ ජලයේ මිනිත්තු 1 ත් 2 ත් අතර කාලයක් ගිල්වා තබා ඉන්පසු මිනිත්තු 10-15 පමණ ගොඩගසා තබා ජලය බේරෙන්නට තබා ඉන් පසුව හැකි ඉක්මනින් ආරක්ෂිත කමතක හෝ ආරක්ෂිත අතුරනයක් මත අවිච්චි හෝ කෘතීම වියලන භාවිතා කර වියළීම සිදුකල යුතුය.

සුදු ගම්මිරිස් සැකසීමට ප්‍රධාන වශයෙන් රතු, කහ සහ හොඳින් මේරූ කොළ පැහැ ගැන්වූ ගෙඩි නෙලා ගෙන පිලිවෙලින් ජලයේ පෙහවීම, පොතු ඉවත් කිරීම සහ සිට්‍රික් අම්ල ප්‍රතිකාරය සිදු කර වියළීම සිදු කළ යුතුය.

එබැවින් අස්වනු නෙලන අවධිය අවසාන නිෂ්පාදනය අනුව පහත සඳහන් පරිදි තීරනය කලයුතුය.

නිෂ්පාදනය	අස්වනු නෙලීමේ ප්‍රශස්ත පරිණත අවධිය
කළු ගම්මිරිස්	හොඳින් මේරූ එහෙත් නොඉදුණු ගෙඩි

සුදු ගම්මිරිස්	<p>මල් පිපී මාස 6-7 ක් ගතවූ පසු</p> <p>ප්‍රධාන වශයෙන් රතු, කහ සහ හොඳින් මේරූ කොළ පැහැ ගැන්වූ ගෙඩිවලින් සාදාගනී.</p> <p>මල් පිපී මාස 7-8 ක් ගතවූ පසු</p>
----------------	---

- a) ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙලා ගැනීම සඳහා සුදුසු අවධිය තීරණය කිරීමෙන් පසුව නෙලීම ආරම්භ කළ යුතුය. මේ සඳහා තෝරා නෙලීමේ ක්‍රමය අනුගමනය කළ යුතුය.
 - b) ගම්මිරිස් වැල්වලට අවම හානියක් සිදුවන අයුරින් අස්වනු නෙලා ගැනීම කළ යුතුවේ. මෙය ඊලඟ කන්නයේ අස්වැන්නට සහ රෝග පැතිරීම අවම කිරීමට බලපායි.
 - c) වැසි රහිත දිනයක අස්වනු නෙලිය යුතුය.
 - d) රෝග පළිබෝධ හානි සඳහා රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතා කල විට එම වැල් හා වගාව නිර්දේශිත පෙර අස්වනු කාලය ගතවූ පසුව එම අස්වැන්න වෙන වෙනම නෙලා හොඳින් සේදීමෙන් පසු සැකසීම කලයුතුවේ එමඟින් නිෂ්පාදිතයට රසායනික අපද්‍රව්‍ය එකතුවීම අවම මට්ටමක පවත්වා ගත හැකිය.
 - e) මෙහිදී සීමෙන් කී හෝ ටයිල් කළ හෝ ටාපොලින් රෙදිමත හෝ සුදුසු අතුරණයක් මත අපද්‍රව්‍ය එකතු නොවන පරිදි සනීපාරක්ෂක ලෙස කරලින් ඇට වෙන් කර ගැනීම සිදු කළයුතුය.
 - f) අපද්‍රව්‍ය, දූවිලි හා කුණු ඉවත්වන පරිදි පිරිසිදු ජලයෙන් ලොකු හා කුඩා ඇට වෙන් වෙනම සේදිය යුතුය.
- 5.12.1 අස්වැන්න සඳහා භාවිතා කරන උපකරණ, බහාලුම සහ නිෂ්පාදන ප්‍රවාහනය කරන වාහන පිරිසිදු හා සනීපාරක්ෂක විය යුතුය.
- a) අස්වනු නෙලීමේදී ඉතා හොඳින් පිරිසිදු කරගත් බහාලුම් භාවිත කළ යුතුය. එමඟින් නිෂ්පාදිතයට පිටතින් අපද්‍රව්‍ය, ධූලක සහ රසායනික ද්‍රව්‍ය එකතු වීම වලක්වා ගත හැකිය. විශේෂයෙන් මෙහිදී පොහොර මලු, රසායන ද්‍රව්‍ය දැමූ භාජන හා හිස් තීන්ත භාජන ආදිය භාවිතා නොකළ යුතුය
 - b) නෙලූ අස්වැන්න හැකි ඉක්මනින් ක්ෂේත්‍රයෙන් ඉවත් කොට අමු ගම්මිරිස් ගබඩා කරන ගබඩා තුළ ලීරාමු මත හෝ පොළව සමග නොගැටෙන ලෙස ගබඩා කළ යුතුය.
 - c) භාවිතාකරන සියළු යන්ත්‍ර සූත්‍ර වල ගම්මිරිස් නිෂ්පාදිතය හා ගැටෙන උපස්තරයන් සුදු යකඩ නිමාවෙන් විය යුතුවේ.
 - d) බෝග නිෂ්පාදිතය දූහනය වීම අවම කිරීම සඳහා උපකරණ හා ඇසිරීමේ බඳුන් නිරන්තරයෙන් සෝදා වියලා පිරිසිදු කලයුතුය
 - e) උපකරණ, ඇසිරීමේ බඳුන් හා ඇසිරීමේ ද්‍රව්‍ය වල භාවිතයට සුදුසු/නුසුදුසු බව පිළිබඳ නිතර පරීක්ෂා කර බලමින් නුසුදුසු ඒවා ඉවත් කිරීමට පියවර ගතයුතුය.
 - f) සෑම අස්වනු නෙලීම් වාරයකටම පසු යන්ත්‍ර සේවා කලයුතුය.

g) වර්ෂාවෙන් ආරක්ෂා කරගෙන හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබෙන පරිදි ප්‍රවේශමෙන් වෙළඳපොළ කරා ඇසුරු තොග ප්‍රවාහනය කළයුතුය.

5.12.2 ගබඩා ස්ථානය පිරිසිදු හා සනීපාරක්ෂක, හොඳ වාතාශ්‍රයක් සහිතව සෘජු හිරු එළියට

නිරාවරණය නොවිය යුතු, තාප සමුච්චය රහිතව හා අන්තරායකාරී ද්‍රව්‍ය වලින් දූෂණය වීම වළක්වා ගත හැකි පරිදි විය යුතුය.

- a) නෙලා ගන්නා ලද ගම්මිරිස් , තේරීම, වියළීම, හැසිරවීම, ඇසිරීම හා ගබඩා කර තබන ගොඩනැගිලි හා වෙනත් ව්‍යුහ ගම්මිරිස් දූහනය වීම අවම කෙරෙන පරිදි ඉදි කිරීම කළ යුතුවෙයි.
- b) ගබඩා කරන විට ගම්මිරිස් වල තෙතමන ප්‍රමාණය 12% ට වඩා අඩුවිය යුතුය.
- c) අඩු ආර්ද්‍රතාවයක් (65%) යටතේ හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබෙන ස්ථානයක ලී රාමු මත ශ්‍රේණි කළ ගම්මිරිස් මළ වෙන වෙනම අසුරා ගබඩා කළ යුතුය. ගබඩාකිරීමේදී ගම්මිරිස් මළ ගබඩාවේ බිත්ති හා නොගැටෙනසේ ඇසිරිය යුතුය.
- d) මීයන්, කුරුල්ලන්, ගොවිපල සතුන්, ගෘහාශ්‍රිත සතුන් හා භෞතිකව හා රසායනිකව දූහනය විය හැකි ද්‍රව්‍ය වලින් තොරව ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය ගබඩා කර තිබිය යුතුය.
- e) සෑමවිටම ගබඩාව කෘමීන් හා වෙනත් සතුන් ගෙන් තොරව පවත්වා ගතයුතුය.
- f) ගබඩාව අවට විශාල ගස් ඉවත් කළයුතුය.
- g) ගබඩාව සිලිම ගසා, සතුන්ට ඇතුළු විය නොහැකිලෙස කවුළු ආවරණය කළයුතුය.
- h) ගම්මිරිස් කෘෂිරසායනික ද්‍රව්‍ය හා වෙනත් ද්‍රව්‍ය සමඟ එකට ගබඩා නොකළ යුතුය
- i) බෝග නිෂ්පාදන දූහනය වීම වැළැක්වීම සඳහා ශ්‍රීස්, ඔයිල්, ඉන්ධන හා ගොවිපල යන්ත්‍ර සූත්‍ර තිබෙන ස්ථාන, බෝග හැසිරවීම, තේරීම, වියළීම, ඇසිරීම හා ගබඩා කර තබන ප්‍රදේශ එකිනෙකින් වෙන් කර තැබිය යුතුය.

5.12.3 අස්වනු නෙළන ලද නිෂ්පාදන භූමිය සමඟ සෘජුව සම්බන්ධ නොවිය යුතුය.

5.12.4 අලුතින් අස්වනු නෙළන ලද නිෂ්පාදන කලින් අස්වනු නෙළන ලද කිසිදු නිෂ්පාදනයක් සමඟ මිශ්‍ර නොවිය යුතුය.

- a) ගම්මිරිස් ශ්‍රේණි කිරීම එනම් වියළි ගම්මිරිස් බර අනුව ශ්‍රේණි කර ගබඩා කළ යුතුය
- b) එහිදී පළමුව නෙලූ අස්වැන්න පළමුව සැකසීමට (First-in First- out) ගත හැකි පරිදි වෙනවෙනම ගබඩා කිරීම සුදුසුය.
- c) ගම්මිරිස් ප්‍රවාහනය සඳහා යොදා ගන්නා වාහනවල පිරිසිදු බව, රසායනික ද්‍රව්‍ය තිබීම, ආගන්තුක ද්‍රව්‍ය තිබීම හා පළිබෝධකයින් සිටීම ආදී කරුණු පිළිබඳව පූර්ව පරීක්ෂාවකට භාජනය කළයුතුය.
- d) ඇසුරු ගම්මිරිස් තොග ප්‍රවාහනය කිරීමේදී රසායනික, ජීව විද්‍යාත්මක හෝ භෞතිකව දූහනය වීමට විභවයක් තිබෙන භාණ්ඩ හා ද්‍රව්‍ය වලින් වෙන් කර ප්‍රවාහනය කළයුතුය.

- 5.12.5 අධික ලෙස තැළුණු, හානි වූ, රෝගී වූ හෝ අධික ලෙස ඉදුණු අස්වනු නෙළන ලද නිෂ්පාදන වෙන් කළ යුතුය. තවදුරටත් පිරි සැකසුම් කිරීමෙන් ආරක්ෂිත කළ නොහැකි ඒවා දූෂණය වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා නිසි ලෙස බැහැර කළ යුතුය
- 5.12.6 අස්වැන්න සඳහා භාවිතා කරන බහාලුම් විෂ නොවන ද්‍රව්‍ය වලින් සෑදිය යුතුය. මෙම බහාලුම් අපවිත්‍ර වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා මේවා පිරිසිදු කර, විෂබීජහරණය කර වැඩ කරන තත්වයේ පවත්වා ගත හැකි බව සහතික කිරීම සඳහා නිර්මාණය කළ යුතුය. නැවත භාවිතා කළ හැකි අස්වනු නෙළන බහාලුම සහ මෙවලම් භාවිතා කරන විට, අපවිත්‍ර වීම වැළැක්වීම සඳහා පිරිසිදු කිරීමේ හා විෂබීජ නාශක කාලසටහනක් තිබිය යුතුය. පිරිසිදු කිරීමේ වාර්තාවක් තිබිය යුතුය. භානියට පත් හා තවදුරටත් සෞඛ්‍යාරක්ෂිත තත්වයක තබා ගත නොහැකි බහාලුම් ඉවත දැමිය යුතුය.
- 5.12.7 ප්‍රායෝගිකව, අස්වනු නෙළන බහාලු භාවිතා කළ යුත්තේ අස්වනු නෙළන ලද නිෂ්පාදන අඩංගු කිරීම සඳහා පමණි. මෙම බහාලු වෙනත් අරමුණු සඳහා භාවිතා කරන්නේ නම්, ඒවා භාවිතයට පෙර අවශ්‍ය පරිදි පිරිසිදු කර විෂබීජහරණය කළ යුතුය.
- 5.12.8 අස්වැන්න එකතු කිරීම සහ ආවරණ නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා භාවිතා කළ පොහොර උර භාවිතා නොකළ යුතුය.

5.13 අස්වනු වියළීම (Drying)

ගම්මිරිස් වියළීම සඳහා අවිච්චි දමා හෝ කෘතීම වියලන භාවිතා කළයුතුවේ. එමගින් තෙතමනය 12% ක් දක්වා අඩු කළ යුතුය. හිරු එලියේ වියළීම හෝ සූර්ය වියලනයක් මගින් සුදු පැහැය වැඩි දියුණුවේ. කෘතීම වියලන භාවිතා කළ විට ලැබෙන සුදු පැහැය සූර්යාලෝකය යටතේදී තරම් නිවු නොවේ.

- 5.13.1 ස්වාභාවිකව වියළී ඇත්නම්, නිෂ්පාදන පිරිසිදු, උස් වූ රාක්ක, පිරිසිදු කොන්ක්‍රීට් පොළව හෝ පිරිසිදු පැදුරු හෝ ටාපොලින් මත වියළා ගත යුතුය. නැතහොත් කාන්දු නොවන වහලක් යට එල්ලා මිස හිස් බීමක හෝ පස සමඟ සෘජුව සම්බන්ධ නොවිය යුතුය.
 - a) වියළීම සඳහා කොන්ක්‍රීට් හෝ සිමෙන්තිමය මතුපිටක් සහිත කමතක් හෝ උස්වූ ස්ථානයක පිහිටවූ ප්ලාස්ටික් මතුපිටක් භාවිතා කළ යුතු අතර ඒවා සෑම වියළීමකටම පෙර හොදින් පිරිසිදු කර, වියළා භාවිතා කළ යුතුය.
 - b) ආස්තර පදම් වීමට පෙර භාවිතා කරන්නේ නම් ඒවා මත පිරිසිදු ප්ලාස්ටික් අතුරනයක් එලා වියළීම සිදු කළ යුතුය.
 - c) කොන්ක්‍රීට් හෝ සිමෙන්ති වියළීම සිදු කරන විට පක්ෂීන්, මීයන්, කෘමීන් වැනි සතුන්ගෙන් දූහනය වීම වළක්වාලිය යුතුය.
 - d) වියළීමේ කාල පරිච්ඡේදය හැකි තරම් අවම කළ යතු අතර එමගින් දිලීර හා විෂ ද්‍රව්‍ය එකතු වීම වළක්වා ගත හැකිය.

5.13.2 කිසිවෙකු බෝගය මත ඇවිදීම වැළැක්වීම සඳහා වියළන ස්ථානයේ මාර්ග සකස් කළ යුතුය.

5.13.3 පුස් සෑදීම සීමා කිරීම සඳහා වියළන ද්‍රව්‍ය රේක්ක යෙන් /හෝ පෙරලිය (turned frequently) නිතරම ගසාගෙන යා යුතුය.

5.13.4 වියළීම සඳහා විශේෂයෙන් වත් කරන ලද කොන්ක්‍රීට් බිම් හෝ ස්ලැබ් සුදුසු පිරිසිදු කිරීමේ වැඩසටහනකට භාජනය කළ යුතු අතර සුදුසු අවස්ථාවලදී විෂබීජහරණය කළ යුතුය. නව කොන්ක්‍රීට් ස්ලැබ් වියළීම සඳහා භාවිතා කළ යුත්තේ නව කොන්ක්‍රීට් හොඳින් සමනය (cured) වී ඇති අතර අතිරික්ත ජලයෙන් තොර බව නියත වශයෙන්ම සහතික වූ විට පමණි. සම්පූර්ණ නව කොන්ක්‍රීට් ස්ලැබ් පුරා පැතිර ඇති සුදුසු ප්ලාස්ටික් ආවරණයක් තෙතමන බාධකයක් ලෙස භාවිතා කළ හැකිය; කෙසේ වෙතත්, ජලය එක්රැස් වීම වැළැක්වීම සඳහා එය සම්පූර්ණයෙන්ම සමතලා විය යුතුය.

5.13.5 වියළීම, හසුරුවීම සහ ගබඩා කිරීමේදී ගෘහස්ථ සතුන්, මීයන්, කුරුල්ලන්, කීඩාවන්, කෘමීන් හෝ වෙනත් ප්‍රතිකූල (objectionable) දක්වන ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් අපවිත්‍ර වීමෙන් හා හානිවලින් නිෂ්පාදන ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ප්‍රායෝගිකව සුදුසු පියවර ගත යුතුය.

5.13.6 එළිමහනේ වියළන්නේ නම් වර්ෂාවෙන් නැවත තෙත්වීම සහ උඩ සිටින කුරුල්ලන්ගෙන් දූෂණය වීම වැළකෙන පරිදි වේදිකා වහලක් යට තැබිය යුතු අතර එය කවුළු, සිඳුරු හෝ ඇදීමෙන් ගෙවී ගිය (frayed) ද්‍රව්‍ය වලින් තොර විය යුතුය.

5.13.7 දිලීර වර්ධනය හා විෂ නිෂ්පාදනය වළක්වා ගැනීම සඳහා තෙතමනය මට්ටම අවශ්‍ය වන පරිදි ඉතාම හොඳ/ වාසිදායක වියළීමේ තත්වයන් (උදා: උෂ්ණත්වය, ආර්ද්‍රතාවය සහ වාතාශ්‍රය) භාවිතා කිරීමෙන් වියළීමේ කාලය හැකිතාක් අඩු කළ යුතුය.

5.14 ගොවිපලෙහි ඇසුරුම් කිරීම හා ගබඩා කිරීම (Packaging and storing on farm)

5.14.1 භෞතික හා රසායනික උපද්‍රව මෙන්ම පළිබෝධකයන්ගෙන් දූෂණය වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය පිරිසිදු ගබඩා ප්‍රදේශවල ගබඩා කළ යුතුය. එය මීයන්, පක්ෂීන් සහ වෙනත් සතුන්ගෙන් ආරක්ෂා විය යුතුය.

- a) ගම්මිරිස් ඇසිරීම සඳහා ඉතා පිරිසිදු වියළි මළු හෝ ඇසුරුම් යොදා ගත යුතුය. මේ සඳහා පොලිප්‍රොපිලීන් ඇතුළත ආස්තරනයක් සහිත පොලිසැක් මළු භාවිතා කළ යුතුය
- b) පොහොර හෝ වෙනත් කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය අසුරන ලද මළු මේ සඳහා යොදා නොගත යුතුය.

5.14.2 නිෂ්පාදන ගොවිපලේ ඇසුරුම් කරන විට, අපවිත්‍ර වීමේ අවදානමක් පවතින බැවින් අස්වනු ඇසුරුම් බඳුන් ක්ෂේත්‍රය තුළ රාත්‍රී කාලයේදී නොතැබීමට වග බලා ගත යුතුය.

5.14.3 ඇසුරුම් සඳහා පවිත්‍ර ද්‍රව්‍ය (virgin material) යොදා ගත යුතුය. ගොවියා ද්‍රව්‍යමය ආරක්ෂිත දත්ත පත්‍රිකාව (MSDS) සමඟ සැපයුම්කරුගෙන් ආහාර ශ්‍රේණියේ සහතිකය ලබා ගත යුතුය.

5.14.4 රසායනික ද්‍රව්‍ය හා ආහාර ගබඩා කිරීම සඳහා භාවිතා කළ කවර හෝ බහාලු නැවත භාවිතා නොකළ යුතුය.

5.14.5 නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මක භාවයට සහ / හෝ පාරිභෝගිකයාගේ සෞඛ්‍යයට අහිතකර විය හැකි බැවින් නැවත භාවිතා කළ හැකි ක්‍රේට් (crates), පෙට්ටි, බහාලු සහ අස්වනු නෙළන ලද භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා භාවිතා කරන වාහන විදේශීය ද්‍රව්‍ය, පස, අපිරිසිදු, පොහොර, බෝග අපද්‍රව්‍ය, දිරාපත් වන නිෂ්පාදන, ලිහිසි තෙල් සහ වෙනත් දූෂක ද්‍රව්‍ය වලින් තොර බව සහතික කිරීම සඳහා පිරිසිදු කළ යුතුය.

පිරිසිදු පොලිප්‍රොපිලීන් වලින් ආස්තරණය කළ පොලිසැක් මළ වල වෙන වෙනම නිෂ්පාදන තොග සැකසීමට අදාළ සංකේත අංක (Lot number) යොදා ඇසිරීම සුදුසුය. සියලුම අසුරනයන් හොඳින් වායුරෝධක කළ යුතුය. ක්ෂේත්‍රය තුළදී ඇසිරීම සිදු කරන්නේ නම්, අස්වනු ඇසිරූ බදුන් රාත්‍රී කාලයේදී ක්ෂේත්‍රයේ නොතිබිය යුතුය. ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය නැවුම් අමුද්‍රව්‍ය විය යුතු අතර ඒ පිළිබඳව නිෂ්පාදකයාගේ ආහාර ආරක්ෂිත තත්ත්ව සහතිකය ලබා තිබිය යුතුය.

5.15 පසු අස්වනු හැසිරවීම (Post-harvest handling)

5.15.1 SLS 143 හි විස්තර කර ඇති පරිදි පසු අස්වනු හැසිරවීම යහපත් සෞඛ්‍යාරක්ෂක පිළිවෙත් අනුව කළ යුතුය.

5.15.2 සියළුම නිෂ්පාදිත ඇසුරුම් සහ ගබඩා ස්ථානවල ප්‍රමාණවත් තරම් පළිබෝධ පාලන පියවරයන් විශේෂයෙන් වැඩිකරන ප්‍රදේශ සහ ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය, පළිබෝධනාශක සහ පොහොර ගබඩා කිරීම සඳහා ගබඩා කරන ප්‍රදේශවල තිබිය යුතුය.

5.15.3 පසු අස්වනු ප්‍රතිකාර

- සිට්‍රික් අම්ල ප්‍රතිකාරය : වඩාත් දීප්තිමත් සුදුපැහැයක් ලබාගැනීම සඳහා පොත්ත ඉවත් කරන ලද ගම්මිරිස්, 2% සිට්‍රික් අම්ල ද්‍රාවණයක පැය 1 ක කාලයක් ගිල්වා තැබිය යුතුය. ඉන්පසු පිරිසිදු ජලයෙන් ඉතා හොඳින් සේදිය යුතුය.

5.15.3.1 නිර්දේශ කරන විට හැර රසායනික පසු අස්වනු ප්‍රතිකාරක භාවිතය අවම කළ යුතුය.

- a) අපනයනය සඳහා නිෂ්පාදනය කරන්නේ නම් පශ්චාත් අස්වනු ප්‍රතිකාරක ආනයනික රටෙහි භාවිතයට තහනම් කළ ලේඛනයෙහි අඩංගු නොවිය යුතුය.
- b) නිෂ්පාදකයින් සහ අපනයනකරුවන් විසින් පශ්චාත් අස්වනු ප්‍රතිකාරක පරිභරණය කිරීම පිළිබඳ තම හැකියාව පිළිබඳ කරුණු ප්‍රදර්ශනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- c) පශ්චාත් අස්වනු ක්‍රියාදාමය පිළිබඳ සියලුම ක්‍රමවේදයන් වාර්තා කළ යුතුය

5.15.3.2 රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන විට ඒවා ජාතික නීතිවලට අනුකූල විය යුතුය. ඊට අමතරව, පළිබෝධනාශක සම්බන්ධ වූ විට ඒවා පළිබෝධනාශක පනත යටතේ පශ්චාත් අස්වනු භාවිතය සඳහා නිල වශයෙන් ලියාපදිංචි කළ යුතුය.

5.15.3.3 බෝග අපනයනය කිරීම සඳහා, බෝග නිෂ්පාදකයින්, ඇසුරුම්කරුවන් සහ අපනයනකරුවන් ආනයනය කරන රටවල තහනම් හෝ අවසර නොදී කර ඇති රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකළ යුතුය.

5.15.3.4 බෝග නිෂ්පාදකයින්ට, ඇසුරුම් කරුවන්ට සහ අපනයනකරුවන්ට පශ්චාත් අස්වනු ප්‍රතිකාර, පසු අස්වනු හැසිරවීමේ ක්‍රියා පිළිවෙත්, ගබඩා කිරීම හා ප්‍රවාහනය සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්ගේ නිපුණතාවය හා දැනුම නිදර්ශනය කිරීමට හැකි විය යුතුය.

5.15.3.5 සියලුම පසු අස්වනු ප්‍රතිකාර සඳහා බෝගයේ නම, ස්ථානය, ප්‍රතිකාර කළ දිනය, ප්‍රතිකාර කිරීමට හේතුව, පසු අස්වනු ප්‍රතිකාර ක්‍රමය, මාත්‍රාව, සංඛ්‍යාතය, ප්‍රතිකාර ක්‍රම සහ ක්‍රියාකරුගේ නම ඇතුළත් වාර්තා පවත්වා ගත යුතුය.

5.15.4 පසු අස්වනු සේදීම

- සුදු ගම්මිරිස් සැකසීමේදී තෝරා ගත් ගම්මිරිස් ඇට ගෝනි වල හෝ රෙදි මලු වල හෝ බහා දින 05 ක් 07ක් පමණ පිරිසිදු ජලයේ පෙනවීම කළ යුතුය. මේ සඳහා ජලය මාරු කළ හැකි ටැංකි භාවිතා කළ යුතුය. ටැංකියේ ගම්මිරිස් ඇට දමා ඒවා වැසෙන තෙක් ජලය දැමිය යුතුය. ක්ෂුද්‍ර ජීවී ක්‍රියාකාරීත්වය මගින් ගම්මිරිස් වල පෝෂිත බුරුල් කෙරේ. අප්‍රසන්න ගන්දයක් එක්වීම වැලැක්වීමටත් ගම්මිරිස් අවපැහැවීම වැලැක්වීමටත් දවසක් හැර දවසක් ටැංකියේ ජලය වතුර මාරු කළ යුතුය. ජලය ඉවත් කරන විට ටැංකියේ ඇති ජලය බාගයක් පමණ ඉවත් කර එම ඉවත් කළ ප්‍රමාණය පිරෙන තුරු අලුතෙන් ජලය දැමිය යුතුය
- පොතු ඉවත් කිරීමේදී සල්ලඩියක පිරිමැදීමෙන් හෝ පෝෂිත ඉවත් කිරීමේ යන්ත්‍රයක් (සුදු ගම්මිරිස් සැකසීමේ යන්ත්‍රය /Pepper Decorticator) භාවිත කිරීමෙන් පසු පොතු ඉවත්වන සේ පිරිසිදු ජලයෙන් සේදීම සිදු කළයුතුය.

5.15.4.1 නිෂ්පාදන සේදීම සඳහා SLS 614 ට අනුකූල පානීය ජලය භාවිතා කළ යුතුය.

5.15.4.2 අවදානම ඇගයීම් කිරීම මත පදනම්ව, පශ්චාත් අස්වනු සේදීම සඳහා වන ජල ප්‍රභවය අවම වශයෙන් වසරකට වරක්වත් ක්ෂුද්‍රජීවී, රසායනික හා බනිජ දූෂක සඳහා SLS 614 ට අනුකූලව විශ්ලේෂණය කර සනාථ කර ගත යුතුය.

5.15.4.3 පරීක්ෂණ වාර්තා අනුරේඛනය කළ හැකි විය යුතු අතර එම රසායනාගාර වාර්තා අදාළ අධිකාරිය වෙත ප්‍රතිත්‍රය වී තිබිය යුතුය.

5.15.4.4 සුදු ගම්මිරිස් සැකසීමේදී නිකුත් කරන අපවිත්‍ර ජලය භාවිතයට ගත හැකිවන පරිදි පිරිසිදු කර ජලාශ වලට හෝ දියපහර වලට එක්කළ යුතුය

5.15.5 නිෂ්පාදනයේ පළිබෝධ නාශක ශේෂ විශ්ලේෂණය

5.15.5.1 පළිබෝධ නාශක ශේෂ විශ්ලේෂණයේ සංඛ්‍යාතය (සිදු කරන වාර ගණන) අවදානම් තක්සේරුව මත පදනම් විය යුතුය. එහි අදහස් කරන භාවිතය සැලකිල්ලට ගෙන අවදානම ඇගයීම මත පදනම් විය යුතුය.

- a) අවශ්‍ය අවස්ථාවල නිෂ්පාදකයින් සහ අපනයනකරුවන් බෝග අවශේෂ පරීක්ෂණ වාර්තා ඉදිරිපත් කළ යුතුය

b) අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී ගැනුම්කරුවන්ගේ ඉල්ලීම මත පළිබෝධනාශක අවශේෂ පිළිබඳ පරීක්ෂණ වාර්තා ලබා දීමට වගකරු කටයුතු කළ යුතුය.

5.15.5.2 බෝග නිෂ්පාදකයින් සහ / හෝ සැපයුම්කරුවන් පළිබෝධනාශක ශේෂ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා සාක්ෂි සැපයිය යුතුය.

5.15.5.3 පරීක්ෂණ ප්‍රතිඵල බෝග නිෂ්පාදකයාට සහ නිෂ්පාදන ගොවිපලට අනුරේඛනය (traceable) විය යුතුය.

5.15.5.4 පළිබෝධනාශක ශේෂ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා භාවිතා කරන රසායනාගාර නිසි බලයලත් ප්‍රතීතන අධිකාරියක් විසින් ප්‍රතීතනය කළ යුතුය. එනම් එම පරීක්ෂණාගාරය රටේ පිළිගත් නීත්‍යානුකූලව බලය පැවරූ ආයතනයකින් සහතිකකළ යුතුය.

5.15.5.5 අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හිදී උපරිම ශේෂ මට්ටම (MRL) ඉක්මවා ගියහොත් වැළැක්වීමේ සහ නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

a) උපරිම අවශේෂ මට්ටම් ඉක්මවා පළිබෝධනාශක හා බැර ලෝහ ඇති බවට හඳුනාගතහොත් හෝ යම් වෙළඳපොළක අවශ්‍යතාවයන්ට වඩා අවශේෂ අඩංගු බවට තීරණය කළහොත් එම අදාළ බෝග නිෂ්පාදන තොගය වෙළඳපොළට යැවීම හෝ පිටරට යැවීම නතර කළ යුතුය.

b) අවශේෂ මට්ටම් උපරිම සීමාවන් ඉක්මවා අඩංගු වීමට හේතු පරීක්ෂා කර බලා නැවතත් එවැන්නක් සිදු නොවීමට ක්‍රියාමාර්ග හා උපාය මාර්ග අනුගමනය කළ යුතු වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ වාර්තා තබා ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

c) රසායනික අවශේෂ උපරිම අවශේෂ අගයන් ඉක්මවා යාම වලක්වා ගැනීමේ ක්‍රියා මාර්ග දැක්විය යුතුය.

5.16 අපද්‍රව්‍ය හා පරිසර දූෂණය කළමනාකරණය, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය සහ නැවත භාවිතය (Waste and pollution management, recycling and re-use)

5.16.1 නිෂ්පාදනයේ සෑම අංශයකින්ම හැකි සියලුම අපද්‍රව්‍ය සහ පරිසර දූෂණය පිළිබඳ ප්‍රභවයන් හඳුනාගත යුතුය.

5.16.2 අපද්‍රව්‍ය හා දූෂක හඳුනාගත් පසු නාස්තිය හා දූෂණය වැළැක්වීම හෝ අවම කිරීම සඳහා සැලැස්මක් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. හැකි සෑම විටම, අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීමෙන් ඉඩම් පිරවීම හෝ ගිනි තැබීම වලක්වා ගත යුතුය. බෝග අවශේෂ කොම්පෝස්ට් කර පාංශු සැකසීම සඳහා නැවත භාවිතා කළ හැකිය.

a) අපද්‍රව්‍ය බදුන් නිසි පරිදි කඩදාසි හා දිරන ද්‍රව්‍ය , ජලාස්ථික් හා පොලිතින්, වීදුරු, ආහාර ද්‍රව්‍ය ලෙස වෙන් වෙන් වශයෙන් බැහැර කළයුතුය.

b) ගොවිපලේ අපද්‍රව්‍ය බදුන් නිෂ්පාදන සැකසුම් කලාපයට/ප්‍රදේශයට ඇතිත් ස්ථාන ගත කළ යුතුය.

c) ගම්මිරිස් සැකසීමේදී නිකුත් වන සන බෝග අවශේෂ වෙනම එකතු කර කොම්පෝස්ට් සෑදීම කළයුතුය.

5.16.3 අනුරේඛනය /Traceability

- a) ගම්මිරිස් බෝගයේ වයස හා ප්‍රභේද අනුව වගා භූමිය කොටස්වලට (Block) බෙදා පිළිවෙලකට සංකේත යොදා ගතයුතුය. එම සංකේත ගොවිපල සිතියමේ සටහන් කර වගාවද ඒ අනුව නම් කර ප්‍රදර්ශනය කළයුතුය.
- b) අස්වනු නෙලීමේදී එක් එක් කොටසේ අස්වැන්න වෙන වෙනම නෙලා සකස් කිරීමෙන් පසු ඒ ඒ බහාළුම අදාල සංකේත යොදා පැහැදිලිව නම්කර, ලේබල් යෙදිය යුතුය.
- c) එමෙන්ම ඒ ඒ කොටසේ අස්වැන්න පැහැදිලිව ලේඛනයක සටහන් කළයුතුය.
- d) ඒ ඒ වගා කොටසෙන් නෙළ අස්වැන්න කුමන දිනකදී කුමන වෙළඳපොළකට යවන ලද දැයි වාර්තා පවත්වා ගතයුතුය.
- e) පලිබෝධනාශක ඉසින ලද හෝ ලෙඩ රෝග වලට පාත්‍ර වූ ශාකවලින් නෙලන ලද හෝ කෘමි හානි වලට බදුන් වූ අස්වැන්න වෙනම නෙලා වෙන වෙනම ගබඩා කල යුතුය.
- f) යම් ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයක් සැකසීමේදී අපවිත්‍ර වී හෝ අපද්‍රව්‍ය, විෂ වර්ග දූලක වර්ග එකතුවී ඇති බව හඳුනාගතහොත් එම තොගය වෙන්කර බෙදාහැරීම වැලක්විය යුතුය.
- g) එම නිෂ්පාදන තොගය අලෙවි කර ඇත්නම් මිලදීගත් පුද්ගලයා දැනුවත් කොට බෙදා හැරීම නතර කළ යුතුය.

DRAFT DOCUMENT | කෙටුම්පත

6. 0 සේවක සෞඛ්‍යය, සුරක්ෂිතභාවය සහ සුඛ සාධනය (WORKER HEALTH , SAFETY AND WELFARE)

සියලු ගොවිපොළ කටයුතු හා නිෂ්පාදනය සෑම අතින්ම ශ්‍රී ලංකාව තුළ දැනට බලපැවැත්වෙන නීති පද්ධතියේ අවශ්‍යතාවයන් සමඟ අනුකූල විය යුතු ය.

6.1 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (Action plan)

සුරක්ෂිත හා හොඳ සේවා තත්ව ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් තිබිය යුතුය. නිෂ්පාදන හසුරුවන කම්කරුවන් නීතිමය අවශ්‍යතාවයන් අනුව වෛද්‍ය පරීක්ෂන වලට භාජනය කළ යුතුය.

6.2 පුහුණුව (Training)

6.2.1 භයානක හෝ නවීන උපකරණ ක්‍රියාත්මක කරන කම්කරුවන්ට හා රසායනික ද්‍රව්‍ය හසුරුවන අයට පුහුණුව ලබා දිය යුතුය.

6.2.2 නිෂ්පාදන හසුරුවීමට පෙර කම්කරුවන් මූලික සෞඛ්‍යාරක්ෂාව සහ ආහාර සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳ පුහුණුව ලබා ගත යුතුය. සෞඛ්‍යාරක්ෂාව පිළිබඳ අංශ අතරට පෞද්ගලික පිරිසිදුකම, ඇඳුම්වල පිරිසිදුකම සහ පෞද්ගලික හැසිරීම ඇතුළත් වේ. මිනිස් පරිභෝජනයට නියම කර ඇති නිෂ්පාදන ආසන්නයේ වැඩ කිරීමට නුසුදුසු විය හැකි ඕනෑම බෝවන රෝගයකට භාජනය වූ විට කළමනාකරණයට දැනුම් දීමේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ කම්කරුවන් දැනුවත් කළ යුතුය.

6.2.3 එක් එක් සේවකයා සඳහා පුහුණුවීම් වාර්තා තබා ගත යුතුය.

6.2.4 හදිසි අනතුරු හා හදිසි ක්‍රියා පිළිවෙත් සියලු සේවකයින්ට පැහැදිලි උපදෙස් සහිතව ලබා දිය හැකිය. මෙම ක්‍රියා පිළිවෙත් සේවක මණ්ඩලයට සුදුසු භාෂාවෙන් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතුය. උපදෙස් සුදුසු අවස්ථාවල සංකේත මගින් දැක්විය යුතුය.

6.3 පහසුකම් සහ උපකරණ (Facilities and equipment)

6.3.1 ගොවිපොළේ ස්ථිර ස්ථානවල ප්‍රථමාධාර පෙට්ටි සහ වෙනත් ආරක්ෂක උපකරණ ලබා ගත හැකිවිය යුතුය. සියලුම කම්කරුවන්ට මෙම ස්ථාන සහ භාරව සිටින පුද්ගලයින් පිළිබඳව දැනුම් දිය යුතුය.

6.3.2 උචිත අවස්ථාවන්හිදී උපද්‍රව ඇඟවීමේ සංඥා මගින් එම උපද්‍රවයන් පැහැදිලිව දැනගතහැකි පරිදි ලබා දිය යුතුය.

6.4 පළිබෝධනාශක හැසිරවීම (Pesticide handling)

ගොවිපොළේ පළිබෝධ නාශක යොදන සේවකයින්ට හා කම්කරුවන්ට නියාමන අවශ්‍යතා මත පදනම් වූ මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුකූලව නිරන්තර සෞඛ්‍ය පරීක්ෂාවන් හා උපදෙස් ලැබිය යුතුය.

6.5 සේවකයින්ගේ සෞඛ්‍යාරක්ෂාව (Workers' hygiene)

වැඩ කරන ශ්‍රමිකයින්ට පුද්ගලික සෞඛ්‍යය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනුමක් තිබිය යුතුය.

- a) ඒ සඳහා පුද්ගලික සෞඛ්‍යය ආරක්ෂක ක්‍රම පිළිබඳව පුහුණුවක් තම සේවකයින්ට ලබා දීමට කටයුතු කළ යුතු අතර එවැනි පුහුණු සම්බන්ධයෙන් වාර්තාවක් තබාගත යුතුය. පුද්ගල සෞඛ්‍ය ආරක්ෂක ක්‍රම පිළිබඳ උපදෙස් ලිඛිත පත්‍රිකාවක් ආධාරයෙන් ලබා දීම හා සුදුසු ස්ථාන වල පැහැදිලිව ප්‍රදර්ශනය කිරීම හා දැනුවත්බව පිළිබඳව නිරන්තර පරීක්ෂාවට ලක් කළයුතුය.
- b) ශ්‍රමිකයින් සඳහා වැසිකිළි හා අත් සේදීමේ පහසුකම් සපයා තිබිය යුතු අතර එම ශ්‍රමිකයින් භාවිතා කරන වැසිකිළි වල සෞඛ්‍යය ආරක්ෂිත තත්ත්වයන් හොඳින් නඩත්තු කළ යුතුය.
- c) වැසිකිළි භාවිතයෙන් පසු අත් සෝදා ගැනීමේ පහසුකම් සලසා දී තිබිය යුතුය.
- d) සෑමවිටම වැසිකිළි පිහිටීම ගම්මිරිස් සැකසුම් මධ්‍යස්ථානයෙන් ඇත්ව සැකසිය යුතුය.
- e) දවසේ වැඩ කටයුතු ආරම්භ කිරීමට පෙර, අස්වනු නෙලීමේ, සැකසීමේ හා ඇසිරීමේ කටයුතු වලට පෙර, පොහොර හා කැලිකසළ ඇල්ලීමෙන් පසු, වැසිකිළි භාවිතයෙන් පසු හා කෘෂි රසායනික භාවිතයෙන් පසු අත් සෝදා ගැනීමට ශ්‍රමිකයින් දැනුවත් කළ යුතුය.
- f) ගම්මිරිස් නිෂ්පාදන සැකසීම, ඇසිරීම හා ගබඩා කර තබන ස්ථාන, පණුවන්, මැස්සන්, කුරුම්ණියන් වැනි කුඩා ජීවීන්ගෙන් තොරව තබා ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සැලසිය යුතුය.
- g) සියළුම කාර්ය මණ්ඩලයට ආහාර මහින් ඇති වන රෝගී තත්ත්වයන් පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාදීමට කටයුතු කළයුතුය.
- h) බෝග නිෂ්පාදන සමඟ කෙලින්ම ස්පර්ශ වන පරිදි සිදු කෙරෙන වැඩ සඳහා රෝගී සේවකයින් යොදා නොගතයුතුය.
- i) ගොවිපල තුළ වැඩ කරන විට පැළඳීමට සුදුසු ඇඳුමක් හා සුදුසු පා ආවරණසෑම ශ්‍රමිකයෙකුටම සපයා දිය යුතුය.
- j) ගොවිපළ තුළ වැඩකරන විට ආහරණ හා අත් ඔරලෝසු ආදිය පැළඳීමේදී නිෂ්පාදන ක්‍රියායාවලියට බාධාවක් නොවන සේ භාවිතා කළයුතුය.

6.5.1 සේවකයින් සඳහා භෞතික, ක්ෂුද්‍රජීවී හා රසායනික දූෂණය වැළැක්වීම සඳහා සෞඛ්‍යාරක්ෂක අදාල නීති රීති සකස් කළ යුතුය.

6.5.2 සේවකයින්ට තම වැඩ කටයුතු අවට පිරිසිදු වැසිකිළි හා රෙදි සෝදන පහසුකම් ලබා දිය යුතුය.

6.5.3 නිෂ්පාදන හසුරුවීම සඳහා සෞඛ්‍යාරක්ෂක අවශ්‍යතා පිළිබඳ මූලික පුහුණුවක් සේවකයින්ට ලබා දිය යුතුය. පුහුණු වැඩසටහන මගින් අත් පිරිසිදු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය, සමේ කැපීම් හෝ තුවාල ආවරණය කිරීම සහ අවසර ලත් ප්‍රදේශවල දුම්පානය, ආහාර ගැනීම සහ බීම සීමා කිරීම අවශ්‍ය වේ.

6.6 සුභසාධනය (Welfare)

6.6.1 සියළුම රැකියා කොන්දේසි රෙගුලාසිවලට අනුකූල විය යුතුය.

6.6.2 ස්ථානීය නැවතීමේ පහසුකම් සපයා ඇත්නම්, ඒවා වාසයට සුදුසු විය යුතු අතර මූලික පහසුකම් හා පහසුකම් තිබිය යුතුය.

7.0 සමාජ සාධාරණත්වය (SOCIAL JUSTICE)

7.1 පැහැදිලි සමාජ අසාධාරණයක් හෝ මූලික මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය කිරීමක් සිදුවී ඇත්නම් සහතික කිරීමේ ආයතනය විසින් යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් සඳහා එම ආයතනය සහතික නොකළ යුතුය.

7.2 වයස අවුරුදු 14 ට අඩු ළමුන් රැකියාවේ නොයෙදිය යුතුය. ගොවිපොළ තුළ සේවයෙහි යොදවන්නන් ශ්‍රී ලංකා කම්කරු නීති සමුදායට අයත් වයස් සීමාවන් තුළ පමණක සිදුකළ යුතු අතර හා එයට අදාළ නීති පද්ධතියට අනුව කටයුතු කළ යුතු ය.

7.3 වර්ණය, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය, ආගම, ජාතිය, දේශපාලන මතය, ජාතිකත්වය, නිස්සාරණය හෝ සම්භවය නොසලකා එකම මට්ටමේ වැඩ කරන විට සේවකයින්ට සමාන අවස්ථා, සමාන සැලකීම් ආරම්භය හා සමාන වැටුප් තිබිය යුතුය. වර්ණය, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය, ආගම, වර්ගය, දේශපාලන අදහස, ජාතිය, සම්භවය පදනම් කොටගෙන කිසිදු වෙනසක් නොසලකාහැරීමක් හෝ විශේෂත්වයක් සිදු නොකළ යුතු ය

7.4 සාධාරණ ලෙස ප්‍රයෝගික වෙන ලෙසට හැකි තාක් දුරට හේතු දැක්වීම අවම කිරීම මගින්, වැඩ කරන අතරතුරදී ඇතිවන, සම්බන්ධිත හෝ සිදුවෙමින් පවතින සෞඛ්‍යයට සිදුවන අනතුරු හා තුවාල වැළැක්වීම සඳහා ක්‍රියාකරු විසින් සේවකයින්ට, අනියම් සේවකයින්ට සහ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ප්‍රමාණවත් සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂිත පියවරයන් සැපයිය යුතුය. වැඩ කරන පරිසරයට ආවේණික උපද්‍රව අවම කළ යුතුය.

8. පාරිසරික ගැටළු (ENVIRONMENTAL ISSUES)

8.1 ගොවිතැනින් පරිසරයට ඇති කරන බලපෑම (Impact of farming on the environment)

- a) බෝග නිෂ්පාදකයින් පවත්නා පාරිසරික නීතිවලට එකඟව කටයුතු කළ යුතු ය.
- b) වාතය, ජලය, පස, ජෛව විවිධත්වය හා වෙනත් පාරිසරික කරුණු පරිසර හිතකාමී අයුරින් යොදාගත යුතු ය. මෙය වාතය, ජලය, පස, ජෛව විවිධත්වය සහ අනෙකුත් පාරිසරික ගැටළු ආවරණය කරයි.

8.2 වනජීවී හා ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය (Wildlife and biodiversity conservation)

8.2.1 වනජීවී, ජෛව විවිධත්වය, ඉහළ සංරක්ෂණ වටිනාකම් සහිත ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය සහ කෘෂිකාර්මික ජෛව විවිධත්වය ඉහළ නැංවීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳ බෝග නිෂ්පාදකයින් සැමවිටම අවධානය යොමු කළ යුතුය.

8.2.2 පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරු කිරීම (EIA) අවශ්‍ය වන විට වනජීවී හා ජෛව විවිධත්වය සංරක්ෂණය සඳහා සලකා බැලිය යුතු කරුණු පහත සඳහන් ක්ෂේත්‍ර ඇතුළත් වේ:

අ) ගොවිපලෙහි පවත්නා සත්ව හා ශාක විවිධත්වය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා මූලික විගණනයක් පැවැත්වීම. ජෛව විවිධත්වය මැනීම සහ සැලකිලිමත් විය යුතු අංශ හඳුනා ගැනීම සඳහා සමීක්ෂණ පවත්වන ලෙස සංරක්ෂණ සංවිධානවලින් ඉල්ලා සිටිය හැකිය.

ආ) ගොවිපලෙහි වාසස්ථාන වලට හානිවීම හා පිරිහීම වළක්වා ගැනීමට පියවර ගැනීම ; සහ

ඇ) වන සංරක්ෂණ පනත හා වනජීවී පනතට අනුකූලව වාසස්ථාන වැඩි දියුණු කිරීම සහ ගොවිපලෙහි ජෛව විවිධත්වය වැඩි කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් ඇති කිරීම.

8.3 ඵලදායී නොවන ගොවිපල (Unproductive sites)

බෝග නිෂ්පාදකයින්ට ඔවුන්ගේ ගොවිපලවල ඵලදායී නොවන ස්ථාන (උදා: වගුරුබිම්, බැවුම්, ගැඹුරු ජීර්ණක වගුර) ස්වාභාවික ශාක හා සත්ව විශේෂ සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ බවට පරිවර්තනය කිරීමට දිරිගන්වනු ලැබේ.

9.0 ඇසුරුම්කරණඅවශ්‍යතා (PACKAGING REQUIREMENTS)

9.1 බෝග නිෂ්පාදකයින් GAP නිෂ්පාදන හෝ නිෂ්පාදන දූෂණය කළ හැකි ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකළ යුතුය.

9.2 පොලිවයිනයිල් ක්ලෝරයිඩ් (PVC) අඩංගු ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය භාවිතය තහනම් කළ යුතුය.

9.3 කෘතීම පළිබෝධ නාශකයක්, සුරක්ෂක (Preservative) , ධූමකාරක හෝ ඒවායේ ශේෂ අඩංගු ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය, ගබඩා බහාලු හෝ බඳුන් තහනම් කළ යුතුය.

9.4 GAP සහතික කරන ලද නිෂ්පාදන ඇසුරුම් කිරීම සඳහා ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කරන ලද ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකළ යුතුය.

9.5 සම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තයෙන් ලැබෙන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන GAP සහතික කළ සහ GAP ලේබල් කරන ලද නිෂ්පාදන සමඟ ඇසුරුම් නොකළ යුතුය

10.0 සලකුණු කිරීම සහ / හෝ ලේබල් කිරීමේ අවශ්‍යතා (MARKING AND / OR LABELING REQUIREMENTS)

10.1 GAP සහතික කළ නිෂ්පාදනය නිසි අධිකාරිය විසින් නිකුත් කරන ලද QR කේතය සමඟ ලේබල් කළ යුතුය.

10.2 නිෂ්පාදනයේ භාවිතා වන සියලුම අඩංගු ද්‍රව්‍ය, පිරිසැකසුම් ක්‍රම සහ ආකලන තිබේ නම් ලේබලයේ සඳහන් කළ යුතුය.

10.3 සෑම ඇසුරුමකම පහත සඳහන් තොරතුරු පැහැදිලි සහ නොමැකෙන පරිදි සලකුණු කිරීම හෝ ලේබල් කිරීම කළ යුතුය.

- a) නිෂ්පාදනයේ හෝ නිෂ්පාදනයේ නම
- b) ශ්‍රේණිය (ගුණාත්මකභාවය / ප්‍රමාණය)
- c) බෝග නිෂ්පාදකයාගේ නම සහ ලිපිනය
- d) ක්ෂණික ප්‍රතිචාර කේතය (Quick response-QR code) හෝ තීරු කේතය (Barcode) හෝ අංකය
- e) කාණ්ඩ හෝ කේත අංකය (Batch NO)
- f) ශුද්ධ ස්කන්ධය ග්‍රෑම් හෝ කිලෝග්‍රෑම් වලින්
- g) නිෂ්පාදන දිනය / අස්වැන්න ලබා ගත් දිනය
- h) කල් ඉකුත් වූ දිනය / ඊට පෙර හොඳම
- i) භාවිතය සඳහා උපදෙස්
- j) සුදුසු ගබඩා තත්ත්වයන්.

ඇමුණුම I : අපනයන කෘෂි බෝග සඳහා නිර්දේශිත පළිබෝධනාශකවලට අදාළ උපරිම අවශේෂ මට්ටම්

Maximum Residue Levels (MRLs) of Recommended Pesticides for Export
Agricultural Crops

Pesticide	Export Agricultural Crop	Time Limit in days (PHI)	Maximum Residue Level of product (mg/kg)*
Fipronil	Cinnamon	21	0.05
	Black Pepper	21	0.05
	Nutmeg	21	0.05
	Clove	21	0.05
Imidacloprid	Cinnamon	21	0.05
	Black Pepper	21	1.0 /0.05
	Nutmeg	21	0.05
	Clove	21	0.05
	Ginger	21	0.05
Abamectin	Cinnamon	21	0.05
	Coffee	21	1.0 /1.0
Thiamethoxam	Cinnamon	21	0.05
	Black Pepper	21	0.05
	Nutmeg	21	0.05
	Clove	21	0.05
	Ginger	21	0.05
	Coffee	21	0.2 /0.2
Chlorantraniliprole	Cinnamon	21	0.02
	Black Pepper	21	0.02
	Coffee	21	0.05 /0.02
Tebuconazole	Cinnamon	14	0.05
	Nutmeg	14	1.5
	Clove	14	0.05
Hexaconazole	Cinnamon	14	0.05

	Nutmeg	14	0.05
Sulphur	Cinnamon	14	5.00
Thiram	Black Pepper	14	0.1/0.1
	Ginger	14	0.1
Mancozeb	Black Pepper	14	0.1/0.1
	Ginger	14	0.1
	Turmeric	14	0.1
Metalaxyl	Black Pepper	14	1.0 /0.1
Copper compounds	Cinnamon	14	40
	Black Pepper	14	40
	Nutmeg	14	40
	Ginger	14	40
	Coffee	14	50
Acetamiprid	Black Pepper	21	0.1 /0.05
Carbendazim	Clove	14	0.1 /0.1
	Cocoa	14	0.1 /0.1
Thiophanate-methyl	Black Pepper	14	0.1
	Clove	14	0.1
	Ginger	14	0.1

**යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් වැඩසටහන
ගම්මිරිස්**

අභ්‍යන්තර විගණනය සඳහා පිරික්සුම් ලැයිස්තුව
(SLS 1653 Part 3, 2020)

Internal Audit Check List
Sri Lanka Good Agricultural Practices
Pepper

ශ්‍රී ලංකා යහපත් කෘෂි පිළිවෙත් සඳහා සහතිකරණ ඒකකය
අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
ගැටමේ, පේරාදෙණිය.

Certification Board
SLGAP
Department of Export Agricultural
Getambe, Peradeniya

අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තාව

**ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ගම්මිරිස් සඳහා
යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කරන ගොවිපල සඳහා අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තාව**

ගොවියාගේ සම්පූර්ණ නම :

ලිපිනය :

ජාතික හැඳුනුම්පත් අංකය :

ගොවිපල පිහිටි ස්ථානයේ ලිපිනය :

පළාත / දිස්ත්‍රික්කය :

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය :

ගොවි. ජ. සේ. බල ප්‍රදේශය :

දුරකතන අංකය/ෆැක්ස්/විද්‍යුත් තැපෑල :

01. සහතිකරණයට අදාළ වගා භූමියේ ඉතිහාසගත කරුණු (SLSI 5.2, SLSI 5.4)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
1.1	වගා භූමිය මින් පෙර රෝහලක් තිබූ ස්ථානයක පිහිටා තිබුණේද?	X	
1.2	වගා භූමිය පෙර සත්ත්ව ගාලක් තිබූ ස්ථානයක පිහිටා තිබුණේද?	X	
1.3	වගා භූමිය මින් පෙර කසල බැහැර කළ ස්ථානයක පිහිටා තිබුණේද?	X	
1.4	වගා භූමිය මින් පෙර රසායනික බැහැර කිරීමට යොදාගත් ස්ථානයක පිහිටා තිබුණේද?	X	

1.5	වගා භූමිය මින්පෙර කුමන ආකාරයේ හෝ කර්මාන්ත ශාලාවක් තිබූ ස්ථානයක පිහිටා තිබුණේද?	X	
-----	--	---	--

02. වගා භූමිය කළමනාකරණය (SLSI 5.6)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
2.1	පැහැදිලිව නාමකරණය කරන ලද ගොවිපල සිතියමක් ඇත.	✓	
2.2	ගොවිපල සිතියමෙහි පිවිසුම් මාර්ග ගොවිපල පිරිසැකැස්මක් (Farm Layout) හා භූමියේ ප්‍රමාණ (අක්, රූඩ්, පර්චස්) පැහැදිලිව දක්වා ඇත.	✓	
2.3	ඉඩමේ අයිතිය :- සිත්තක්කර, බදු ඔප්පු, බලපත්‍රලාභී ඉඩම්, රජයේ ප්‍රධානය කළ ඉඩම් හෝ වගා කටයුතු සඳහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් ගෙන් ලබාගත් අවසර ලියවිල්ලක් ඇත.	✓	
2.4	වගා භූමියේ බෑවුම අංශක 60 ට වඩා අඩු හා උච්චත්වය අඩි 5000 ට වඩා අඩුවිය යුතුය.	✓	
2.5	වගා භූමියේ බෑවුම අංශක 60 ට වඩා අඩු වුවද නිසි පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම භාවිතා කර ඇත.	✓	
2.6	වගා භූමිය ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය මගින් අවදානම් ඇති බවට හඳුනාගත් ප්‍රදේශයක පිහිටා ඇත.	X	
2.7	ගොවිපල තුළ යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් (GAP) යටතේ වගා නොකරන භූමි ඇත්නම් පළිබෝධනාශක ඉසීමේදී එම ඉඩම් කොටස්වලට පළිබෝධ නාශක නොයෙදෙන /නොපැතිරෙන ලෙස බෝග කේෂ්ත්‍රය ආවරණය කර ඇත.	✓	

03. බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය (SLSI 5.3)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
3.1	වගාව සඳහා බීජ භාවිතා කරයි නම් එම බීජ අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවෙන් සහතික කර ඇත.	✓	

3.2	රෝපණ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන්නේ නම් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි තව්නකින් ලබාගෙන ඇත.	✓	
3.3	වගාව සඳහා ලබාගත් බීජ හෝ රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබා ගත් ස්ථානය, ප්‍රමාණය, දින වකවානු සහ තව්න අංක පිළිබඳ විස්තර හා එම වාර්තා ඇත.	✓	
3.4	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය ප්‍රතිකාර කිරීමේ වාර්තා තබා ගෙන ඇත.	✓	

04. පාංශු පෝෂක කළමනාකරණය (SLSI 5.8)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
4.1	වගා භූමියේ රසායනාගාරයකින් ලබාගත් පාංශු පරීක්ෂණ වාර්තාවක් ඇත. නොඑසේනම් මාස 3ක කාලයකින් එම වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළ හැක.	✓	
4.2	පස රසායනික ද්‍රව්‍ය මගින් ධූමාකරණය කර තිබේද	✓ හෝ X	
4.2.1	4.2 ඔව් නම් එයට පාදක වූ හේතු, යෙදූ රසායනික ද්‍රව්‍ය හා ඒවා යෙදූ ප්‍රමාණ ඇතුළත් වාර්තාව ඇත.	✓	
4.3	පස රසායනික ද්‍රව්‍ය මගින් ජීවානුහරණය කර තිබේද	✓	
4.3.1	4.3 ඔව් නම් එයට අදාළ කරුණු පිළිබඳව වාර්තා ඇත.	✓	
4.4	රසායනික පොහොර භාවිත කිරීමේදී අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශ පමනක් භාවිතා කර ඇත.	✓	
4.5	වගාව සඳහා රසායනික පොහොර භාවිතා කරයි නම් යෙදූ පොහොර වර්ගය, ප්‍රමාණය, දින වකවානු, යෙදූ පුද්ගලයන් හා අදාළ සියලුම වාර්තා තබාගෙන ඇත.	✓	

4.6	රසායනික පොහොර නිර්දේශයට අමතරව වෙනත් රසායනික පොහොර (උදා: දියර පොහොර) යොදා ඇත්නම් එම යෙදීමට හේතු අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරී මහ තා අනුමත කර ඇති බව හා ඒ පිළිබඳ වාර්තා තබා ගෙන ඇත.	✓	
4.7	රසායනික පොහොර වැසි ජලයෙන් ආරක්ෂා වන පරිදි ගබඩාවේදී පොලොව, කුඩා පැල, අස්වනු ඇතුළු වෙනත් ද්‍රව්‍ය හා නොගැටෙන සේ තබා ඇත.	✓	
4.8	රසායනික පොහොර හා පළිබෝධ නාශක වෙන වෙනම ගබඩා කර ඇත.	✓	
4.9	වගාවට කාබනික පොහොර භාවිතා කරයි නම් ඒවා පොහොර නිසි ප්‍රතිකාර කිරීමෙන් පසු හොඳින් දිරාපත් වූ පසු යොදයි. (කුකුල් පොහොර අවම දින 60 ක් වත් දිරවීමට භාවිතය හොඳින් ඒ මේ අත පෙරලා යෙදිය යුතුය.)	✓	
4.10	කාබනික පොහොර මූලික පොහොරක් ලෙස යොදා ඇත.	✓	
4.11	කාබනික පොහොර මූලික අවස්ථාවට පසු යොදන්නේ නම් යෙදිය යුතු නිර්දේශයට අනුව යෙදූ බවට හා ඒ පිළිබඳ වාර්තා තබාගෙන ඇත. (වර්ගය, ලබාගත් ස්ථානය, යෙදූ ප්‍රමාණය, දින වකවානු)	✓	
4.12	කාබනික පොහොර ගබඩා කරන විට පරිසරයට හානි නොවන අයුරු අසුරනු ලබයි.	✓	
4.13	මිනිස් මළ ද්‍රව්‍ය කාබනික පොහොරක් ලෙස භාවිතා නොකරයි.		

05. ප්‍රභවය සහ ජල සම්පාදනය (SLSI 5.10)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
5.1	වගා භූමියට ලැබෙන ජලය ක්‍රමික පිළිවෙලට අතුරු කඩන ඇලක් (Interceptor Cannel) මගින් බැහැර කරන්නේද?	✓	
5.2	වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලය මිනිස් වාසස්ථාන හරහා ගලා එනවද?	X	

5.3	වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලය සතුන් ඇති කරන ස්ථාන හරහා ගලා එනවාද?	X	
5.4	වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලය කර්මාන්ත ශාලා හා / හෝ අධික ලෙස රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කර නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ස්ථාන පිහිටා ඇති පරිශ්‍රයන් හරහා ගලා බසිනවාද?	X	
5.5	වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලය මෙයට වසර 5 ක් ඇතුළත රෝහලක් තිබූ ස්ථානවල පිහිටි ලිං හෝ වෙනත් ජල ප්‍රභව මගින් ලබා ගන්නවාද?	X	
5.6	වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලය මින් වසර 2 ක් ඇතුළත සත්ව පාලන කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා ලද භූමි වල ජල ප්‍රභව මගින් ලබා ගන්නවාද?	X	
5.7	වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලයේ ගුණත්මය වගාව ආරම්භ කිරීමට පෙර පිළිගත් රසායනාගාරයකින් පරීක්ෂා කර වාර්තාවක් ලබාගෙන ඇත. (එම පරීක්ෂණයට ජලයේ අහිතකර ක්ෂුද්‍රජීවීන්, රසායනික ද්‍රව්‍ය අවශේෂ විශ්ලේෂණය කර තිබිය යුතුය.)	✓	
5.7.1	එම වාර්තාවට අදාළ ජලය හානිදායක මට්ටමක නොපවතින බවට විගණකවරු සෑහීමකට පත්විය යුතුය.	✓	
5.7.2	වාර්තාව මෙම අවස්ථාවේ නොමැතිනම් මාස 3 ක කාලයක්ද ලබාදීමට එකඟවිය යුතුය.	✓	

06. රෝග හා පළිබෝධ පාලනය (SLSI 5.11)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
6.1	ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලන ක්‍රම භාවිත ක්‍රම පිළිබඳ මනා අවබෝධයක් සහිතව එම පාලන ක්‍රම භාවිතා කරනු ලබයි. ඒ පිළිබඳ වාර්තා ඇත.	✓	

6.2	පළිබෝධ නාශක රෙගුලාසි යටතේ භාවිතා කළ යුතු පළිබෝධ නාශක පමණක් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තු නිර්දේශ භාවිතා කරයි.	✓	
6.3	පළිබෝධකයින් පාලනය කිරීම සඳහා තහනම් කරන ලද පළිබෝධ නාශක භාවිතා කරනවාද?	X	
6.4		✓	
6.5	වගාව සඳහා අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තු නිර්දේශ පමණක් භාවිතා කරන බව. පළිබෝධනාශක අඩංගු භාජනයේ ලේබලයේ දක්වා ඇති මාත්‍රාව පමණක් භාවිතා කරන බව.	✓	
6.6	වගා නිෂ්පාදිතය අපනයන කරන රට විසින් භාවිතය තහනම් කොට ඇති රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකරන බව.	✓	
6.7	පළිබෝධනාශක ගබඩා කිරීමේ අදාළ රෙගුලාසි හා පළිබෝධනාශක පනතට අනුව සිදුකරනු ලබයි.	✓	
6.8	මිනිසුන්ට/සතුන්ට ළඟා නොවිය හැකි ලෙස රසායනික ද්‍රව්‍ය හා උපද්‍රව කාරක නිසි ලෙස ගබඩා කොට නාම පුවරු යොදා අගුලු දමා ඇත.	✓	
6.9	රසායනික ද්‍රව්‍ය හිරු එළිය, වර්ෂාව යන කරුණු වලින් ආරක්ෂාවන මෙන් මනා වාතාශ්‍රය පවතින ස්ථානයක ගබඩා කොට ඇත.	✓	
6.10	ගොවිපල කාර්ය මණ්ඩලය, ආහාර ගන්නා ස්ථාන හා අස්වනු සැකසුම් ඒකක වලින් බැහැරව වෙනම රසායනික ද්‍රව්‍ය ගබඩා කර ඇති බව.	✓	
6.11	ජල මූලාශ්‍ර අභ්‍යන්තරයේ රසායනික ද්‍රව ගබඩා නොකරන බව.	✓	
6.12	රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් පසු එම හිස් ඇසුරුම් ක්‍රමවත්ව බැහැර කරනවාද?	✓	
6.13	රසායනික දියර වර්ග ගබඩාවේදී දියර වර්ග කපාහල උසින් හා කුඩු වර්න ඉහලින් ගබඩා කරන බව.	✓	

6.14	පළිබෝධ නාශක ඉඩමේ නිසි ආරක්ෂක ඇඳුම් අදිනු ලබයි. මුඛ හා අත් ආවරණය, අත් මේස්, පාද ආවරණය වන	✓	
6.15	පළිබෝධ නාශක භාවිතයෙන් පසු ඒ බව නාමපුවරු මගින් හා අවදානම් ලකුණු (Warning symbols) කේෂ්ත්‍රයේ ප්‍රදර්ශනය කරයි.	✓	
6.16	එකම පළිබෝධ නාශක දිගටම භාවිත කරනවාද?	X	
6.17	පළිබෝධ නාශක යෙදීමේදී පෙර අස්වනු කාලය (Pre Harvest Interval) (PHI) සලකා යොදනු ලබයි.	✓	
6.18	පළිබෝධ නාශක කිහිපයක් මිශ්‍ර කර භාවිතා නොකරති.	✓	
6.19	පළිබෝධ නාශක යෙදීමෙන් පසු පිරිසිදු කාරක යොදා ස්නානය කරයි.	✓	
6.20	පළිබෝධනාශක ඉසීමෙන් පසු සියලු උපකරණ පිරිසිදු කර නිසි ස්ථානවල ගබඩා කරයි.	✓	
6.21	භාවිතයෙන් පසු අවශේෂ නාශක එම ඇසුරුම් ලේබලය සහිතව සිල් කර ආරක්ෂාකාරීව ගබඩා කරයි.	✓	
6.22	පළිබෝධ නාශක යෙදීම පිළිබඳ අදාළ සියලුම වාර්තා පවතී. (යෙදූ පළිබෝධනාශක වර්ගය, දිනය, කේෂ්ත්‍රය, යෙදූ පුද්ගලයා, යෙදීමෙන් පසු අස්වනු නෙලූ දිනය)	✓	

07. අස්වනු නෙලීම හා පසු අස්වනු හැසිරවීම. (SLSI 5.12, 5.13, 5.15)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
7.1	අස්වනු නෙලීම (Harvesting) (SLSI 5.12)		
7.1.1	මල් පිපුණු අවධියත් අස්වනු නෙලූ කාලයත් වාර්තා තබා ගනිමින් හොඳින් මේරූ අමු ගම්මිරිස් වලින් කලු ගම්මිරිස් හා සුදු ගම්මිරිස් සකසන බව තහවුරු කරයි.	✓	
7.1.2	අමු ගම්මිරිස් සැකසීමට පෙර සේදීම සිදු කරයි. උණු වතුර ප්‍රතිකාරකයට ලක්කරයි.	✓	
7.1.3	එයිදී 80°C - 85°C උෂ්ණත්වයට පත්වූ ජලයේ මිනිත්තු 1 ත් 2 ත් අතර කාලයක් ගිල්වා තබා ඉන්පසු මිනිත්තු 10-15 පමණ ගොඩගසා තබා ජලය බේරෙන්නට තබා ඉන් පසුව හැකි ඉක්මනින් ආරක්ෂිත කමතක හෝ ආරක්ෂිත අතුරනයක් මත අවිච්චි හෝ කෘතීම වියලන භාවිතා කර වියළීම සිදුකරයි.	✓	
7.1.4	ගම්මිරිස් වැල්වලට අවම හානියක් සිදුවන අයුරින් අස්වනු නෙලා ගැනීම සිදු කරයි.	✓	
7.1.5	රෝග පළිබෝධ හානි සඳහා රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතා කල විට එම වැල් පිලිබඳව වාර්තා පවත්වා ගනී.	✓	
7.1.6	නිර්දේශිත පෙර අස්වනු කාලය ගතවූ පසුව එම අස්වැන්න වෙන වෙනම නෙලා සැකසීම සම්බන්ධ වාර්තා පවත්වා ගනී.	✓	
7.1.7	මෙහිදී සිමෙන්ති හෝ ටයිල් කළ හෝ ටාපොලින් රෙදිමත හෝ සුදුසු අතුරණයක් මත අපද්‍රව්‍ය එකතුනොවන පරිදි සනීපාරක්ෂක ලෙස කරලින් ඇට වෙන් කර ගනී.	✓	

7.1.8	අස්වැන්න නෙලීම හා සැකසීම සඳහා භාවිතා කරන උපකරණ, බහාලුම සහ නිෂ්පාදන ප්‍රවාහනයකරන වාහන පිරිසිදු කිරීම කාලසටහනකට අනුව සිදු කර වාර්ථා පවත්වා ගනී.	✓	
7.1.9	නෙලූ අස්වැන්න ක්ෂේත්‍රයෙන් ඉවත් කොට අමු ගම්මිරිස් ගබඩා කරන කාලය පිලිබඳව වාර්ථා තබා ගනී..	✓	
7.1.10	භාවිතාකරන සියළු යන්ත්‍ර සූත්‍ර වල ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය හා ගැටෙන උපස්තරයන් සුදු යකඩ නිමාවෙන් සාදා ඇත.	✓	
7.1.11	අස්වනු සැකසීමේ යන්ත්‍ර මූලින් සැකසූ සැලසුමකට අනුව සේවා කරයි .	✓	
7.1.12	ගබඩා කරන විට ගම්මිරිස් වල තෙතමන ප්‍රමාණය සම්බන්ධ වාර්ථා පවත්වා ගනී.	✓	
7.1.13	අඩු ආර්ද්‍රතාවයක් (65%) යටතේ හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබෙන වියලි සිසිල් ස්ථානයක ලී රාමු මත ශ්‍රේණි කළ ගම්මිරිස් මළ වෙන වෙනම අසුරා ගබඩා කරයි. වාර්ථා පවත්වා ගනී.	✓	
7.1.14	සෑමවිටම ගබඩාව කෘමීන් හා වෙනත් සතුන් ගෙන් තොරව පවත්වා ගනී.	✓	
7.1.15	ගබඩාව අවට විශාල ගස් ඉවත් කරඇත.	✓	
7.1.16	ගබඩාව සිලීම ගසා, සතුන්ට ඇතුළු විය නොහැකිලෙස කවුළු ආවරණය කර ඇත.	✓	

7.1.17	කෘෂිසාධන ද්‍රව්‍ය හා වෙනත් ද්‍රව්‍ය වෙන වෙනම ගබඩා කොට හඳුනා ගත හැකි පරිදි නාම පුවරු සවි කර ඇත.	✓	
7.1.18	සෑම අස්වනු නෙලන වාරයක් පාසා අස්වනු නෙලන ලද දිනය, ප්‍රමාණය, සකස් කළ දිනය හා ගබඩා කළ දිනය පිලිබඳව වෙන වෙනම වාර්ථා තබා ගනී.	✓	
7.1.19	ගම්මිරිස් ශ්‍රේණි කර ගබඩා කර ඇත.	✓	
7.2	අස්වනු වියළීම (Drying) (SLSI 5.13)		
7.2.1	වියළීම සඳහා සිමෙන්ති හෝ කොන්ක්‍රීට් කමතක් භාවිතා කරන්නේ නම් එය මනා ලෙස පිරිසිදු කර, ජීවානුහරණය කිරීම සිදු කරන අතර ඒ සඳහා පිරිසිදු කිරීමේ කාලසටහනක් පවත්වා ගනී.	✓	
7.2.2	වියළීමට ආරක්ෂිත කමතක් එනම් සතුන්ට ඇතුළු විය නොහැකි වන ලෙස සැකසූ කමතක් භාවිතා කරයි.	✓	
7.2.3	වියළීම සඳහා භාවිතා කරන උපකරණ පිරිසිදුව සහ වියලිව, දිලීර වර්ධනය නොවන සේ පවත්වා ගනී.	✓	
7.2.4	කෘතීම වියලන භාවිතා කරයි නම් ඒවායේ උෂ්ණත්වය සම්බන්ධ වාර්ථා පවත්වා ගනී.	✓	
7.3	ගොවිපලෙහි ඇසුරුම් කිරීම (Packaging and storing on farm) - (SLSI 5.14)		
7.3.1	ඇසුරුම් සඳහා යොදාගන්නා උපකරණ පිරිසිදු කිරීමේ කාලසටහනකට අනුව පිරිසිදු කරයි.	✓	
7.3.2	ගබඩාව මීයන්, කෘමීන් හා වෙනත් සතුන්ගෙන් තොරව පවත්වා ගනී. එම සතුන්ට ඇතුළු විය නොහැකි ලෙස ආවරණ සකසා ඇත.	✓	

7.3.3	ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය සඳහා ද්‍රව්‍යමය ආරක්ෂිත දත්ත පත්‍රිකාව (MSDS) සමඟ සැපයුම්කරුගෙන් ආහාර ශ්‍රේණියේ (food grade) සහතිකය ලබා ගෙන ඇත.	✓	
7.3.4	රසායනික ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීම සඳහා භාවිතා කළ කවර හෝ බහාලු නිසි පරිදි අපහරණය කරයි.	✓	
7.4	පසු අස්වනු හැසිරවීම (Post-harvest handling) (SLSI 5.15)	✓	
7.4.1	ඇසුරුම් සඳහා යොදාගන්නා උපකරණ පිරිසිදු කිරීමේ කාලසටහනකට අනුව පිරිසිදු කරයි.	✓	
7.4.2	ගබඩාව මීයන්, කෘමීන් හා වෙනත් සතුන්ගෙන් තොරව පවත්වා ගනී. එම සතුන්ට ඇතුළු විය නොහැකි ලෙස ආවරණ සකසා ඇත.	✓	
7.4.3	ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය සඳහා ද්‍රව්‍යමය ආරක්ෂිත දත්ත පත්‍රිකාව (MSDS) සමඟ සැපයුම්කරුගෙන් ආහාර ශ්‍රේණියේ (food grade) සහතිකය ලබා ගෙන ඇත.	✓	
7.4.3	රසායනික ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීම සඳහා භාවිතා කළ කවර හෝ බහාලු නිසි පරිදි අපහරණය කරයි.		
7.5	පසු අස්වනු ප්‍රතිකාර (Post-harvest treatments)- (SLSI 5.15.3)		
7.5.1	සුදු ගම්මිරිස් සැකසීමේදී සිට්‍රික් අම්ල ප්‍රතිකාරය නියමිත මාත්‍රාව අනුව සිදු කොට වාර්ථා තබා ගනී.	✓	
7.5.2	පශ්චාත් අස්වනු ක්‍රියාදාමය පිලිබඳ සියලුම ක්‍රමවේදයන් වාර්තා තබා ගනී.	✓	
7.5.3	සුදු ගම්මිරිස් සැකසීමේදී තෝරා ගත් ගම්මිරිස් ඇට ගෝනි වල හෝ රෙදි මලු වල හෝ බහා දින 05 ක් 07ක් පමණ පිරිසිදු ජලයේ පෙහවීම කරයි.	✓	

7.5.4	මේ සඳහා ජලය මාරු කළ හැකි ටැංකි භාවිතා කරයි. දවසක් හැර දවසක් ටැංකියේ ජලය මාරු කිරීම සම්බන්ධව වාර්තා තබා ගනී.	✓	
7.5.5	පොතු ඉවත් කිරීමෙන් පසු සියළුම පොතු ඉවත්වන සේ පිරිසිදු ජලයෙන් සේදීම සිදු කර වාර්තා තබා ගනී.	✓	
7.5.6	සුදු ගම්මිරිස් සැකසීමේදී නිකුත් කරන අපවිත්‍ර ජලය නිසි පරිදි බැහැර කරයි.	✓	

08. ඇසුරුම්කරණය (අදාළ වේ නම් පමණක් ප්‍රතිචාර දක්වන්න.) - (SLSI 5.14)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
8.1	ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය හා ගබඩා උපකරණ යම් රසායනික ද්‍රව්‍යයකින් දූෂණය Contaminate වී නැත	✓	
8.2	ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය නැවත නැවත භාවිත නොකරයි.	✓	

09. සේවක සුභසාධනය (SLSI 6.5, 6.6)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
9.1	කම්කරු නීතිරීති වලට අනුකූලව කටයුතු කරයි.	✓	
9.2	සනීපාරක්ෂාව, වැසිකිලි පහසුකම්, ස්නානය කිරීම, පිරිසිදු කිරීම, ස්ත්‍රී / පුරුෂ ලෙස වෙන වෙනම පහසුකම් සපයා ඇත.	✓	
9.3	ප්‍රථමාධාර පහසුකම් පහසුවෙන් ලබාගත හැකි අයුරු තබා ඇත.	✓	
9.4	ගොවිපල හිමිකරු/ කළමනාකරු / සේවක සේවිකා නම් ලැයිස්තුව ඇත.	✓	
9.4.1	9.4 හි දුරකථන සම්බන්ධතා අංක පුවරු ඇත.		

9.5	රෝහල, පොලිසිය, ගිනි නිවන ඒකක හා හදිසි අවස්ථාවක දැනුම් දීමට අදාළ දුරකථන අංක හෝ වෙනත් ක්‍රමවේද සපයා ඇත.	✓	
9.6	ගොවිපල කාර්ය මණ්ඩලය බෝ වෙන රෝග හෝ වෙනත් ආසාදිත තත්ත්ව පිළිබඳ දැනුවත් වීමට ක්‍රමවේද සලසා ඇත.	✓	

10. පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම. (SLSI 5.16)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
10.1	පරිසරයට හානිවන අයුරු ඉඩම් පරිහරණය රක්ෂිත, අහසහුම්, භාවිතා නොකරයි.	✓	
10.2	ජල ප්‍රභව ආරක්ෂාකර පරිහරණය කරන බව	✓	
10.3	පස අස්වනු සැකසුම් By product හා Wastage අතුරු නිෂ්පාදන හා අපද්‍රව්‍ය ක්‍රමිකව බැහැර කරයි.	✓	

11. අනුකූලතා හා අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තා (අදාළ නම් පමණක්) - (SLSI 4.3)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
11.1	මින් පෙර විගණනයට භාජනය වී ඇත.		
11.2	අනුකූලතාවන් ඇති නොවන බවට වාර්තා වූයේ නම් ඒවා නිවැරදි කළ බව.		

12. ගොවිපල තුළ යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් GAP යටතේ බෝගවලට අමතර බෝග වගා කරන විටදී (SLSI 5.7)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
12.1	එම බෝග වලට අදාළ වූ නිර්දේශ පමණක් භාවිතා කරන බව.	✓	
12.2	ඒ පිළිබඳ සියලුම වාර්තා තබාගෙන ඇති බව.	✓	

විගණන නිලධාරියාගේ නම අත්සන

1.

2.

3.

4.

අභ්‍යන්තර විගණන නිලධාරියාගේ නිර්: සමත් / අසමත් / සංශෝධනය සිදුකර නැවත විගණනයට